

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2024-25

Paratowyd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025 ar y cyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru. Fe'i gosodir gerbron y Senedd yn unol ag Atodlen 2 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac mae'n cynnwys materion fel y cyfarwyddir gan Drysorlys EF.

Paratowyd y Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025 gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn rhinwedd ei swydd fel Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru, yn unol ag Atodlen 1 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac ar ffurf a gyfarwyddwyd gan Drysorlys EF.

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân gyda'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol. O ganlyniad, yn yr Adroddiad hwn, rydym yn cyfeirio'n benodol at yr Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru mewn adrannau y mae angen manylder cyfreithiol ynddynt.

Os oes angen y cyhoeddiad hwn arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, neu os oes gennych unrhyw gwestiynau am ei gynnwys, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion isod.

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd

CF10 4BZ

Ffôn 02920 320 500

E-bost post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

Twitter @WalesAudit

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to a delay.

This document is also available in English.
Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cipolwg ar y flwyddyn

Cyflwynwyd dros
800
a o farnau
archwilio ar
gyfrifon cyrff
cyhoeddus

Cyhoeddwyd
16
o allbynnau
adroddiadau
cenedlaethol o
wahanol fathau

Cyhoeddwyd dros
150
o adroddiadau
archwilio
perfformiad
lleol

Cynlluniau
grant
ardystiedig
gwerth bron i
£1.5
biliwn

Wedi cyflawni
neu bron â
chyflawni
10 o 18
o'r targedau
Dangosydd
Perfformiad
Allweddol
(DPA)

Ebrill

Cwblhawyd ein hadolygiad o drefniadau llywodraethu ar draws y tri Awdurdod Parc Cenedlaethol yng Nghymru.

Cynhaliwyd cynhadledd i staff cyfan, 'Paratoi ar gyfer ein Dyfodol' lle gwnaethom fyfyrto ar sut mae ein gwaith a'n gweithle wedi newid yn ystod y blynyddoedd diwethaf ac yn edrych ymlaen at rai o'r heriau a'r cyfleoedd sydd o'n blaenau.

Mai

Cyflwyno dadansoddiad o ddata dosbarthu fferylliaeth gymunedol i roi mewnwelediad i GIG Cymru ar feysydd o gost uchel a thwyll posibl.

Mehefin

Darparu diweddariad ar statws prosiect A465 Rhan 2 a chrynhof datblygiadau allweddol dros y pedair blynedd flaenorol.

Fel rhan o'n cyfres o bolisiau gweithio craffach, lansiwyd cynllun treialu oriau cywasgedig, gyda'r bwriad o wella hyblygrwydd a chynhyrchiant a chefnogi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant i staff.

Gorffennaf

Ysgrifennwyd at Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus y Senedd gyda diweddariad ffeithiol ar gefnogaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer TVR Automotive Ltd.

Cyhoeddi adolygiad i ganfod a yw'r wybodaeth a ddarperir ar gyfer uwch arweinwyr mewn llywodraeth leol yn eu helpu i ddeall safbwynt defnyddwyr gwasanaethau a deilliannau gweithgareddau cynghorau.

Awst

Cwblhawyd ein hadolygiad o drefniadau llywodraethu ar draws y tri Awdurdod Tân ac Achub yng Nghymru.

Ar ôl cwblhau ein gwaith archwilio cyfrifon yn amserol, adroddwyd bod pob un o'r saith Bwrdd Iechyd yng Nghymru wedi methu â chyflawni eu dyletswydd statudol i fantoli'r gyllideb dros gyfnod o dair blynedd, wrth i bwysau ariannol waethygu.

Medi

Adroddwyd na fydd y targed o adeiladu 20,000 o gartrefi cymdeithasol carbon isel newydd yn cael ei gyrraedd heb wariant ychwanegol sylweddol.

Amlinellwyd, er gwaethaf mwy o wariant, bod Llywodraeth Cymru yn parhau i fod ymhell o gyflawni'r newid sylweddol mewn teithio llesol y bwriadwyd ei ysgogi.

Hydref

Adroddwyd bod twyll a gwallau talu o £7.1 miliwn wedi'u nodi gan ymarfer diweddaraf y Fenter Twyll Genedlaethol yng Nghymru, £0.6 miliwn yn fwy na'r ymarfer blaenorol.

Roeddem yn falch o gyflawni sgôr mynegai ymgysylltu cyffredinol o 71% yn ein harolwg staff cyfan, saith pwynt canran yn uwch na'r flwyddyn flaenorol a meincnod canolrifol y Gwasanaeth Sifil.

Tachwedd

Lansiwyd ymgynghoriad ar ddiweddariadau arfaethedig i'n Cod Ymarfer Archwilio sy'n cryfhau'r pwyslais ar gymesuredd, annibyniaeth, a'r angen am amheuaeth broffesiynol.

Cwblhawyd archwiliadau o holl gyfrifon llywodraeth leol 2023-24 erbyn y dyddiad cau targed o 30 Tachwedd, pan dderbyniwyd cyfrifon ar amser.

Rhagfyr

Myfyrion ar yr heriau ariannol sy'n wynebu cynghorau a sut y gellid cryfhau eu cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol.

Ionawr

Adroddwyd bod angen arweinyddiaeth genedlaethol gryfach ar frys i ysgogi gwelliant mewn amseroldeb a chynaliadwyedd diagnosis a thriniaeth cancer.

Darparwyd ymateb i'r ymgynghoriad ar strategaeth arfaethedig ar gyfer ailwampio'r system archwilio leol yn Lloegr, a gyhoeddwyd gan y Weinyddiaeth Dai, Cymunedau a Llywodraeth Leol.

Chwefror

Nodwyd ein canfyddiadau o astudiaeth o drefniadau cynllunio gweithlu'r GIG, ynghyd ag argymhellion i gefnogi gwelliant pellach.

Cyhoeddwyd canllaw poced ar gyfer Pwyllgorau Archwilio sy'n crynhoi arferion effeithiol a sut i gael effaith gadarnhaol.

Mawrth

Daethpwyd i'r casgliad nad yw'r argyfwng natur yn flaenoriaeth ddigon uchel ac mae llawer o awdurdodau cyhoeddus wedi methu â chydymffurfio â gofynion bioamrywiaeth allweddol.

Nodwyd materion llywodraethu a rheoli ariannol parhaus yn y sector Cynghorau Cymunedol a Thref nad ymdriniwyd â nhw'n briodol.

Cynnwys a chanllaw i ddarllenwyr

Adroddiad Perfformiad

Adolygiad o'n gwaith yn 2024-25, gan gynnwys dadansoddiad o'n darpariaeth a'n perfformiad, a'n sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn.

Trosolwg ar y perfformiad

Crynodeb o bwy ydym ni, yr hyn a wnawn a'n sefyllfa strategol, ochr yn ochr ag ystyriaethau a gwybodaeth allweddol am sut y gwnaethom berfformio yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Pwy ydym ni a'r hyn a wnawn	8
Ein gweledigaeth strategol a'n meysydd pwyslais	11
Datganiadau gan yr Archwilydd Cyffredinol a Chadeirydd y Bwrdd ar ein perfformiad yn 2024-25	12
Dangosyddion perfformiad allweddol	16

Dadansoddi perfformiad

Asesiad o'r graddau y cyflawnwyd y blaenoriaethau a'r rhaglenni gwaith a nodir yn ein Cynllun Blynyddol 2024-25.

Sylwadau ynghylch cyflawni ein rhaglenni gwaith archwilio	20
Y cynnydd a wnaed yn ein meysydd pwyslais ar gyfer gwella busnes	28
Enghreifftiau o astudiaeth achos o ddarnau o waith effeithiol	39
Crynodeb o'n defnydd o adnoddau yn ystod y cyfnod adrodd	47

Adroddiad Atebolrwydd

Datganiadau ac adroddiadau allweddol sy'n ein galluogi i fodloni gofynion atebolrwydd a dangos cydymffurfiaeth â llywodraethu corfforaethol da.

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

Esboniad o gyfansoddiad a threfniadaeth ein strwythurau llywodraethu a sut maent yn ein cefnogi i gyflawni ein hamcanion.

Adroddiad y Cyfarwyddwyr	58
Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu	60
Datganiad llywodraethu	61

Adroddiad taliadau cydnabyddiaeth staff

Ein polisi taliadau cydnabyddiaeth, manylion am daliadau cydnabyddiaeth a buddiannau pensiwn aelodau'r Bwrdd, ei bwyllgorau a'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol, ein datgeliad cyflog teg, ac adroddiad ynghylch ein staffio.

Adroddiad taliadau cydnabyddiaeth	80
Adroddiad staff	88

Alldro adnoddau ac adroddiad yr archwilydd

Ein crynodeb o'r alldro adnoddau, trosolwg ar dueddiadau yn ein gwariant hirdymor, ac adroddiad yr archwilydd annibynnol, gan gynnwys ei farn ar y datganiadau ariannol, rheoleidd-dra a materion eraill.

Crynodeb o alldro adnoddau a nodiadau cysylltiedig	95
Adroddiad yr archwilydd annibynnol i'r Senedd	100

Datganiadau Ariannol

Datganiadau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru, ynghyd â nodiadau ategol ac esboniadol.

Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr	107
Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol	108
Datganiad Llifoedd Arian Parod	110
Datganiad o'r Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr	111
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	112
Rhestr termau	132

Atodiadau

1	Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol ynghylch Datgelu Gwybodaeth	133

Adroddiad Perfformiad

Adolygiad o'n gwaith yn 2024-25, gan gynnwys
dadansoddiad o'n darpariaeth a'n perfformiad,
a'n sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru a'r Swyddog Cyfrifyddu

26 Mehefin 2025

01

Trosolwg ar y perfformiad

Pwy ydym ni a'r hyn a wnawn

- Archwilydd Cyffredinol Cymru yw'r archwilydd allanol statudol ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru. Yr Archwilydd Cyffredinol sy'n gyfrifol am archwilio mwyafrif yr arian cyhoeddus a warir yng Nghymru.
- Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu adnoddau, megis staff, er mwyn arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol, ac mae'n monitro ac yn cynghori'r Archwilydd Cyffredinol. Ar hyn o bryd mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cyflogi oddeutu 300 o aelodau staff.
- Gyda'n gilydd, fel Archwilio Cymru, rydym yn archwilio oddeutu £28 biliwn o incwm a gwariant.

Ein diben yw:

Rhoi sicrwydd i bobl bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Esbonio sut mae'r arian hwnnw'n cael ei wario

Ysbrydoli'r sector cyhoeddus i wella

Rydym yn ymgymryd â gwaith archwilio lleol a chenedlaethol ar draws amrywiaeth o gyrff cyhoeddus

- Mae ein Cynllun Blynyddol diweddaraf yn rhoi mwy o fanylion am yr amrywiaeth o gyrff yr ydym yn eu harchwilio a sut yr ydym yn dilyn y bunt gyhoeddus yng Nghymru. Mae ein gwaith archwilio yn chwarae rhan allweddol wrth gefnogi gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus y Senedd, sy'n craffu ar sut mae adnoddau yn cael eu defnyddio wrth gyflawni swyddogaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae ein gwaith hefyd yn llywio gwaith pwyllgorau eraill y Senedd, y mae eu cylchoedd gwaith ehangach yn cynnwys craffu ar bolisiau Llywodraeth Cymru, dal Gweinidogion i gyfrif, ac archwilio deddfwriaeth arfaethedig.
- Drwy gydol y flwyddyn, rydym yn mynychu cyfarfodydd pwyllgorau archwilio a chraffu cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn rheolaidd i ddarparu sesiynau briffio ac adrodd ar ein gwaith archwilio.

- 6 Mae ein rhaglenni gwaith arfaethedig yn cadw rhywfaint o hyblygrwydd er mwyn ymateb i amgylchiadau a blaenoriaethau sy'n newid, a materion newydd sy'n peri pryder cyhoeddus neu seneddol.
- 7 Rydym yn nodi arferion da ar draws ehangder llawn ein gwaith archwilio ac yn lledaenu hyn drwy amrywiaeth o gyfryngau, gan gynnwys adroddiadau, blogiau, podlediadau a seminarau a gweminarau dysgu ar y cyd.
- 8 Un elfen â phwyslais ein gwaith arferion da yw hwyluso sgysiau rhwng darparwyr gwasanaeth lle rhennir yr hyn a ddysgir o'n gwaith archwilio ac o'u profiadau cymharol. Yn gynyddol rydym yn dod â safbwyntiau a phrofiadau defnyddwyr gwasanaethau ac arbenigwyr byd-eang i'r sgysiau hyn.

Ein gwaith craidd

Gwneud gwaith archwilio lleol mewn dros 800 o gyrff cyhoeddus, gan gynnwys:

- Archwiliadau o gyfrifon
- Gwaith archwilio perfformiad lleol
- Archwiliadau'r egwyddor datblygu cynaliadwy

Cyflwyno rhaglen o astudiaethau cenedlaethol

Ardystio cynlluniau grant gwerth bron i £1.5 biliwn

Cefnogi gwaith craffu effeithiol gan gynnwys gwaith pwyllgorau'r Senedd

Rhannu arfer da a'r hyn rydym yn ei ddysgu drwy archwilio i gefnogi'r gwasanaethau cyhoeddus a ddarperir

Hwyluso'r gwaith o ganfod twyll a gwall drwy'r Fenter Twyll Genedlaethol

Cymeradwyo tua £2 biliwn o daliadau allan o Gronfa Gyfunol Cymru bob mis

Rydym yn gweithredu'n annibynnol ar y llywodraeth

- 9 Yr Archwilydd Cyffredinol ac ein Bwrdd sy'n gyfrifol am bennu a goruchwyllo cyfeiriad strategol y sefydliad.
- 10 Mae'r Bwrdd yn dwyn yr Archwilydd Cyffredinol i gyfrif yn ei swyddogaeth fel Prif Weithredwr Swyddfa Archwilio Cymru ac yn ei gefnogi i gyflawni ei swyddogaeth fel Swyddog Cyfrifyddu. Fel Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Prif Weithredwr yn atebol yn bersonol i Bwyllgor Cyllid y Senedd ar faterion megis cydymffurfio â Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.
- 11 Mae ein Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol yn cynghori'r Archwilydd Cyffredinol, gan gynnwys yn rhinwedd ei swydd fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu.
- 12 Mae ein Cynllun Cyhoeddiadau yn cynnwys diagram sy'n dangos ein strwythur sefydliadol. Ceir gwybodaeth fanylach am ein trefniadau llywodraethu yn adran Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol yr Adroddiad hwn.

Ein gweledigaeth strategol a'n meysydd pwyslais

Ein gweledigaeth yw cynyddu ein heffaith drwy:

Manteisio'n llawn ar ein safbwynt, ein harbenigedd a'n dyfnder unigryw ar fewnwelediad

Cryfhau ein safle fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein hamlygrwydd, dylanwad, a pherthnasedd

Bod yn sefydliad sy'n esiampl ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

- 13 Yn ein Strategaeth ar gyfer 2022 i 2027, rydym wedi nodi tri maes pwyslais lle byddwn yn blaenoriaethu camau gweithredu er mwyn helpu Archwilio Cymru i gyflawni ei weledigaeth gyffredinol.

Ein meysydd pwyslais

Rhaglen archwilio strategol, ddeinamig o ansawdd uchel

Dull wedi'i dargedu ac sy'n cael effaith ar gyfathrebu a dylanwadu

Diwylliant a model gweithredu sy'n ein galluogi i ffynnu

- 14 Mae ein Cynllun Blynyddol diweddaraf yn rhoi mwy o fanylion am:
- a yr hyn yr ydym yn ei ystyried yn elfennau pwysig o'n hamgylchedd gweithredu presennol, gan gynnwys amrywiaeth o ffactorau a all ddylanwadu ar y broses o gyflawni ein gwaith i raddau amrywiol;
  - b y meysydd allweddol lle gall risgiau godi a bygwth cyflawni ein gwaith yn llwyddiannus; a
  - c sut rydym yn mesur ac yn adrodd ar ein perfformiad.
- 15 Ceir rhagor o wybodaeth am ein proffil risg yn ystod 2024-25 a sut cafodd y risgiau hynny eu newid a'u lliniaru yn adran Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol yr Adroddiad hwn a thrwy ein cofnodion Bwrdd cyhoeddedig.

Datganiad gan yr Archwilydd Cyffredinol ar ein perfformiad yn 2024-25

Mae'n bleser gennym gyflwyno ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer 2024-25.

We are pleased to present our Annual Report and Accounts for 2024-25

Ochr yn ochr â'n datganiadau ariannol ac atebolrwydd, mae'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon hwn yn rhoi crynodeb o'r cynnydd a wnaed gennym wrth gyflawni'r rhaglenni gwaith archwilio a nodwyd yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2024-25. Mae'n bleser gennyf gyflwyno detholiad o astudiaethau achos yn yr adroddiad hwn i roi blas ar y gwaith a wnaed gennym eleni a'r effaith y mae'r gwaith hwnnw wedi'i chael.

Mae maes mwyaf ein gwaith yn cynnwys archwilio cyfrifon dros 800 o gyrff cyhoeddus ledled Cymru. Mae'r gwaith hwn yn hanfodol wrth ddarparu asesiad annibynnol parhaus i'r Senedd, cyrff archwiliedig a'r cyhoedd ehangach o reolaeth ariannol a chydnerthedd ar draws y sector cyhoeddus. Gan weithio gyda'n cyrff archwiliedig, rydym yn dod â'r rhaglen fawr honno o waith yn ôl i amserlenni mwy optimaidd a oedd gennym cyn y pandemig. Rwy'n falch iawn o adrodd ein bod wedi gwneud cynnydd rhagorol i gyflawni hynny yn 2024-25. Erbyn 2026, gan weithio gyda'n cydweithwyr corff archwiliedig, rydym yn bwriadu cyflawni dyddiadau cau sef 30 Mehefin ar gyfer sector y GIG a 30 Medi ar gyfer llywodraeth leol yn gyson.

Gyda'r llinynnau pwrs cyhoeddus mor dynn, mae'n bwysicach nag erioed sicrhau gwerth am arian o bob punt o wariant cyhoeddus. O ganlyniad, yn ein rhaglenni archwilio perfformiad lleol a chenedlaethol yn 2024-25, gwnaethom roi pwyslais trwm ar archwilio effeithiolrwydd arweinyddiaeth y llywodraeth ac ar adrodd ar arbedion posibl a nodwyd gan ein gwaith. Fe wnaethom hefyd gyflwyno dull mwy systematig o ddilyn ein hargymhellion archwilio a chynyddu ein lefelau ymgysylltu ag ystod ehangach o bwyllgorau'r Senedd i helpu i sicrhau'r cyrhaeddiad ac effaith mwyaf yn sgil ein gwaith.

Yn ystod y cyfnod adrodd, fel rhan o ddatblygiad ein gwefan wedi'i hadnewyddu, gwnaethom gyhoeddi fersiwn ar-lein fyw o'n rhaglen flaengar o astudiaethau cenedlaethol, sy'n darparu gwybodaeth gryno am astudiaethau unigol unwaith y bydd eu cynlluniau wedi'u cadarnhau a'r sefyllfa gyfredol o ran yr amserlen ar gyfer cwblhau. Rydym hefyd wedi gweithio gydag arbenigwyr allanol i adolygu ein hadroddiadau archwilio ysgrifenedig, gyda'r nod o'u gwneud yn fwy effeithiol ac yn fwy addas i anghenion ein cynulleidfaoedd a gofynion ansawdd newydd.

Datblygiad pwysig pellach yn ystod y 12 mis diwethaf oedd pwyslais o'r newydd ar gydweithio â swyddfeydd archwilio tramor, a oedd wedi lleihau yn dilyn effaith y pandemig byd-eang.

Wrth i ni nawr symud i bedwaredd flwyddyn ein strategaeth bum mlynedd bresennol, rydym wedi dechrau gwneud paratoadau ar gyfer y tymor strategol nesaf a phenodi Archwilydd Cyffredinol nesaf Cymru yn 2026. Rydym wedi nodi ac yn archwilio themâu yr ydym yn eu hystyried yn hanfodol wrth lunio diwylliant a model gweithredu Archwilio Cymru yn y dyfodol, a sicrhau ein bod yn parhau i fod yn swyddfa archwilio fodern sy'n datblygu'n gyfochrog â datblygiadau yn y proffesiwn archwilio ehangach.

Fel bob amser, rwy'n ddyledus i holl staff Archwilio Cymru am eu proffesiynoldeb, eu gwaith caled a'u hymroddiad i wasanaeth cyhoeddus dros y 12 mis diwethaf. Hebbyddyn nhw, ni fyddai unrhyw dim o hyn yn bosibl.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Datganiad gan Gadeirydd y Bwrdd ar ein perfformiad yn 2024-25

Mae gwasanaethau cyhoeddus yn parhau i wynebu galw sylweddol am arian, a phwysau ar y gweithlu. Rydym yn parhau i fod yn gwbl ymrwymedig i reoli ein costau gweithredu ein hunain a'r ffioedd rydym yn eu codi, gan sicrhau nad yw ansawdd, sicrwydd a mewnwleddiad y gwaith archwilio yn cael eu peryglu. Yn 2024-25, fe wnaethom ragori ar ein targed cynilion di-dâl uchelgeisiol o £400,000. Yn ogystal â hyn, nododd adolygiad cynaliadwyedd ariannol cynhwysfawr gyfleoedd pellach i wella effeithlonrwydd yn y dyfodol.

Dros y ddwy flynedd ddiwethaf rydym wedi llwyddo i adleoli pob un o'n tair swyddfa i adeiladau llai, mwy modern gyda pherfformiad amgylcheddol gwell. Cwblhawyd yr olaf o'r symudiadau hyn ar gyfer ein swyddfa yng ngorllewin Cymru ym mis Ebrill 2025. Gellir gweld effaith y symudiadau hyn yn glir yn yr adroddiad hwn trwy ostyngiadau sylweddol mewn costau cysylltiedig a gwelliannau yn ein mesurau cynaliadwyedd yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf, ochr yn ochr ag adborth cadarnhaol gan staff ar yr amgylchedd gwaith swyddfa wedi'i adnewyddu. Mae'r symudiadau swyddfa a chynllun treialu gweithio oriau cywasgedig llwyddiannus hefyd wedi chwarae rhan allweddol wrth gefnogi ein gwaith ar symud i fodel gweithio hybrid gorau posibl gyda chymysgedd priodol o weithio wyneb yn wyneb ac ar-lein.

Ym mis Hydref 2024, gwnaethom gynnal ein harolwg staff blynyddol i gael mewnwleddiad diweddar i lefelau ymgysylltu staff a phrofiad gweithwyr yn Archwilio Cymru. Mae canlyniadau'r arolwg hwnnw yn cael eu hystyried gan y Bwrdd yn hynod galonogol, gyda sgoriau wedi gwella'n sylweddol ar draws y rhan fwyaf o feysydd thematig. Mae ein sgôr mynegai ymgysylltu cyffredinol bellach yn 71% - y sgôr uchaf yr ydym wedi'i chyflawni yn yr wyth mlynedd yr ydym wedi bod yn defnyddio'r metrig hwn, ac yn sylweddol uwch na meincnod canolrifol cyfatebol y Gwasanaeth Sifil. Fodd bynnag, rhoddodd staff adborth defnyddiol hefyd yn yr arolwg o sawl maes lle mae lle i wella pellach, a ddefnyddiwyd i lywio ein cynllunio busnes ar gyfer 2025-26.

Wrth lansio Strategaeth y Gweithlu ar gyfer y sefydliad cyfan ym mis Medi 2024, roeddem yn cyflwyno gweledigaeth gyfannol yn y tymor hwy ar gyfer sicrhau a datblygu adnoddau pobl angenrheidiol Archwilio Cymru, gan gynnwys sgiliau a galluoedd. Ym mlwyddyn gyntaf y Strategaeth, fe wnaethom ganolbwyntio ar bedwar maes blaenoriaeth gan gynnwys sgiliau digidol, cydnerthedd a chynllunio olyniaeth, a sefydlu ystod o fesurau perfformiad i benderfynu a yw'r cynlluniau busnes sy'n deillio o'r Strategaeth yn cyflawni fel y bwriadwyd.

Fe wnaethom hefyd gynnal ymgyrch recriwtio helaeth ar gyfer y rownd ddiweddaraf o hyfforddeion a phrentisiaid graddedig a chawsom lefel ardderchog o ddiddordeb. Fe wnaethom lwyddo i benodi'r nifer a ddymunir o ymgeiswyr ond gan gydnabod bod gennym waith i'w wneud o hyd i wneud yn siŵr ein bod yn estyn allan at ymgeiswyr o bob rhan o'r gymdeithas.

Yn ystod y flwyddyn, rheolwyd risgiau strategol yn dda, ac roedd y Bwrdd yn fodlon ag ansawdd yr wybodaeth reoli a dderbyniodd, a gafodd ei ategu gan ddata a gyflwynwyd mewn dangosfwrdd rhyngweithiol a ddatblygwyd yn ddiweddar. Ar y cyfan, mae gennym sefydliad cryf i barhau i adeiladu arno yn 2025-26 ac rwy'n talu teyrnged i staff Swyddfa Archwilio Cymru am eu holl waith caled a'u hymroddiad drwy gydol y flwyddyn.

Dr Ian Rees
Cadeirydd Swyddfa
Archwilio Cymru

Dangosyddion perfformiad allweddol

- 16 Roedd ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2024-25 yn cynnwys fframwaith o ddangosyddion perfformiad allweddol a thargedau cysylltiedig.
- 17 Yn ein Hadroddiad Interim, gwnaethom ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf yng nghanol y flwyddyn ar y cynnydd a wnaed dros y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 30 Medi 2024 tuag at gyflawni'r targedau hyn.
- 18 Dengys yr arddangosyn canlynol y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2024-25. Nid yw'r data dangosyddion perfformiad allweddol wedi bod yn destun archwiliad. Yn yr arddangosyn, mae rhai rhifau wedi'u talgrynnu i'w gwneud yn haws eu darllen a'u cymharu, ac mae'r dangosyddion perfformiad allweddol yn gydnaws â'r meysydd pwyslais strategol y maent yn ymwneud â nhw. Yn gyffredinol, yn 2024-25 gwnaethom gyflawni neu roeddem yn agos at gyflawni ein targedau ar gyfer 10 o'r 18 dangosydd perfformiad allweddol (DPA).
- 19 Mae rhannau perthnasol o'r adran Dadansoddi Perfformiad o'r Adroddiad hwn yn darparu sylwadau pellach ar ein perfformiad yn erbyn ein dangosyddion perfformiad allweddol.

Y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer ein dangosyddion perfformiad allweddol yn 2024-25

Rhaglen archwilio strategol, ddeinamig o ansawdd uchel

Rhif	Dangosydd	Disgrifiad	Targed 2024-25	Perfformiad 2023-24	Perfformiad 2024-25
1	Terfynau amser statudol	Y gyfran o gynhyrchion ¹ archwilio a gyflawnwyd o'u cymharu â'r terfyn amser statudol neu y cytunwyd arno.	100%	85%	99%
2	Yn brydlon	Y gyfran o gynhyrchion archwilio allweddol eraill a gyflawnir yn unol â'r amserlen arfaethedig ar gyfer sicrhau adroddiadau amserol ac effeithiol.	90%	76%	81%
3	Ansawdd	Nifer yr archwiliadau a adolygwyd a ddarperir yn unol â <u>safonau ansawdd y Cyngor Adrodd Ariannol</u> .	Mae'r holl archwiliadau a samplwyd yn y ddau gategori ansawdd archwilio uchaf	7 allan o 7	6 allan o 8

- Cyrrhaeddodd ein targed neu roeddem yn agos at ei gyrraedd
- Angen gwelliant
- Angen gwelliant sylweddol

1 Barnau archwilio cyfrifon, lle mae cyfrifon yn cael eu derbyn ar amser ac nad oes angen adroddiad er budd y cyhoedd.

Rhif	Dangosydd	Disgrifiad	Targed 2024-25	Perfformiad 2023-24	Perfformiad 2024-25
4	Hygrededd	Cyfran y rhanddeiliaid ² sy'n ein hystyried yn adroddwr annibynnol ac awdurdodol ar lywodraeth a stiwardiaeth arian ac asedau cyhoeddus.	O leiaf 90%	92%	76%
5	Darparu mewnwelediad	Cyfran y rhanddeiliaid a ddywedodd eu bod, drwy ein gwaith wedi cael mewnwelediad defnyddiol na fyddent wedi ei gael fel arall.	O leiaf 80%	64%	78%
6	Sbarduno gwelliant	Cyfran y rhanddeiliaid sy'n credu bod ein gwaith wedi arwain at welliannau i'r ddarpariaeth o wasanaethau cyhoeddus.	O leiaf 80%	76%	62%
7	Yr arbedion a nodwyd	Gwerth arbedion posibl, enillion cynhyrchiant a buddion ariannol eraill a nodwyd trwy ein gwaith.	O leiaf £30 miliwn yn ystod 2023-2026	£700,000	£16 miliwn ³

Cyrhaeddodd ein targed neu roeddem yn agos at ei gyrraedd Angen gwelliant Angen gwelliant sylweddol

2 Mae data perfformiad 2024-25 ar gyfer dangosyddion perfformiad allweddol 4-6 yn deillio o ymarfer ymchwil rhanddeiliaid annibynnol a gynhaliwyd yn gynnar yn 2025. O sampl gychwynnol o 210, gan gynnwys Prif Swyddogion Gweithredol, Cyfarwyddwyr Cyllid, Arweinwyr y Cyngor, Cadeiryddion Bwrdd, Cadeiryddion Pwyllgorau Archwilio ac Aelodau'r Senedd, derbyniwyd ymatebion gan 45 o unigolion. Oherwydd y nifer fach o ymatebwyr, mae'r ffin cyfeiliornad yn y canlyniadau yn uchel (+/- 12 i 14 pwynt canran ar gyfer y tri DPA ac felly gall ymddiriedaeth fod yn gyfyngedig o ran cymharu blwyddyn ar ôl blwyddyn. Byddwn yn ymgymryd â gwaith gyda sectorau penodol yn 2025-26 i groeswiro a deall canlyniadau'r arolwg yn well.

3 Dylai gwaith archwilio penodol sydd ar y gweill ar hyn o bryd ein galluogi i gyrraedd ein targed o £30 miliwn o leiaf erbyn 2026. Rhwir rhagor o wybodaeth yn astudiaeth achos 3 yn ddiweddarach yn yr adroddiad.

Dull wedi'i dargedu ac sy'n cael effaith ar gyfathrebu a dylanwadu

Rhif	Dangosydd	Disgrifiad	Targed 2024-25	Perfformiad 2023-24	Perfformiad 2024-25
8	Allbynnau arfer da	Cyfran y rhanddeiliaid sy'n graddio allbynnau ein digwyddiadau arfer da yn ddefnyddiol neu'n ddefnyddiol iawn.	O leiaf 90%	100%	100%
9	Ymweliadau â'n gwefan	Nifer yr ymweliadau â'n gwefan pan fo o leiaf un weithred yn cael ei chyflawni, e.e. lawrlwytho adroddiad, clicio ar fideo.	48,000 yr un blwyddyn	59,100	81,000
10	Cyfryngau cymdeithasol	Nifer yr ymgysylltiadau ar gyfryngau cymdeithasol h.y. rhyngweithio â'n postiadau megis eu hoffi, drwy wneud sylw, neu drwy ail-drydar/rhannu.	4,000 bob blwyddyn	4,000	3,500 ⁴
11	Rhannu'r hyn a ddysgir o archwilio	Nifer yr achosion lle rydym yn cyflwyno'r hyn a ddysgwyd o archwilio i weithgorau polisi allweddol neu mewn digwyddiadau perthnasol a gynhelir yn allanol.	50 bob blwyddyn	45	53 ⁵

- Cyrhaeddodd ein targed neu roeddem yn agos at ei gyrraedd
- Angen gwelliant
- Angen gwelliant sylweddol

4 Mae dirywiad cyffredinol mewn ymgysylltiad ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol wedi cael ei brofi ar draws y sector cyhoeddus ac mae'n bennaf oherwydd newidiadau yn yr algorithmau a ddefnyddir gan lwyfannau fel X (Twitter) a Facebook sy'n blaenoriaethu ymgysylltu â chynnwys y telir amdano dros bostiadau organig (am ddim). Rydym yn mynd i'r afael â hyn trwy drosoli fformatau newydd fel fideo ac animeiddio bychain wrth gynyddu nifer y cynnwys ar lwyfannau amgen fel LinkedIn.

5 Nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys presenoldeb mewn cyfarfodydd fel rhan o'n busnes archwilio arferol. Pryd rydym wedi mynychu grwpiau penodol yn rheolaidd mewn perthynas ag un pwnc, rydym wedi cyfrif y rhain gyda'i gilydd fel un digwyddiad.

Diwylliant a model gweithredu sy'n ein galluogi i ffynnu

Rhif	Dangosydd	Disgrifiad	Targed 2024-25	Perfformiad 2023-24	Perfformiad 2024-25
12	Ymgysylltu â chyflogeion	Canran cadarnhaol sgôr mynegai ymgysylltu arolwg staff blynyddol.	O leiaf y sgôr meincnod canolrifol ar gyfer arolwg diweddaraf y <u>Gwasanaeth Sifil</u>	64%	71% ⁶
13	Trosiant	Cyfran y cyflogeion sy'n gadael Archwilio Cymru yn wirfoddol fesul blwyddyn.	Rhwng 5% a 10%	12.3%	5.8%
14	Absenoldeb oherwydd salwch	Cyfran o gyfanswm yr amser a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch.	Llai na 4%	3.3%	3.9%
15	Balans ariannol	Amrywiant y tanwariant net ar incwm a gwariant o'i gymharu â'r hyn a nodir yn ein Hamcangyfrif ar gyfer y flwyddyn gyfredol	Llai na 2% o'r gyllideb gwariant gros	1.1%	3.2% ⁷
16	Arbedion costau	Gwerth arbedion costau yn ystod y flwyddyn a gyflawnwyd ar draws y busnes.	£400,000 fel y nodir yn ein Hamcangyfrif 2024-25	Cyflawni targed cynilion di-dâl o £500,000	Wedi rhagori ar darged cynilion di-dâl o £400,000.
17	Allyriadau nwyon tŷ gwyr	Cyfanswm yr allyriadau sy'n cyfateb â CO ₂ .	Gostyngiad o 40% ar linell sylfaen 2019-20 (581 tonnelli) ⁸	280 tonnelli	380 tonnelli ⁹
18	Y gyfradd llwyddiant ar gyfer hyfforddeion	Cyfran yr hyfforddeion sy'n llwyddo am y tro cyntaf yn eu harholiadau Proffesiynol lefel broffesiynol a lefel uwch gyda Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr.	O leiaf 90%	82%	85%

- Cyrhaeddom ein targed neu roeddem yn agos at ei gyrraedd
- Angen gwelliant
- Angen gwelliant sylweddol

6 Meincnod Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil (CSPS) ym mis Hydref 2024 oedd 64%.

7 Yn 2024-25, fe wnaethom danwario £864,000 a oedd yn cynrychioli 3.2% o'n cyllideb gwariant gros. O ganlyniad, ni chyrhaeddwyd ein targed DPA o amrywiad o 2% ar gyfer y flwyddyn. Y prif reswm am hyn oedd tanwariant sylweddol (£1.1m) mewn costau staff oherwydd swyddi gwag yn hanner cyntaf y flwyddyn ariannol. Gan fod y mwyafrif o'r swyddi gwag hyn yn swyddi lle na thelir ffioedd a hyfforddeion, roeddem yn dal i allu cyflawni ein huchelgais i leihau'r ôl-groniad o waith archwilio a arweiniodd at incwm ffioedd dros ben o £961,000, fel yr adroddwyd yn ein Datganiad o Alldro Adnoddau.

8 Heb gynnwys amcangyfrifon allyriadau cadwyn gyflenwi yr adroddir arnynt ar wahân yn ein Hadroddiad Cynaliadwyedd blynyddol.

9 Ffigur uwch yn 2024-25 oherwydd lefelau cynyddol o bresenoldeb staff yn ein swyddfeydd a'n safleoedd cyrff archwiliedig, fel rhan o'n gwaith ar symud i fodel gweithio hybrid ôl-COVID gorau posibl gyda chymysgedd priodol o weithio wyneb yn wyneb ac ar-lein.

Dadansoddi perfformiad

- 20 Mae'r adran hon yn nodi golwg fanylach o berfformiad Archwilio Cymru yn 2024-25. Mae'n darparu:
- a sylwadau ynghylch cyflawni ein rhaglenni gwaith archwilio.
  - b manylion am y cynnydd a wnaed yn y meysydd pwyslais a nodir yn ein Cynllun Blynyddol.
  - c enghreifftiau o astudiaethau achos o brosiectau sy'n enwedig o effeithiol.
  - ch crynodeb o'n defnydd o adnoddau yn y cyfnod adrodd, sy'n gweithredu fel ein Hadroddiad Cynaliadwyedd.

Sylwadau ynghylch cyflawni ein rhaglenni gwaith archwilio

- 21 Ein busnes craidd yw cynnal rhaglen eang o waith archwilio i gyflawni pwerau a dyletswyddau statudol yr Archwilydd Cyffredinol.
- 22 Trwy gydol 2024-25 gwnaethom ymgymryd â gwaith archwilio lleol a chenedlaethol ar draws amrywiaeth eang o gyrff cyhoeddus. Mae ein Cynllun Blynyddol a gyhoeddwyd yn ddiweddar yn darparu rhestr gynhwysfawr o'r gyrff cyhoeddus yr ydym yn eu harchwilio, a'r mathau o waith archwilio lleol a wneir yn y gyrff hynny.

Elfennau allweddol o'n gwaith archwilio

Rhoi barn ynghylch a yw cyfrifon y sector cyhoeddus wedi'u paratoi'n briodol a rhoi darlun cywir a theg o'r sefyllfa ariannol

Ystyried a yw arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio at ddibenion cymeradwy

Archwilio pa mor ddarbodus, effeithlon ac effeithiol y mae cyrff cyhoeddus wedi defnyddio eu hadnoddau (gwerth am arian)

Dod i gasgliadau ynghylch a yw cyrff cyhoeddus wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau gwerth am arian wrth arfer eu swyddogaethau

Ystyried a yw busnes cyhoeddus yn cael ei gynnal mewn ffordd sy'n bodloni disgwyliadau a safonau penodol

Cynnal archwiliadau egwyddor datblygu cynaliadwy

Gwaith archwilio lleol

- 23 Mae'r maes mwyaf ein gwaith lleol yn cynnwys archwilio cyfrifon dros 800 o gyrff cyhoeddus ledled Cymru. Mae ein gwaith archwilio cyfrifon yn darparu asesiad annibynnol ac arbenigol parhaus i'r Senedd, cyrff archwiliedig a'r cyhoedd ehangach ynghylch rheolaeth a chydnerthedd ariannol ar draws y sector cyhoeddus.
- 24 Dirywiodd amseroldeb cyflawni ein gwaith archwilio cyfrifon drwy gyfnod pandemig COVID. Mae'n cymryd sawl blwyddyn i ddod â'n rhaglen fawr o waith yn ôl at yr amserlenni a oedd yn bodoli cyn y pandemig, ond rydym yn gwneud cynnydd da wrth wneud hynny. Darperir rhagor o wybodaeth am hyn yn Astudiaeth Achos 1 yn ddiweddarach yn yr adroddiad.

- 25 Yn gyffredinol, yn 2024-25, cyflwynwyd 99% o'n barn archwilio cyfrifon erbyn y terfyn amser statudol neu y cytunwyd arno pan dderbyniwyd cyfrifon drafft ar amser (DPA 1) – cynnydd o 14% ar ein perfformiad yn 2023-24.
- 26 Cwblhawyd ein harchwiliadau o gyfrifon 2023-24 y GIG a chyrff llywodraeth ganolog yn unol â'n cynllun cyflawni. Er bod cyflwyno'r archwiliadau o gyfrifon sector llywodraeth leol erbyn y terfyn amser ar 30 Tachwedd yn parhau i fod yn her, roedd yr holl gyfrifon llywodraeth leol a baratowyd ar amser wedi'u hardystio erbyn y terfyn amser.
- 27 Yn ystod 2025-26, ein nod yw parhau â'r cynnydd a wnaed i ddod â'r terfynau amser ar gyfer adrodd ymlaen ar gyfer ein gwaith archwilio cyfrifon. Ein targed yw, erbyn i ni archwilio cyfrifon 2025-26 y byddwn wedi dychwelyd i amserlenni mwy traddodiadol sef 15 Mehefin ar gyfer sector y GIG a 30 Medi ar gyfer y sector llywodraeth leol.
- 28 Oherwydd bod y pwrs cyhoeddus mor dynn, mae hefyd yn bwysicach nag erioed sicrhau gwerth am arian o bob punt o arian cyhoeddus sy'n cael ei wario. Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom barhau i lunio ein gwaith archwilio perfformiad lleol i fynd i'r afael â'r heriau datblygol sy'n wynebu ein cyrff archwiliedig, a phan fo hynny'n berthnasol ac yn ymarferol, helpu i gyflawni dyletswyddau archwilio datblygu cynaliadwy yr Archwilydd Cyffredinol¹⁰.
- 29 Eleni, roedd ein rhaglen yn cynnwys:
- a mewn llywodraeth leol: cwblhau ein hasesiad sicrwydd a risg blynyddol, ochr yn ochr ag asesiadau o gynaliadwyedd ariannol cynghorau, bwrw ymlaen â gwaith newydd ar drefniadau comisiynu cynghorau, ac adolygiadau lleol pwrpasol ar ystod eang o bynciau eraill.
  - b yn y GIG: cwblhau ein gwaith asesu strwythuredig blynyddol, ochr yn ochr â gwaith ar draws y sector ar drefniadau arbed costau, parhau i weithio ar wahanol agweddau ar ofal brys ac argyfwng, a datblygu gwaith ar wasanaethau gofal a gynlluniwyd byrddau iechyd. Unwaith eto, roedd y prosiectau hyn yn eistedd ochr yn ochr ag adolygiadau lleol mwy pwrpasol eraill a oedd yn cynnwys, er enghraifft, y gwaith mewn tri bwrdd iechyd ar wasanaethau gofal llygaid.
- 30 Yn ogystal â'r uchod, ac er ei fod wedi'i gynllunio a'i ariannu'n wahanol, gwnaethom hefyd gynnal gwaith archwilio mewn gwahanol gyrff llywodraeth ganolog o dan ddyletswyddau archwilio cynaliadwy yr Archwilydd Cyffredinol. Roedd hyn yn cynnwys, er enghraifft, adolygiadau o gynaliadwyedd ariannol yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Cyngor Celfyddydau Cymru, Chwaraeon Cymru, ac Amgueddfa Cymru.

---

10 O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Gan gynnwys archwiliadau sy'n edrych ar gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod amcanion llesiant neu wrth gymryd camau i gyflawni'r amcanion hynny. Rydym wedi ceisio integreiddio'r archwiliadau hyn o fewn y rhaglen waith bresennol cyn belled â phosibl.

- 31 Yn gyffredinol, cynyddodd cyfanswm nifer yr adroddiadau archwilio perfformiad lleol o 142 yn 2023-24 i 156 yn 2024-25. Dylid nodi bod nifer yr adroddiadau yn adlewyrchu i raddau helaeth sut mae rhaglenni lleol yn cael eu llunio yn ystod y cyfnod adrodd ac ni fyddem o reidrwydd yn disgwyl i'r ffigur fod yr un peth flwyddyn ar ôl blwyddyn.
- 32 Fel yr adroddwyd y llynedd, effeithiodd gwaddol y pandemig, trosiant ac absenoldeb staff, a'n heriau adnoddau ehangach ar gyflawni rhywfaint o'n gwaith archwilio perfformiad, yn lleol ac yn genedlaethol. Mae ein timau archwilio perfformiad wedi parhau i reoli effeithiau trosiant ac absenoldeb staff yn ystod 2024-25. Er gwaethaf hyn, cynyddodd cyfran y cynhyrchion archwilio allweddol eraill a ddarparwyd yn unol â'r amserlen arfaethedig ar gyfer sicrhau adroddiadau amserol ac effeithiol o 76% i 81% (DPA 2). Darperir rhagor o fanylion yn adran nesaf yr adroddiad hwn ar y camau yr ydym wedi bod yn eu cymryd i fynd i'r afael â'n sefyllfa o ran cyflawni archwiliad perfformiad ehangach a symud tuag at gyrraedd ein targed DPA 2 sef 90%.

Astudiaethau cenedlaethol

- 33 Mae blaenraglen astudiaethau cenedlaethol ddangosol yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer 2023-2026 yn canolbwyntio ar bedair prif thema:
- a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb;
  - b ymateb i'r argyfwng hinsawdd a natur;
  - c cadernid gwasanaethau a'r gallu i'w defnyddio; a
  - ch gwasanaethau cyhoeddus a reolir yn dda.
- 34 Mae'r tabl isod yn rhestru 16 o allbynnau adroddiadau cenedlaethol o'r gwahanol fathau a gyflawnwyd gennym yn 2024-25. Mae ein Ciplun o'r Flwyddyn ar flaen yr Adroddiad hwn yn cynnwys nifer o'r allbynnau hyn.
- 35 Mae graddfa'r gwahanol ddarnau o waith yn amrywio ac, fel y nodwyd yn ein Hadroddiad Interim, rydym wedi bod yn rhoi blaenoriaeth i fynd i'r afael â'r ôl-groniad yn ein rhaglen archwilio lleol wrth reoli'r effaith ar waith arall. Mae'r ffigur hwn o 16 allbwn yr un fath ag ar gyfer 2023-24. Yn gyffredinol, rydym wedi parhau i weld yr allbwn hwn yn cael cryn sylw yn y cyfryngau a diddordeb ehangach gan randdeiliaid perthnasol.
- 36 Mae astudiaethau wedi'u rhestru'n fras yn nhrefn eu dyddiad cwblhau, gydag arwydd o aliniad cryf â themâu penodol. Yn ymarferol, mae ein holl waith fel arfer yn cynnwys sy'n berthnasol i 'wasanaethau cyhoeddus a reolir yn dda'.

Allbynnau adroddiadau cenedlaethol a gwblhawyd yn 2024-25

	Mynd i'r afael ag anghydraddoldeb	Ymateb i'r argyfwng hinsawdd a natur	Cydnherthedd y gwasanaeth a mynediad	Gwasanaethau cyhoeddus sy'n cael eu rheoli'n dda
Allbwn yr adroddiad cenedlaethol				
Llywodraethu Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol			✓	✓
Canfyddiadau o waith paru data fferylliaeth gymunedol y GIG a chofrestru cleifion meddygon teulu				✓
Statws prosiect gwella ffordd yr A465 Rhan 2				✓
Cefnogaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer TVR Automotive Ltd				✓
Defnyddio gwybodaeth am berfformiad mewn llywodraeth leol i ddeall safbwyntiau defnyddwyr	✓			✓
Strategaeth ddigidol llywodraeth leol			✓	✓
Diweddariad cyllid ac offeryn data y GIG			✓	✓
Trefniadau i gyflawni'r targed tai fforddiadwy a gwireddu manteision ehangach	✓	✓		✓
Llywodraethu Awdurdodau Tân ac Achub			✓	✓
Cyflawni amcanion teithio llesol a rheoli'r cyllid cysylltiedig	✓	✓	✓	✓
Y Fenter Twyll Genedlaethol yng Nghymru 2022-23				✓
Cynaliadwyedd ariannol llywodraeth leol, gan gynnwys ein hofferyn data wedi'i ddiweddaru			✓	✓
Gwasanaethau canser yng Nghymru	✓		✓	✓
Mynd i'r afael â heriau o ran y gweithlu yn GIG Cymru			✓	✓
Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnherthedd Ecosystemau		✓		✓
Llywodraethu a Rheolaeth Ariannol – Gwersi o Waith Archwilio i Gynghorau Tref a Chymuned yng Nghymru				✓

37 Mae ein [Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025-26](#) yn rhestru'r holl astudiaethau gweithredol a chynlluniedig ar gyfer 2025-26 ar 31 Mawrth 2025. Rydym wedi sicrhau bod rhagor o wybodaeth am ein rhaglen waith ar gael ar [ein gwefan](#).

Cefnogi gwaith craffu effeithiol

Cefnogi gwaith pwyllgorau'r Senedd

- 38 Yn ystod y cyfnod adrodd, parhaodd ein gwaith i chwarae rhan allweddol wrth gefnogi gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus y Senedd wrth iddo ystyried sut mae adnoddau yn cael eu defnyddio wrth gyflawni swyddogaethau cyhoeddus yng Nghymru. Cefnogodd yr allbynnau o'n gwaith 19 o gyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor. Roedd hyn yn cynnwys y Pwyllgor yn ystyried allbynnau adroddiad amrywiol a gwblhawyd yn ystod y cyfnod adrodd. Rhoddodd yr Archwilydd Cyffredinol a'n staff gyngor a chymorth ychwanegol i'r Pwyllgor yn ôl yr angen hefyd, gan gynnwys paratoi deunydd briffio ar gyfer sesiynau tystiolaeth y Pwyllgor.
- 39 Gall ein gwaith lywio gwaith pwyllgorau eraill y Senedd hefyd. Yn 2024-25, bu sawl enghraifft nodedig. Mae astudiaeth achos 4 yn rhoi rhagor o fanylion, ochr yn ochr â hynny rydym yn parhau i ymgysylltu â thimau clercio pwyllgorau i rannu gwybodaeth am ein rhaglen waith yn fwy cyffredinol.

Cefnogi gwaith y pwyllgorau archwilio a chraffu ar gyrff cyhoeddus

- 40 Trwy gydol y flwyddyn ddiwethaf, buom yn mynychu cyfarfodydd pwyllgorau archwilio a chraffu ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru yn rheolaidd er mwyn darparu sesiynau briffio ac adrodd ar ein gwaith.
- 41 Hefyd gwnaethom barhau â'n sesiynau briffio rheolaidd ar faterion sy'n ymwneud ag archwilio i'r canlynol:
- cadeiryddion Pwyllgor Archwilio y GIG a Chyfarwyddwyr grwpiau Cyllid;
  - grŵp Cymdeithas Trysoryddion Cymru llywodraeth leol; a
  - grŵp Cadeiryddion Pwyllgor Archwilio y Llywodraeth Ganolog.

Cefnogi'r cyhoedd a'u cynrychiolwyr etholedig

- 42 Rydym yn cael gohebiaeth yn rheolaidd gan y cyhoedd, eu cynrychiolwyr etholedig ac eraill sy'n codi pryderon posibl ynghylch defnyddio arian cyhoeddus. Yn ystod 2024-25, fe wnaethom ymdrin â 140 o eitemau gohebiaeth o'r math hwn a gwnaethom sicrhau ein bod yn ymateb i'r pryderon hynny mewn modd teg, cymesur a phroffesiynol.

- 43 Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn Berson Rhagnodedig ar gyfer derbyn datgeliadau oddi wrth chwythwyr chwiban ynghylch cynnal busnes cyhoeddus yn briodol, gwerth am arian, twyll a llygredd mewn cysylltiad â darparu gwasanaethau cyhoeddus. Cysylltodd 29 o unigolion â ni rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025 gan nodi eu bod yn dymuno gwneud datgeliad chwythu'r chwiban i'r Archwilydd Cyffredinol. Mae Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol ar Ddatgelu Gwybodaeth ar gyfer 2024-25¹¹ wedi'i gynnwys fel Atodiad i'r Adroddiad hwn.
- 44 O'r cyfanswm o ohebiaeth ac achosion o ddatgeliadau chwythu'r chwiban, canfuwyd nad oedd 38 yn berthnasol i gylch gwaith deddfwriaethol yr Archwilydd Cyffredinol neu nad oeddent yn gyfystyr â materion sylweddol y byddai angen i'r Archwilydd Cyffredinol adrodd arnynt neu gymryd camau eraill. Cofnodwyd y 102 achos sy'n weddill i'w hystyried naill ai fel rhan o waith archwilio parhaus neu gynlluniedig, neu fel rhan o waith archwilio cynllunio yn y dyfodol.

Gwaith arferion da a rhannu dysg archwilio

- 45 Mae allbynnau Arferion Da a gynhyrchwyd dros y 12 mis diwethaf wedi cynnwys:
- a Nifer o ddigwyddiadau dysgu a rennir yn trafod pynciau fel:
    - i Pwyllgorau Archwilio: Arferion effeithiol ac effaith gadarnhaol
    - ii Ailddiffinio Ein Bywydau: Tuag at Ddealltwriaeth Gymdeithasol o Niwroamrywiaeth
    - iii Cost methiant mewn llywodraethu a rheolaeth ariannol
  - b Cyfres o flogiau sy'n rhannu enghreifftiau o wahanol fentrau ledled Cymru
- 46 Rydym yn parhau i ddatblygu ein sianel podlediadau a fydd yn cael ei hail-lansio ym mis Medi 2025. Mae podlediadau blaenorol ar gael ar ein sianel.
- 47 Gellir cael gafael ar yr holl ddeunydd a rannwyd yn 2024-25 drwy adrannau Arfer Da a Blogiau ein gwefan. Yn gyffredinol, roedd 100% o'r rhanddeiliaid a ymatebodd i'n holiadur adborth ar ôl mynychu digwyddiadau yn 2024-25 yn ystyried ein hallbynnau arferion da yn rhai defnyddiol neu ddefnyddiol iawn (DPA 8).

---

11 Fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Personau Rhagnodedig (Adroddiadau ar Ddatgelu Gwybodaeth) 2017.

- 48 Yn ogystal, fe wnaethom ragori ar ein targed o 50 ar gyfer nifer yr achosion lle gwnaethom gyflwyno dysg archwilio i weithgorau polisi allweddol neu mewn digwyddiadau perthnasol a gynhelir yn allanol (DPA 11). Eleni roedd 53 o achosion o'r fath, 8 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Ymhlith pethau eraill, roedd y rhain yn cynnwys enghreifftiau o'n mewnbwn i waith pwyllgorau'r Senedd (gweler Astudiaeth Achos 4 am ragor o wybodaeth) a'n gwaith yn croesawu ymweliad dirprwyaethau o asiantaethau archwilio rhyngwladol eraill (gweler Astudiaeth Achos 5 am ragor o wybodaeth). Mae ein cyfrif hefyd yn cynnwys cyflwyniadau mewn cynadleddau ar gyfer cynulleidfaoedd o Gymru, cynulleidfaoedd ehangach y DU a rhyngwladol ar bynciau amrywiol.

Ansawdd archwilio

- 49 Rydym yn gwneud ein gwaith yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (yn y DU) a safonau cydnabyddedig eraill.
- 50 Mae ein rhaglen monitro ansawdd 2025 wedi'i chwblhau: cyflawnodd chwech o'r wyth archwiliad a samplwyd ein targed o gael eu cyflawni yn unol â'r ddau gategori ansawdd archwilio uchaf (DPA 3). Mae'r materion sy'n gyfrifol am fethiant y ddau archwiliad i gyflawni ein targed yn benodol i'r archwiliadau hynny. Ein dull mewn amgylchiadau o'r fath yw ymgymryd ag ymarfer i ddeall pam y cafwyd y materion hyn ac i ganiatáu i'r sefydliad ddysgu gyda'i gilydd a symud ymlaen gyda'i gilydd. Cyflawnodd dau o'r wyth archwiliad a samplwyd y sgôr uchaf, sy'n welliant ar y blynyddoedd blaenorol.
- 51 Mae ein Hadroddiad Ansawdd Archwilio diweddaraf yn crynhoi'r cynnydd a wnaed yn ein trefniadau ansawdd archwilio a chanlyniadau gweithgarwch monitro yn 2024. Byddwn yn cyhoeddi ein hadroddiad ansawdd archwilio nesaf yn Hydref 2025.

Y cynnydd a wnaed yn ein meysydd pwyslais ar gyfer gwella busnes

- 52 Yn ein Strategaeth ar gyfer 2022 i 2027, gwnaethom nodi tri maes pwyslais lle byddwn yn blaenoriaethu camau gweithredu er mwyn helpu Archwilio Cymru i gyflawni ei weledigaeth gyffredinol.

Rhaglen
archwilio
strategol,
ddeinamig o
ansawdd uchel

Dull wedi'i
dargedu ac sy'n
cael effaith ar
gyfathrebu a
dylanwadu

Diwylliant
a model
gweithredu sy'n
ein galluogi
i ffynnu

- 53 Yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2024-25, gwnaethom ymrwymo i weithredu ar draws 11 blaenoriaeth cynllunio busnes allweddol. Mae'r tablau isod yn rhoi manylion am y cynnydd a wnaed gennym o'i gymharu a'r blaenoriaethau hyn yn y cyfnod adrodd ac maent wedi'u grwpio fesul maes pwyslais strategol y mae'r blaenoriaethau'n berthnasol iddynt. Er mwyn symleiddio ac osgoi dyblygu, pan gynhwysir manylion am y cynnydd a wnaed mewn mannau eraill yn yr Adroddiad hwn, cyfeirir at yr adran briodol.

Rhaglen archwilio strategol, ddeinamig o ansawdd uchel

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Dod â'r amserlen ymlaen ar gyfer cyflawni gwaith archwilio cyfrifon yn unol â terfynau amser Llywodraeth Cymru (15 Gorffennaf ar gyfer y GIG a 30 Tachwedd ar gyfer llywodraeth leol).	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Ardystiwyd holl gyfrifon y GIG a bron pob cyfrif llywodraeth ganolog 2023-24 ar amser. Mae'r un eithriad yn ymwneud ag archwiliad lle darparwyd ymwadiad barn archwilio yn ymwneud â materion a gododd yn ystod yr archwiliad. Er bod cyflawni'r archwiliadau o gyfrifon sector llywodraeth leol erbyn y terfyn amser, sef 30 Tachwedd yn parhau i fod yn her, roedd yr holl gyfrifon llywodraeth leol a baratowyd ar amser wedi'u hardystio erbyn y terfyn amser. Rydym hefyd wedi rhoi cynlluniau clir ar waith i ddal i fyny â'r ôl-groniad yn ein gwaith llywodraeth leol a'r GIG er mwyn ein galluogi i ddod a'r amserlenni ymlaen ar gyfer cyflawni dros dair blynedd. Yn 2024-25 gwnaethom y canlynol: - cytuno ar fanylion cynllun adfer i fynd â ni drwodd i 2026; - gweithio gyda thrysoryddion llywodraeth leol i sefydlu cynllun tair blynedd clir i baratoi cyfrifon erbyn 30 Mehefin bob blwyddyn ac iddynt gael eu harchwilio erbyn 30 Tachwedd 2024 (cyfrifon 2023-24), 31 Hydref 2025 (cyfrifon 2024-25) a 30 Medi 2026 (cyfrifon 2025-26); - gweithio'n agos gyda'r sector llywodraeth leol i geisio gwella prydlondeb ac ansawdd y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio, er bod hyn yn parhau i fod yn her i rai cyrff llywodraeth leol; a - gwneud gwaith i sicrhau bod ein prosesau recriwtio a dethol mor effeithlon â phosibl er mwyn llenwi swyddi gwag yn amserol.

Blaenoriaeth**Cynnydd a wnaed**

Dod a'r amserlen ar gyfer cwblhau'r gwaith perfformiad lleol fel y cwblheir y mwyafrif yn ystod y flwyddyn.

Statws: Ar y gweill ond mae angen rhywfaint o welliant pellach

Sylwadau:

Ar y cyfan, rydym wedi gwneud cynnydd rhesymol wrth fynd i'r afael â'n sefyllfa ôl-groniad trwy gamau gweithredu a nodir isod, er bod gennym fwy i'w wneud o ran ein rhaglen GIG na'r hyn sydd i'w wneud ar gyfer llywodraeth leol. Rydym hefyd yn dal i reoli rhai heriau adnoddau parhaus a allai effeithio ar gyflawni yn 2025-26. Mae ein hôl-groniad bellach yn ymwneud yn bennaf â gwaith o raglenni 2024-25 sydd eto i'w cwblhau ochr yn ochr â gwaith newydd 2025-26.

Yn y cyfnod adrodd gwnaethom y canlynol:

- rhoi cynlluniau clir ar waith i ailbroffilio ein rhaglenni archwilio lleol yn y GIG a llywodraeth leol i fynd i'r afael â chyfran sylweddol o ôl-groniad a chyfleu'r newidiadau hynny i gyrff archwiliedig;
- sicrhau bod ein trefniadau adnoddau yn rhoi blaenoriaeth i leihau'r ôl-groniad yn ein rhaglenni archwilio lleol, gan reoli'r effaith ar waith arall;
- symud ymlaen i recriwtio allanol ar gyfer swyddi gwag a chyflwyno staff newydd i ddod â ni yn ôl yn agosach at ein sefydliad;
- defnyddio ein cronfa contractwyr i sicrhau adnoddau tymor byr ychwanegol i gefnogi gwaith prosiect; a
- datblygu gwaith prosiect a fydd yn gwella gwybodaeth reoli am gyflawni ein prosiectau a'n rhaglenni archwilio.

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Ymgorffori safonau archwilio a safonau eraill newydd a gyflwynwyd yn ddiweddar yn llawn, gan nodi pwyntiau dysgu allweddol a phosibiliadau ar gyfer effeithlonrwydd.	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Mae archwiliadau gan Adran Sicrhau Ansawdd yr ICAEW yn dangos nad yw cyflwyno'r Safon Archwilio newydd (ISA 315) a gweithredu safonau archwilio perfformiad INTOSAI wedi effeithio'n negyddol ar ansawdd ein gwaith. Nodwyd rhai pwyntiau dysgu a darparwyd hyfforddiant dilynol priodol i staff. Yn 2024-25, blwyddyn dau o weithredu'r Safon newydd, gwnaethom gyflawni effeithlonrwydd diriaethol o weithredu'r dull archwilio diwygiedig ar gyfer cyrff y GIG sy'n rhoi ad-daliadau cymedrol i'n harchwiliadau GIG 2023-24. Yn 2024-25, gwnaethom y canlynol hefyd: • darparu hyfforddiant diweddarau ISA 315 wrth baratoi ar gyfer archwiliadau 2024-25; • ymgymryd â rhaglen sylweddol o waith i weithredu safon archwilio ISA 600 (Archwilio Grwpiau) ar gyfer ein harchwiliadau 2024-25; • ystyried y posibiliadau ar gyfer awtomeiddio ein platfform archwilio cyfrifon ymhellach; a • gwneud diwygiadau i'n llawlyfr cyflawni archwiliad perfformiad, cwblhau adolygiad gwireddu buddion, a chanolbwyntio ar ddatblygu proses llif gwaith newydd yn ein platfform archwilio perfformiad. Rydym hefyd yn y broses o ddiweddarau ein Cod Ymarfer Archwilio i ystyried Safon Foesegol 2024 a datblygiadau eraill.

Blaenoriaeth**Cynnydd a wnaed**

Cyflwyno dull mwy systematig ar gyfer gwaith dilynol a thracio gweithredu argymhellion archwilio gan gyrff cyhoeddus.

Statws: Ar y gweill

Sylwadau:

Yn ystod y cyfnod adrodd, fe wnaethom ymgorffori prosesau archwilio perfformiad newydd er mwyn casglu ymatebion rheolwyr mewn cyrff archwiliedig i'n hargymhellion yn systematig ac yn gyson. Cefnogwyd hyn gan y gwaith parhaol yn datblygu cronfa ddata argymhellion i dracio gweithredu yn well (pan gaiff ei derbyn gan gyrff archwiliedig) a helpu i flaenoriaethu unrhyw waith archwilio dilynol arall wedi'i dargedu. Roedd y gwaith cychwynnol ar y gronfa ddata honno wedi'i gwblhau i raddau helaeth ar ddiwedd 2024-25 ac rydym yn disgwyl ei chyflwyno yn ystod haf 2025-26.

Mae ein gwaith ar y flaenoriaeth hon yn adeiladu ar hyfforddiant staff perthnasol a ddarparwyd yn 2023-24, a fydd yn cael ei ymgorffori ymhellach trwy newidiadau i'n templedi adrodd a'n canllawiau cyflawni archwilio i'w cyflwyno yn 2025-26 a hyfforddiant parhaus.

Mae cynllunio ar gyfer ein rhaglenni gwaith lleol a chenedlaethol yn 2025-26 yn caniatáu ar gyfer gwaith dilynol.

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Mwy o bwyslais ar werth am arian trwy ddadansoddiad ariannol a chanlyniadau cryfach yn ein gwaith archwilio perfformiad.	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Yn ystod 2024-25, dechreuom weld y pwyslais cryfach hwn yn cael ei adlewyrchu ar draws prosiectau byw a gwaith a gyhoeddwyd yn ddiweddar, gan gynnwys ein hastudiaethau ar <u>Dai Fforddiadwy a Theithio Llesol</u>, <u>Cynllun Peilot Paru Data Fferylliaeth Gymunedol</u> a'n hadroddiadau diweddar ar <u>ganlyniadau'r Fenter Twyll Genedlaethol</u>, <u>Cynaliadwyedd ariannol llywodraeth leol</u>, a <u>Gwasanaethau Canser yng Nghymru</u>. Mae gwerth cronol arbedion posibl, cynnydd mewn cynhyrchiant a manteision ariannol eraill a nodwyd trwy ein gwaith ers 2023 (DPA 7) bellach wedi cynyddu i £16 miliwn, ac mae gennym waith archwilio ar y gweill i'n helpu i gyrraedd ein targed o £30 miliwn o leiaf erbyn 2026. Darperir rhagor o wybodaeth yn Astudiaeth Achos 3. Yn ystod y cyfnod adrodd, gwnaethom hefyd: - ymwreiddio dadansoddiad ariannol a chanlyniadau yn gryfach ac yn gynharach yn y cam cynllunio prosiect ar gyfer gwaith newydd; a - archwilio'r opsiynau sydd ar gael a chostau hyfforddiant i gefnogi datblygiad sgiliau cysylltiedig, gan gynnwys gweithio gyda CIPFA i gefnogi eu datblygiad o gymhwyster archwilio perfformiad newydd a threialu hyfforddiant sylfaenol arall ar gyfer staff archwilio perfformiad newydd. Bydd ein templed adroddiad archwilio perfformiad newydd (gweler isod) hefyd yn annog archwilwyr i gasglu ffeithiau a ffigurau ariannol a rhai sy'n gysylltiedig â chanlyniadau allweddol.

Dull wedi'i dargedu ac sy'n cael effaith ar gyfathrebu a dylanwadu

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Defnyddio ein gwefan wedi'i hadnewyddu i ymestyn ein cyrhaeddiad a gwella mynediad i'n gwaith archwilio cyhoeddedig, byw a sydd ar ddod.	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Yn ystod y cyfnod adrodd, fe wnaethom barhau i ddatblygu ein gwefan wedi'i hadnewyddu, gan adeiladu ar y gwaith paratoi a gwblhawyd yn 2023-24. Elfen allweddol o'r gwaith hwn oedd paratoi fersiwn ar-lein fyw o'n <u>Blaenraglen waith</u> o astudiaethau cenedlaethol, sy'n darparu gwybodaeth gryno am astudiaethau unigol unwaith y bydd eu cynlluniau wedi'u cadarnhau a sefyllfa gyfredol ar yr amserlen ar gyfer eu cwblhau. Fe wnaethom hefyd dreialu'r defnydd o grynodedau rhyngweithiol o'n prif adroddiadau, gan ddechrau gyda chyhoeddiadau corfforaethol allweddol fel ein <u>Cynllun Blynyddol</u>, gyda'r bwriad o ddefnyddio'r dull hwn yn ehangach yn y tymor hwy. Mae cynnydd dros y flwyddyn wedi gweld datblygu templedi a'r platfform i'n galluogi i gyhoeddi dogfennau rhyngweithiol. Yn ogystal, buom yn gweithio gyda chontractwyr i adolygu ein trefniadau ar gyfer paratoi a dylunio adroddiadau archwilio, gan gynnwys y trefniadau hyfforddi cysylltiedig ar gyfer staff. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys treialu'r defnydd o adroddiadau archwilio byrrach ar gyfer llywodraeth leol a monitro effaith y newidiadau trwy gasglu adborth gan staff a chynghorwyr. Nod cyffredinol y prosiect hwn yw gwneud ein hadroddiadau yn fyrrach ac yn haws eu darllen, fel eu bod yn diwallu anghenion ein cynulleidfa a gofynion ansawdd newydd yn well. Yn gyffredinol, roedd nifer yr ymweliadau â'n gwefan pan fo o leiaf un weithred yn cael ei pherfformio, e.e., lawrlwytho adroddiad, clicio ar fideo (DPA 9) yn rhagori ar ein targed yn sylweddol trwy gynyddu dros draean o 59,100 i 81,000. Roeddem eisoes wedi ymrwymo i darged a oedd yn ymestyn yn fwy ar gyfer y DPA hwn yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025-26, ond o ystyried perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn, rydym yn bwriadu adolygu'r targed ymhellach a chyhoeddi unrhyw ddiwygiadau dilynol yn ein Hadroddiad Interim sydd ar ddod. Mewn cyferbyniad, gostyngodd nifer yr ymgysylltiadau cyfryngau cymdeithasol h.y. rhyngweithio â'n postiadau fel hoffi, sylwadau, neu aildrydar/rhannu (DPA 10) o'n targed o 4,000 yn 2023-24 i 3,500 yn 2024-25. Mae'r dirywiad hwn mewn ymgysylltiad ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol wedi cael ei brofi ar draws y sector cyhoeddus ac mae'n bennaf oherwydd newidiadau yn yr algorithmau a ddefnyddir gan lwyfannau fel X (Twitter) a Facebook sy'n blaenoriaethu ymgysylltu â chynnwys y telir amdano dros bostiadau organig (am ddim). Rydym yn mynd i'r afael â hyn trwy drosoli fformatau newydd fel fideos ac animeiddio bychain wrth gynyddu nifer y cynnwys ar lwyfannau amgen fel LinkedIn.

Blaenoriaeth**Cynnydd a wnaed**

Cynyddu mynediad ac ymgysylltu ag arferion da a mewnwelediadau yn ystod ac ar ôl cwblhau ein gwaith archwilio.

Statws: Ar y gweill

Sylwadau:

Dros y cyfnod adrodd roedd sylw cryf yn y cyfryngau ar y mewnwelediadau a gynhwysir mewn sawl un o'n hadroddiadau cyhoeddedig. Roedd hyn yn cynnwys sylw eang gan y BBC, ITV, y cyfryngau lleol a chyhoeddiadau arbenigol o'n hadroddiadau ar [Dai Fforddiadwy](#), [Llywodraethu Awdurdodau Tân ac Achub](#), a [Theithio Llesol](#).

Fe wnaethom hefyd gynnal digwyddiad arferion da ym mis Mai 2024 o'r enw [Pwyllgorau Archwilio: arferion effeithiol ac effaith gadarnhaol](#) a roddodd gyfle i rannu dysg a phrofiadau archwilio ymhlith cynrychiolwyr o bob rhan o'r sector cyhoeddus yng Nghymru.

Er mwyn cynyddu gwelededd dysg allweddol o'n gwaith archwilio, rydym ar hyn o bryd yn y broses o ailddatblygu'r ardal o'n gwefan lle rydym yn hyrwyddo enghreifftiau o arferion da. Bydd hyn yn cynnwys rhannu mewnwelediadau mewn modd a fformat sy'n ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfres o flogiau a fideos.

Diwylliant a model gweithredu sy’n ein galluogi i ffynnu

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Datblygu a gweithredu rhaglen monitro ansawdd tair blynedd i gefnogi ein dull sefydliad cyfan o reoli’r risg i ansawdd archwilio.	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Ym mis Mehefin 2024, cadarnhaodd Adran Sicrhau Ansawdd yr ICAEW eu bod o’r farn bod ein dull o ddatblygu rhaglen monitro ansawdd yn briodol o ystyried ein maint a’n graddfa. Rydym yn gwneud cynnydd sylweddol wrth ymgorffori safon monitro ansawdd newydd, ac rydym yn gweithio ar draws Archwilio Cymru i wella ein trefniadau rheoli risg a sicrhau pwyslais cryfach ar ansawdd yn ein cofrestrau risg corfforaethol. Yn ystod 2025-26, byddwn yn gweithredu ein prosesau monitro wedi’u diweddarau i gryfhau ein trefniadau rheoli ansawdd ymhellach ac rydym wedi buddsoddi i ddarparu adnoddau ychwanegol i gefnogi’r gwaith hwn.
Cyflawni cynllun gweithlu sefydliad cyfan wedi’i gynllunio i ddiwallu anghenion staffio presennol yn well a chynllunio ar gyfer anghenion staffio yn y dyfodol.	Statws: Ar y gweill Sylwadau: Fe wnaethom lansio Strategaeth y Gweithlu sefydliad cyfan ym mis Medi 2024, sy’n nodi gweledigaeth tymor hwy ar gyfer sicrhau a datblygu adnoddau pobl angenrheidiol Archwilio Cymru, gan gynnwys sgiliau a galluoedd. Ym mlwyddyn gyntaf y Strategaeth, fe wnaethom ganolbwyntio ar bedwar maes blaenoriaeth: • Rheoli talent a chynllunio olyniaeth • Datblygu sgiliau • Mynd i’r afael â’r ôl-groniad archwilio – recriwtio, cadw a chapasiti • Dyluniad sefydliadol, swyddogaethau ac adnoddau Fe wnaethom sefydlu ystod o fesurau perfformiad i benderfynu a yw’r camau cynllunio busnes sy’n deillio o’r Strategaeth yn cyflawni fel y bwriadwyd. Mae’r mesurau hyn yn cael eu monitro’n rheolaidd gan ein Tîm Arweinyddiaeth Weithredol, a Phwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol ac AD y Bwrdd, ac maent yn dangos ein bod wedi gwneud cynnydd da dros y chwe mis diwethaf. Rydym bellach yn datblygu ein camau gweithredu cynllunio busnes ar gyfer 2025-26 a fydd yn canolbwyntio ar reoli ein llwyth gwaith a’n sefydliad ar ôl clirio’r ôl-groniad, ein rhaglen gorwelion archwilio gan gynnwys yr angen i gryfhau sgiliau digidol, a chynllunio olyniaeth.

Blaenoriaeth

Buddsoddi ymhellach yn ein cynlluniau hyfforddeion a phrentisiaethau i gryfhau'r dewis o ymgeiswyr a rhoi gwell sylw i waith archwilio perfformiad.

Cynnydd a wnaed

Statws: Wedi'i gwblhau

Sylwadau:

Yn ystod y cyfnod adrodd fe wnaethom gynnal ymgyrch recriwtio helaeth ar gyfer y rownd ddiweddaraf o dderbyn hyfforddeion a phrentisiaid graddedig a gwelsom ddiddordeb sylweddol. Fe wnaethom benodi'r nifer a ddymunir o ymgeiswyr yn llwyddiannus. Rydym yn parhau i archwilio ffyrdd y gallwn gynyddu ymhellach nifer y ceisiadau a dderbyniwn gan ymgeiswyr o gymunedau mwy difreintiedig.

Fe wnaethom hefyd ddatblygu a chyflwyno'r elfen sgiliau archwilio perfformiad o hyfforddiant ar gyfer hyfforddeion, sy'n cael ei ategu gan brofiad gwaith ymarferol. Mae adborth gan y garfan gyntaf wedi bod yn gadarnhaol iawn a byddwn yn adeiladu ar hyn trwy gydol gweddill eu contract hyfforddi. Yn ogystal â darparu profiad hyfforddi mwy cynhwysfawr i hyfforddeion, mae amlygu ein hyfforddeion i bob maes o'n gwaith yn rhoi mwy o hyblygrwydd i ni wrth gynllunio'n gweithlu sy'n flaenoriaeth sefydliadol allweddol.

Yn ystod 2024-25, cyflawnodd ein hyfforddeion gyfradd lwyddo y tro cyntaf o 85% yn eu harholiadau lefel Broffesiynol ac Uwch gyda Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr (DPA 18). Roedd hyn yn welliant ar y flwyddyn flaenorol (82%) ond yn dal i fod yn is na'n targed o 90% o leiaf.

Blaenoriaeth	Cynnydd a wnaed
Annog mwy o weithio wyneb yn wyneb o fewn ein model gweithio hybrid, i sicrhau amgylchedd cynhyrchiol, cydweithredol a diddorol ar gyfer cyflawni gwaith o ansawdd uchel.	Statws: Wedi'i gwblhau Sylwadau: Ein pwyslais ar gyfer y flaenoriaeth hon yw sicrhau gweithle o ansawdd uchel ond cost-effeithiol gyda mewnbwn gan staff er mwyn diwallu eu hanghenion orau, er mwyn helpu i annog a chefnogi mwy o weithio wyneb yn wyneb i wireddu'r manteision busnes a llesiant cysylltiedig. Fe wnaethom gyflawni rhan olaf ein strategaeth ystadau yn dilyn symud i swyddfeydd eraill yn llwyddiannus yng Nghaerdydd a gogledd Cymru yn 2023, a symud i swyddfa newydd yng ngorllewin Cymru ym mis Ebrill 2025. Parhaodd ein timau corfforaethol i weithio gyda'i gilydd yn rheolaidd yn ein prif swyddfa yng Nghaerdydd, gan ystyried y galw am eu gwasanaethau yn ogystal ag anghenion y timau priodol. O fewn y Gwasanaethau Archwilio, parhaodd y gwaith i sicrhau cymysgedd priodol o weithio wyneb yn wyneb ac ar-lein, gyda staff archwilio cyfrifon fel arfer yn gweithio o'r swyddfa 2-3 diwrnod yr wythnos tra bod staff archwilio perfformiad yn cael cyfarfodydd tîm personol wedi'u trefnu yn rheolaidd ochr yn ochr â gwaith personol ar gyfer gweithgareddau prosiect a chorfforaethol penodol. Yn ystod y cyfnod adrodd fe wnaethom hefyd lansio cynllun treialu oriau cywasgedig bob pythefnos i gefnogi mwy o gynhyrchiant trwy gynnig mwy o hyblygrwydd o fewn ein model gweithio hybrid. Darperir rhagor o wybodaeth yn Astudiaeth Achos 6. Parhaodd ein timau TG ac Ystad i roi pwyslais ar gynnal yr amodau ar gyfer gweithio hybrid gwych gan sicrhau bod offer a systemau ar gael, ac rydym yn parhau i ymateb i adborth gan staff.

Enghreifftiau o astudiaethau achos o ddarnau o waith effeithiol

- 54 Yn yr adran hon, rydym yn darparu enghreifftiau o astudiaethau achos o'r gwaith a gyflawnwyd gennym yn ystod 2024-25 a'r effaith y mae'r gwaith hwnnw wedi'i chael. Mae ein henghreifftiau o astudiaethau achos wedi'u grwpio gyda'i gilydd gan ddibynnu ar eu haliniad â'r meysydd pwyslais yn ein strategaeth pum mlynedd.

Rhaglen archwilio strategol, ddeinamig o ansawdd uchel

Astudiaeth achos 1: Cynnydd a wnaed ar gael gwaith archwilio cyfrifon lleol yn ôl ar y trywydd iawn

Rydym yn parhau i fod â phwyslais cryf ar ddychwelyd ein hamserlen cyflwyno archwiliadau cyfrifon i amserlenni mwy traddodiadol. Llithrodd yr amserlen ar gyfer paratoi ac archwilio cyfrifon yn ystod y pandemig ac yn syth ar ei ôl.

Mae'r pwyslais hwnnw wedi cynnwys y canlynol:

- cymryd golwg tair blynedd ar yr her a blaenoriaethu yn unol â hynny;
- modelu manwl o'n sefyllfa cyflenwad a galw staff i ragweld ac ymateb mewn ffordd ystyth i amrywiadau mewn adnoddau;
- mesurau recriwtio a chadw gweithredol i gynnal ein sefydliad staff mewn marchnad lafur heriol iawn;
- gor-recriwtio i gyflymu ein rhaglen archwilio; a
- gweithio mewn partneriaeth â'n cyrff archwiliedig, ac arweinwyr systemau eraill, i gymryd agwedd gydweithredol at her a rennir: mae hyn wedi cynnwys gweithdai a gynhelir gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) ar gyfer Trysoryddion y Cyngor, ac ar gyfer Prif Gyfrifyddion.

Rydym wedi gwneud cynnydd rhagorol wrth ddychwelyd i amserlenni traddodiadol yn y sectorau GIG a llywodraeth ganolog. Derbyniwyd ac archwiliwyd holl gyfrifon 2023-24 yn y sectorau hyn ar amser, ac eithrio un achos lle cododd mater archwilio sylweddol.

Roedd y sefyllfa ar draws y sector llywodraeth leol yn fwy cymysg. Pan oedd cyfrifon ar gael erbyn y dyddiad cau ar 30 Mehefin, fe wnaethom ddarparu tystysgrifau archwilio ar gyfer pob archwiliad erbyn y terfyn amser, sef 30 Tachwedd (ac eithrio un achos lle roeddem yn aros am ragor o wybodaeth). Fodd bynnag, cawsom nifer o gyfrifon drafft ar ôl y terfyn amser, ac mewn nifer fach o achosion, nid yw cyfrifon drafft wedi'u derbyn eto. Rydym yn gweithio gyda'r cyrff hyn i'w cefnogi i 'fynd yn ôl ar y trywydd cywir'.

Y tu hwnt i effaith y pandemig, ac ar lefel y DU, mae cydnabyddiaeth eang bod problemau sylweddol gyda chyfrifon llywodraeth leol sy'n rhwystro'r gwaith o baratoi ac archwilio cyfrifon yn y sector hwnnw. Rydym yn ymgysylltu'n weithredol ag ystod o bartneriaid i ddod o hyd i atebion parhaol i'r materion hyn.

Gall offer dadansoddeg data wella prosesau adrodd ac archwilio ariannol. Fodd bynnag, mae'r offer hynny'n dibynnu'n llwyr ar ansawdd y data sydd ar gael, sy'n amrywiol iawn ar draws sector cyhoeddus Cymru. Byddwn yn gweithio gyda chyrrff archwiliedig i archwilio sut y gellid gwella ansawdd y data hwnnw er mwyn hwyluso'r defnydd o ddadansoddeg data.

Rydym hefyd yn bwriadu lansio cyfres o ddigwyddiadau arferion da 'cau'n gyflymach' i gefnogi ein cyrrff archwiliedig i wella eu prosesau adrodd. Mae'r cyntaf o'r rhain wedi'i drefnu ar gyfer Rhagfyr 2025.

Astudiaeth achos 2: Adrodd ar arweinyddiaeth y llywodraeth

Tai fforddiadwy

Roedd ein hadroddiad ym mis Medi 2024 yn ystyried y cynnydd a wnaed tuag at darged Llywodraeth Cymru o adeiladu 20,000 o gartrefi cymdeithasol carbon isel newydd erbyn mis Mawrth 2026. Nodwyd bod chwyddiant prisiau wedi taro'r rhaglen tai fforddiadwy yn galed a bod Llywodraeth Cymru yn wynebu dewisiadau anodd ynglŷn â'i blaenoriaethau ariannu a'i dull os yw'n parhau i fod yn ymrwymedig i gyrraedd y targed neu fod yn agos ato. Gwnaethom argymhellion ynghylch datblygu dull tymor hwy o fforddiadwy y tu hwnt i gyfnod y targed – a dderbyniodd gefnogaeth ar y pryd gan [Gartrefi Cymunedol Cymru](#). Ond gwnaethom hefyd argymhellion ynghylch cynllunio senarios ar gyfer y cyllid sydd ei angen ar gyfer cynlluniau allweddol yn y tymor byrrach ac i gefnogi tryloywder a gwaith chraffu ar gynnydd o'i gymharu â'r targed. Cyfeiriodd Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai y Senedd at ein gwaith yn ei [adroddiad](#) ei hun yn ddiweddarach y mis hwnnw ar gyflenwad tai cymdeithasol.

Mae darparu sicrwydd a goresgyn cyfyngiadau cyflawni yn hanfodol i ddatgloi'r rhwystrau presennol – felly rydym yn cefnogi argymhellion yr adroddiad i ddatblygu dull hirdymor o ariannu a darparu tai cymdeithasol

Cartrefi Cymunedol Cymru

Teithio Llesol

Hefyd ym mis Medi 2024, fe wnaethom adrodd, er gwaethaf cynnydd mewn gwariant drwy ei Gronfa Teithio Llesol a chynllun cyflawni newydd, eang, fod Llywodraeth Cymru yn parhau i fod ymhell o gyflawni'r newid mawr mewn teithio llesol a fwriedir drwy Ddeddf Teithio Llesol (Cymru) 2013. Nid oedd dulliau o fonitro a gwerthuso yn mynd yn ddigon pell i alluogi tracio cadarn o gynnydd neu asesiad cyffredinol o werth am arian. Fel y nodwyd yn Astudiaeth Achos 4, mae'r gwaith hwn wedi cefnogi gwaith craffu pellach ar bwyllgor y Senedd.

Gwasanaethau cancer

Canolbwyntiodd ein hadroddiad Ionawr 2025 ar y dull strategol cyffredinol o wella prydlondeb diagnosis a thriniaeth. Canfuom fod angen arweinyddiaeth genedlaethol gryfach a chliriach ar frys, ynghyd â mwy o bwyslais ar atal. Mae hyn mewn amgylchedd lle mae llawer o gleifion cancer yn aros yn rhy hir am ddiagnosis a thriniaeth cancer a chanlyniadau goroesi cancer sydd, er eu bod yn gwella, yn dal i fod yn wael o'i gymharu â gwledydd eraill.

Fe wnaethom dynnu sylw at ddiffyg eglurder ynglŷn â statws Cynllun Gwella Cancer cenedlaethol Cymru a lansiwyd yn 2023. Fe wnaethom hefyd alw am fwy o eglurder ynghylch rolau priodol Llywodraeth Cymru a Gweithrediaeth y GIG wrth oruchwylio a chefnogi gwelliant. Cawsom gefnogaeth gref i'n canfyddiadau a'n hargymhellion gan Gynghrair Cancer Cymru sydd ers hynny wedi rhoi tystiolaeth i Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus y Senedd fel rhan o'i waith ymchwilio pellach ar y pwnc hwn.

Bioamrywiaeth

Ym mis Chwefror 2025, fe wnaethom adrodd ar sut mae Llywodraeth Cymru ac awdurdodau cyhoeddus eraill wedi ymateb i Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 sy'n gosod 'dyletswydd bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau' gwell arnynt. Canfuom nad yw'r argyfwng natur wedi bod yn flaenoriaeth ddigon uchel i awdurdodau cyhoeddus, ac mae llawer wedi methu â chydymffurfio â gofynion cynllunio a/neu adrodd allweddol y ddyletswydd, gan gynnwys Llywodraeth Cymru ei hun ar un agwedd.

Fe wnaethom bwysleisio bod angen i Lywodraeth Cymru wneud mwy i arwain drwy esiampl, cefnogi gwelliant, a chymryd diddordeb mwy gweithredol yng nghymhwysyo ac effaith ei deddfwriaeth ei hun a gwnaethom argymhellion i'r perwyl hwnnw. Fe wnaethom hefyd ddefnyddio ein gwaith i rannu gwersi gyda Llywodraeth Cymru wrth iddi ystyried newidiadau pellach i gyfraith amgylcheddol.

Dull wedi'i dargedu ac sy'n cael effaith ar gyfathrebu a dylanwadu

Astudiaeth achos 3: Adrodd ar arbedion posibl a nodwyd gan ein gwaith

Un o'n blaenoriaethau gwella busnes ar gyfer y flwyddyn oedd canolbwyntio mwy ar werth am arian trwy ddadansoddiad ariannol a chanlyniadau cryfach yn ein gwaith archwilio perfformiad. Hefyd yn berthnasol i'r flaenoriaeth hon mae ein DPA ar werth arbedion posibl, cynhyrchiant a buddion ariannol eraill a nodwyd trwy ein gwaith.

Paru data fferylliaeth gymunedol

Ym mis Mai 2024, gwnaethom gyhoeddi'r canlyniadau o brosiect treialu paru data fferylliaeth gymunedol a oedd yn cwmparu dau fwrdd iechyd. Er ei fod yn destun cafeatau amrywiol, roeddem wedi amcangyfrif y gallai tua £700,000 fod wedi cael ei arbed gan y GIG yng Nghymru drwy leihau costau sy'n gysylltiedig ag eitemau y mae angen eu paratoi'n arbennig gan wneuthurwr cofrestredig. Roedd ein gwaith yn herio'r GIG i ystyried a oes mwy y gellid ei wneud i fynd i'r afael ag amrywiadau mewn costau yn y maes hwn a meysydd eraill, yn ogystal â risgiau twyll.

Y Fenter Twyll Genedlaethol

Ym mis Hydref 2024, fe wnaethom adrodd ar rownd ddiweddaraf y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI) eilflwydd. Nododd yr ymarfer £7.1 miliwn o ganlyniadau twyll neu ganlyniadau gwallau, y rhan fwyaf ohonynt yn deillio o waith awdurdodau lleol yn paru data yn ymwneud â'r dreth gyngor, budd-dal tai, bathodynnau glas, rhestrau aros tai, a phensiynau.

Mae llwyddiant yr NFI yn dibynnu ar ba mor dda y mae cyrff sy'n gyfranogwyr yn asesu ac yn adolygu paru data ac yna yn cofnodi'r canlyniadau. Mae rhai cyrff yn gwneud gwaith da ar hyn, ond mae ein hadolygiad o adroddiadau paru data yn tynnu sylw at anghysondebau mewn trefniadau dilynol lleol a rhai amrywiadau mawr mewn canlyniadau rhwng cyfranogwyr tebyg. Wrth i rownd nesaf yr NFI gael ei chyflwyno, rydym yn bwriadu cynyddu ein hymgysylltiad â chyrff sy'n cymryd rhan i godi ymwybyddiaeth, hyrwyddo cyfranogiad gweithredol, a deall yn well sut mae cyrff yn asesu ac yn adolygu gwaith paru.

Gwasanaethau cancer

Yn ein hadroddiad Ionawr 2025, fe wnaethom nodi rhywfaint o ddadansoddiad o'r effaith y gallai gostyngiad o 10%, 20% a 38% mewn achosion o ganser ei gael, yn seiliedig ar lefelau gweithgaredd 2022-23. Byddai'r arbedion ariannol blynyddol posibl o'r gostyngiad mewn diwrnodau gwely tua £8.2 miliwn i £31.4 miliwn. Nodwyd y gellid cyflawni arbedion sylweddol drwy leihau apwyntiadau cleifion allanol a chostau cyffuriau. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod y byddai costau hefyd yn gysylltiedig â gweithgarwch i atal cancer. Rydym wedi cyfrif y ffigur pen isaf o'n hamrediad o'i gymharu â'n DPA.

Mynd i'r afael ag oedi wrth ryddhau o'r ysbyty

Mae ein gwaith ar wahanol agweddau ar ofal brys ac argyfwng hefyd yn nodi arbedion posibl. Dros y 21 mis rhwng Ebrill 2023 a Rhagfyr 2024, rydym yn amcangyfrif bod oedi wrth ryddhau o'r ysbyty wedi cyfrif am dros 710,000 o ddiwrnodau gwely y gellid eu defnyddio'n well. Mae hyn yn cyfateb i gost o £355.3 miliwn ar gyfartaledd o £16.9 miliwn y mis.

Rydym wedi bod yn paratoi adroddiadau ar gyfer pob rhanbarth y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol sy'n tynnu sylw at y costau hyn a'r potensial i'w lleihau¹². Nid ydym eto wedi cynnwys ffigur arbedion posibl sy'n ymwneud â'r dadansoddiad hwn yn erbyn ein DPA. Byddwn yn gwneud hynny unwaith y byddwn yn cwblhau'r dadansoddiad hwn mewn allbwn cryno cenedlaethol yn 2025-26 ond disgwylir y bydd hyn wedyn yn ein helpu i gyrraedd a rhagori ar ein targed DPA.

Astudiaeth achos 4: Mwy o ymgysylltu â phwyllgorau pwnc y Senedd

Ym mis Tachwedd 2024, fe wnaethom drafod ein gwaith yn archwilio cynghorau cymuned a thref gyda'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai fel rhan o'i ymchwiliad i lywodraethu ac atebolrwydd ar draws y sector. Fe wnaethom esbonio'r dull yr ydym yn ei fabwysiadu wrth archwilio cyfrifon cynghorau a themâu sy'n dod i'r amlwg o'r gwaith hwnnw. Ym mis Rhagfyr 2025, fe wnaethom ddarparu rhagor o wybodaeth am y broses uwchgyfeirio ynglŷn â chynghorau'n peidio â chyflwyno cyfrifon a modelau amgen posibl ar gyfer cyfrifon ac archwilio cynghorau. Myfyriodd y Pwyllgor ar y materion hyn yn ei adroddiad ac argymhellodd y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r sector a'r Archwilydd Cyffredinol i gyd-gynhyrchu system archwilio bwrpasol newydd.

Hefyd ym mis Tachwedd 2024, ymunom â'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith i ddarparu briff technegol am ein hadroddiad Medi 2024 ar deithio llesol. Defnyddiodd y Pwyllgor faterion a godwyd gan ein gwaith i lywio ei waith craffu cyffredinol ar Ysgrifennydd y Cabinet dros Drafnidiaeth a Gogledd Cymru y mis hwnnw a'i waith craffu ac adodd yn ddiweddarach ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2025-26. Rydym hefyd wedi bod yn cefnogi gwaith ymchwilio'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus ar y pwnc hwn.

Yn ystod mis Chwefror a mis Mawrth 2025, fe wnaethom ddarparu mewnbyn unwaith eto i gefnogi gwaith y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai, yn gyntaf fel rhan o'i waith ymchwilio archwiliadol ar ddigidol mewn llywodraeth leol. Yma, fe wnaethom ddefnyddio yr hyn a ddysgwyd o ystod o waith, gan gynnwys ein hadroddiad 'Digidol o fwriad?' ar y sector ym mis Awst 2024 a gwaith cynharach ar seibergadernid ac ar gynhwysiant digidol. Yn ddiweddarach ym mis Chwefror, fe wnaethom gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig fanwl i gefnogi ymchwiliad y Pwyllgor ynghylch rôl awdurdodau lleol o ran cefnogi'r broses o ryddhau cleifion o'r ysbyty. Fe wnaethom hefyd fynychu digwyddiad rhanddeiliaid y Pwyllgor ym mis Mawrth i rannu dysg ychwanegol o'n gwaith yn y maes hwn ochr yn ochr â chynrychiolwyr o sefydliadau eraill.

Yn olaf, ddiwedd mis Mawrth 2025, cawsom ein gwahodd i gwrdd â'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol i rannu ein meddyliau ynghylch y pwnc o archwilio llywodraethu a diwylliant sefydliadol. Fe wnaethom ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd o'n gwaith i lywio sut mae'r Pwyllgor yn mynd i'r afael â chraffu posibl ar gyrff o fewn ei gylch gorchwyl yn y dyfodol.

¹² Roedd yr adroddiadau a gyhoeddwyd erbyn diwedd mis Mawrth 2025 yn cynnwys yr adroddiadau ar gyfer rhanbarthau Gogledd Cymru a Chaerdydd a'r Fro.

Diwylliant a model gweithredu sy'n ein galluogi i ffynnu

Astudiaeth achos 5: Mwy o gydweithredu ag asiantaethau archwilio tramor

Yn ystod y flwyddyn rydym wedi adnewyddu ein pwyslais ar gydweithio â swyddfeydd archwilio tramor, a oedd wedi lleihau yn dilyn effaith pandemig Covid, a'r gostyngiad dilynol mewn teithio rhyngwladol. Mae'r cydweithrediad hwn yn dod â manteision lluosog, gan gynnwys caffael mewnwelediadau byd-eang, rhannu arferion gorau, a chael safbwyntiau newydd ar gyfer ein gwaith.

Ym mis Ebrill 2024, fe wnaethom gymryd rhan mewn ymweliad taith astudio gan Ddirprwyaeth Gwasanaeth Cyhoeddus Talaith Sabah. Mae Sabah yn un o'r 13 talaith ffederal ym Malaysia. Rhoddodd ein staff gyflwyniadau i'r parti ynghylch gwaith Archwilio Cymru, yr heriau ariannol ac ehangach ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus Cymru, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Ym mis Medi 2024, cymerodd yr Archwilydd Cyffredinol, Adrian Crompton, a'n rheolwr Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (WFG), Catryn Holzinger, ran yng Nghynhadledd CEF-CIPFA 2024 yn Ljubljana, Slofenia. Traddododd Adrian brif araith y digwyddiad rhanbarthol ac Ewropeaidd mawr hwn, a hwylusodd Catryn weithdy a chymryd rhan mewn trafodaeth banel gydag amrywiaeth o arbenigwyr pwnc eraill. Roedd hwn yn gyfle gwych i rannu mewnwelediadau o'n gwaith WFG gyda chynulleidfia ryngwladol.

Ym mis Ionawr 2025, fe wnaethom groesawu dirprwyaeth o Swyddfa Archwilio Genedlaethol Gweriniaeth Kosovo, a oedd yn cynnwys yr Archwilydd Cyffredinol, Vlora Spanca, a'i huwch staff. Roedd hwn yn gyfle i ddysgu mwy am ein priod swyddfeydd a'n gwaith, a oedd yn cynnwys cyflwyniadau a thrafodaethau dilynol ar archwilio tymor real, ac archwilio digidol.

Ym mis Ionawr 2025, ymunodd Adrian â thîm clericio Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus y Senedd ac eraill o Gomisiwn y Senedd i gefnogi ymweliad gan ddirprwyaeth o Senedd Irac. Roedd y ddirprwyaeth yn ymweld i gryfhau goruchwyliaeth ariannol, ac adeiladu perthynas waith gryfach gyda chyrff eraill, gan gynnwys cynrychiolwyr o Senedd y DU a Swyddfa Archwilio Genedlaethol y DU.

Astudiaeth achos 6: Peilot oriau cywasgedig

Fel rhan o drafodaethau cyflog 2023, cynigiodd ein Undebau Llafur cydnabyddedig y dylai Archwilio Cymru ystyried gweithredu gweithio cywasgedig ar draws y gweithlu, lle gallai gweithwyr gywasgu hyd at 10% o'u horiau dan gontract dros gyfnod o bythefnos.

Gwnaed y cynnig yng nghyd-destun lefelau uchel o chwyddiant, ac fe'i gwelwyd fel budd di-gost a allai gefnogi mwy o gynhyrchiant a hyrwyddo cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, trwy ddarparu hyblygrwydd ychwanegol i staff a galluogi gwell cydbwysedd bywyd gwaith. Ochr yn ochr â'r manteision posibl, cydnabuwyd bod risgiau posibl hefyd, yn enwedig o ran effeithiau ar gynhyrchiant staff, incwm a chyflawni'r gwasanaeth archwilio yn ddi-dor.

Cytunwyd i dreialu oriau cywasgedig yn gweithio am gyfnod o leiaf 12 mis, i asesu effaith trwy gylch cyflawni archwilio cyfan. Adolygwyd cynnydd bob tri mis, gyda'r opsiwn i ddod â'r peilot i ben os nad oedd yn cyflawni'r manteision a fwriadwyd, neu os oedd unrhyw un o'r risgiau posibl yn crisialu. Datblygwyd cerdyn sgorio cytbwys o fesurau i asesu effaith gweithio oriau cywasgedig yn llawn, gan gwmpasu safbwyntiau ariannol, gweithwyr, sefydliadol a rhanddeiliaid. Yn ogystal, fe wnaethom arolygu staff a ddewisodd gymryd rhan ynddo, yn ogystal â pheidio â chymryd rhan ynddo, bob chwarter i asesu ei effaith.

Mae'r cyfle i gymryd rhan yn y cynllun peilot wedi'i ymestyn i'r holl staff, a hyd yn hyn, mae tua 30% wedi dewis cymryd rhan. Fe wnaethom gwblhau'r trydydd adolygiad chwarterol ym mis Ebrill 2025 ac mae'r adborth wedi bod yn hynod gadarnhaol. Nid oes unrhyw dystiolaeth o effeithiau andwyol ar gyflawni archwiliad, ac mae staff sy'n cymryd rhan yn y cynllun peilot wedi nodi effaith gadarnhaol ar eu cydbwysedd gwaith bywyd a'u lles.

Crynodeb o'n defnydd o adnoddau yn y cyfnod adrodd

- 55 Rydym wedi ymrwymo'n llwyr i ymgorffori'r egwyddor datblygu cynaliadwy¹³ yn y ffordd yr ydym yn rhedeg ein busnes, ac yn y ffordd yr ydym yn darparu adnoddau ar gyfer ein gwaith archwilio. Yn yr adran hon rydym yn darparu rhywfaint o sylwebaeth lefel uchel ar sut rydym wedi rheoli ein defnydd o adnoddau yn ystod 2024-25.
- 56 Er nad yw'r Archwilydd Cyffredinol na Swyddfa Archwilio Cymru yn gyrrff cyhoeddus rhestredig at ddibenion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, rydym serch hynny yn ceisio gwneud y mwyaf o'n cyfraniad at gyflawni nodau llesiant Cymru.

Darparu rheolaeth ariannol cadarn ac effeithlonrwydd

Ffynonellau cyllid

- 57 Nodwyd y blaenoriaethau allweddol ar gyfer ein defnydd o adnoddau yn 2024-25 mewn Amcangyfrif a Gwybodaeth Ategol, a gafodd ei ystyried a'i gymeradwyo gan Bwyllgor Cyllid y Senedd ym mis Tachwedd 2023.
- 58 Roedd disgwyl i oddeutu dwy ran o dair o'n cyllid yn 2024-25 ddod o ffioedd a godir i gyrrff archwiliedig yn unol â Chynllun Ffioedd a gymeradwywyd gan y Senedd. Roedd y rhan fwyaf o'r gweddill yn cynnwys cyllid cymeradwy gan Gronfa Gyfunol Cymru, ac roedd ein defnydd o'r Bwrdd yn destun craffu gan y Bwrdd yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn.
- 59 Wrth i ni weithio'n galed i gyflawni ein targed i fynd i'r afael â'r ôl-groniad archwilio ar ôl Covid, fe wnaethom ragori yn sylweddol o ran cyflawni ein incwm ffioedd disgwylidig gydag incwm dros ben o £961,000 yn cael ei adrodd yn ein Datganiad o Alldro Adnoddau ar dudalen 95.

Ein Gwariant

- 60 Fel y nodir yn y Datganiad o Alldro Adnoddau a'r nodiadau cysylltiedig, cyfanswm ein cyllideb ar gyfer 2024-25 oedd £26.9m ac roedd £22.3m (83%) ohono i fod i gael ei wario ar gostau staff, £4.2m (15%) ar gostau gweithredu eraill megis ein llety swyddfa, darpariaeth TGCh, hyfforddiant staff a theithio gyda'r balans o £310k (2%) yn cael ei ddyrannu ar gyfer buddsoddiad cyfalaf yn ein llety swyddfa ac offer TGCh.
- 61 Yn 2024-25 fe wnaethom danwario'r gyllideb hon o £864,000 a oedd yn cynrychioli 3.2% o'n cyllideb gwariant gros. Mae ein targed KPI ar gyfer amrywiad o 2% ac felly ni chafodd y targed hwn ei gyrraedd am y flwyddyn.

13 Fe'i diffinnir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 fel gweithredu 'mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb gyfaddawdu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain'.

- 62 Y prif reswm am hyn oedd tanwariant sylweddol (£1.1m) mewn costau staff oherwydd swyddi gwag yn hanner cyntaf y flwyddyn ariannol. Gan fod y mwyafrif o'r swyddi gwag hyn mewn rolau nad ydynt yn ennill ffioedd a rolau hyfforddeion, roeddem yn dal i allu cyflawni ein huchelgais i leihau'r ôl-groniad o waith archwilio a arweiniodd at yr incwm ffioedd dros ben a drafodwyd uchod.
- 63 Gwnaethom fuddsoddi £303,000 o gyllid cyfalaf gan gynnwys yn y meysydd canlynol:
- £152,000 ar gyfer gwelliannau i'n llety swyddfa gan gynnwys costau sefydlu ar gyfer swyddfa newydd Gorllewin Cymru a gwelliannau cyfrinachedd yng Nghyffordd Llandudno;
  - £84,000 ar liniaduron ac offer ymylol newydd yn unol â'n rhaglen amnewid dreigl; a
  - £45,000 i uwchraddio ein system gyllid, gan ei symud i ddatrysiaid cwbl cwmwl ar gyfer gwella seiberddiogelwch.

Defnydd effeithiol o adnoddau

- 64 Yn unol â'n gweledigaeth strategol i fod yn sefydliad enghreifftiol, rydym yn parhau i archwilio meysydd ar gyfer arbedion ac effeithlonrwydd ar draws Archwilio Cymru. Yn 2024-25, fe wnaethom gyflawni ein targed arbedion cost di-dâl o £400,000 ar gyfer y flwyddyn (KPI 16) a defnyddio rhywfaint o'r arbedion o swyddi gwag staff i fuddsoddi yn ein meysydd blaenoriaeth gan gynnwys lles staff, ein heffaith a'n defnydd o ddata.
- 65 Rydym yn parhau i gyflawni arbedion blynyddol o dros £200,000 o'n symudiadau diweddar i swyddfa yng Nghaerdydd a Gogledd Cymru. Yn 2025-26 byddwn yn gwireddu arbedion pellach yn dilyn symud i swyddfa yng Ngorllewin Cymru ym mis Ebrill 2025.

Ein hasedau a'n rhwymedigaethau

- 66 Mae ein hasedau a'n rhwymedigaethau wedi'u nodi yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol yn y Datganiadau Ariannol. Mae hyn yn dangos bod ein hasedau net wedi gostwng ychydig dros £200,000 yn 2024-25. Cafodd y newid yng ngwerth asedau net ei ysgogi gan:
- gostyngiad o ychydig o dan £1m yng ngwerth symiau masnach derbyniadwy (dyledwyr) a'r gwaith ar y gweill (h.y. gwaith archwilio sydd wedi'i gyflawni ond heb ei filio eto). Mae'r gostyngiad mwyaf sylweddol yn ein dyledwyr wrth i ni weithio'n galed yn y flwyddyn i fynd ar drywydd symiau heb eu talu.
  - gostyngiad o £1.2m mewn incwm gohiriedig (ffioedd sydd wedi'u bilio lle nad yw'r gwaith wedi'i gyflawni eto) wrth i ni fynd i'r afael â'r ôl-groniad o waith archwilio.

Adnoddau ar gyfer blynyddoedd i ddod

- 67 Cymeradwyodd Pwyllgor Cyllid y Senedd ein Amcangyfrif ar gyfer 2025-26 ym mis Tachwedd 2024 a gynyddodd gyfanswm ein hadnoddau 5.4% ar gyfer y flwyddyn. Bydd hyn yn cael ei ariannu gan gynnydd o 6.5% yn swm yr incwm o ffioedd y disgwylir i ni ei gyflawni ynghyd â chynnydd o 3.5% mewn cyllid gan Gronfa Gyfunol Cymru.
- 68 Bydd yr adnoddau hyn yn cael eu defnyddio i gyflawni'r uchelgeisiau a nodir yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025-26, gan gynnwys ein cynlluniau i barhau i fynd i'r afael â'r ôl-groniad o waith archwilio.

Sicrhau ymgysylltu effeithiol â'r staff

- 69 Yn ystod y flwyddyn fe wnaethom ddefnyddio amrywiaeth o sianeli cyfryngau a chyfathrebu i ymgysylltu â'n gweithwyr, gan ddarparu diweddariadau a gwybodaeth hanfodol am gael mynediad at adnoddau a chefnogaeth, a chasglu adborth ar eu profiadau.
- 70 Bob blwyddyn, mae'n ofynnol i'r holl staff gwblhau ffurflen annibyniaeth flynyddol, lle maent yn cytuno i gydymffurfio â gofynion ein Cod Ymddygiad, Cod Ymarfer Archwilio a Pholisi Diogelwch Gwybodaeth. Fel rhan o'r broses hon, tynnir sylw at ystod o ddogfennau perthnasol, gan gynnwys ein Canllawiau Gwyngalchu Arian a'n Strategaeth Gwrth-dwylo, Llwgrwobrwy a Llygredd.
- 71 Ym mis Hydref 2024, gwnaethom gynnal arolwg ymgysylltu â'r holl staff i gadw ein bys ar bwls profiad y gweithiwr a nodi lle mae angen i ni wella. Cwblhaodd 80% o staff yr holiadur, a oedd yn cwmpasu ystod o themâu, o arweinyddiaeth a diwylliant y sefydliad hyd at sut mae timau unigol yn gweithio.
- 72 Mae crynodeb o ganlyniadau ein harolwg wedi'i gyhoeddi ar ein gwefan. Roeddem yn falch o weld ein sgôr mynegai ymgysylltu cyffredinol (DPA 12) yn codi o 64% i 71%, yn sylweddol uwch na meincnod y Gwasanaeth Sifil. Gwellodd canran y sgoriau positif yn ystod y flwyddyn ar draws y rhan fwyaf o'r meysydd thematig a gwmpesir gan yr arolwg. Fodd bynnag, rhoddodd staff adborth hefyd ar sawl maes lle mae lle i wella ymhellach, a ddefnyddiwyd hyn i lywio ein cynllunio busnes ar gyfer 2025-26.

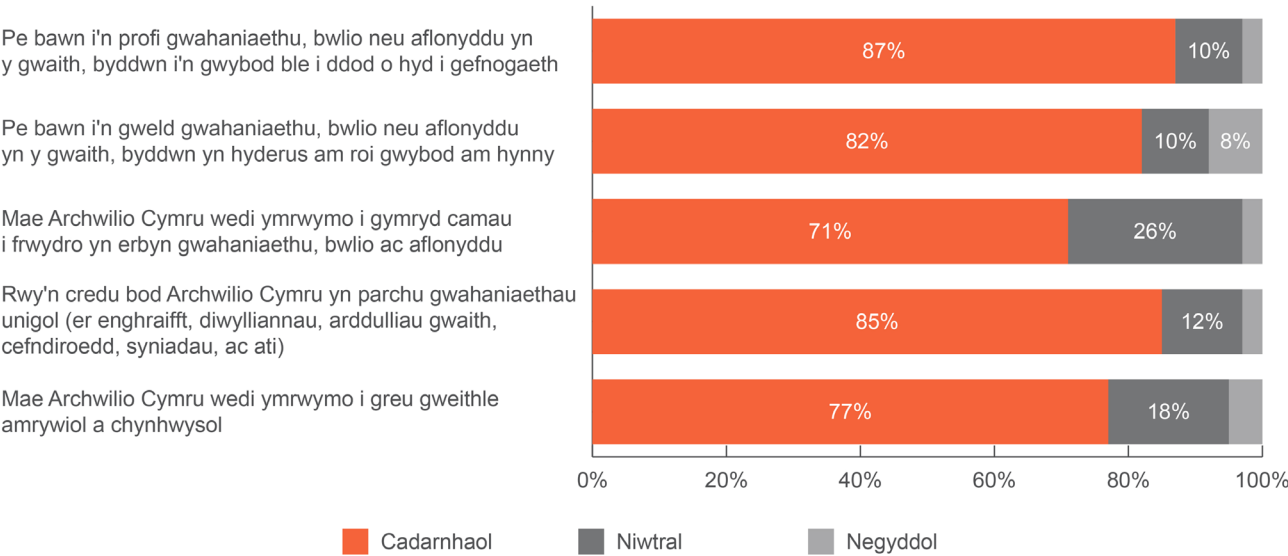
Hyrwyddo iechyd a llesiant

- 73 Rydym yn annog ffordd iach o fyw a chydbwysedd da rhwng bywyd a gwaith ymhlith ein staff. Rydym hefyd eisiau i'n staff deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u cefnogi'n llawn pan fyddant yn profi anawsterau, waeth a oes effaith ar eu gallu i ymgymryd â'u rôl.
- 74 Mae ein polisïau a'n canllawiau rheoli llesiant a phresenoldeb cynhwysfawr yn sicrhau bod unrhyw faterion iechyd a lles staff yn cael eu nodi a'u rheoli'n rhagweithiol ac yn sensitif. Arhosodd cyfran cyfanswm yr amser a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch (DPA 14) o fewn ein targed o lai na 4%. Darperir rhagor o wybodaeth am ein data absenoldeb salwch ar gyfer y cyfnod adrodd yn yr adran Adroddiad Staff.
- 75 Trwy gydol 2024-25, roedd ein rhwydwaith o gynorthwyyr cyntaf iechyd meddwl a hyrwyddwyr lles wrth law i siarad â staff, ochr yn ochr â'n rhaglen cymorth i weithwyr 24/7 sy'n cynnig mynediad i staff at gwnsela cyfrinachol a chymorth emosiynol pan fo angen. Fe wnaethom hefyd gyfathrebu mentrau i annog iechyd a lles da yn y gwaith. Roedd y rhain yn cynnwys:
- a Gwiriadau iechyd Gwybod eich Rhifau a gynigir i'r holl staff
  - b Brechiadau Ffliw i'r holl staff
  - c Blogiau llesiant, erthyglau a chinio a dysgu
  - ch Aelodaeth campfa trwy ein ap budd-daliadau
  - d Cynllun Beicio i'r Gwaith
  - dd Ad-daliadau profion llygaid

Gwerthfawrogi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant

- 76 Mae'r Archwilydd Cyffredinol mewn sefyllfa gref i nodi cyfleoedd i helpu i hyrwyddo cydraddoldeb a chynhwysiant wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus. Wrth adrodd ar gyrff cyhoeddus, mae'n gallu annog newidiadau buddiol.
- 77 Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd gwaith sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth yr holl bobl, ein staff ein hunain a'r rhai yr ydym yn dod i gysylltiad â nhw yn ystod ein gwaith. Rydym yn cefnogi hawliau pobl i gael eu trin gydag urddas a pharch.

- 78 Yn Archwilio Cymru, mae’n ofynnol i ni ddilyn y fframwaith amddiffyn rhag gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth a’r dyletswyddau cydraddoldeb sector cyhoeddus a gyflwynwyd gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Rydym hefyd yn ymwybodol o’r angen i leihau’r anghydraddoldebau canlyniadau sy’n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol ac mae gennym gyfrifoldeb i gynnal y confensiynau a nodir yn Neddf Hawliau Dynol 1998.
- 79 Mae gennym grŵp staff sefydledig, Pawb, sy’n helpu i sicrhau ymgysylltiad effeithiol â gweithwyr sy’n cynrychioli buddiannau grwpiau gwarchodedig. Mae aelodau Pawb yn gweithredu fel hyrwyddwyr cydraddoldeb ac amrywiaeth sydd ar gael i staff godi pryderon a rhannu syniadau ar sut y gellir gwella ein polisïau a’n harferion.
- 80 Mae ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer 2022-2026 yn nodi ein hamcanion cydraddoldeb cyfredol, a ddatblygwyd yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus. Trwy gydol 2024-25, cynhaliwyd ystod o weithgareddau i gefnogi cyflawni’r amcanion hyn. Yn 2025-26, byddwn yn cynnal adolygiad o’r amcanion hyn, ac yna ymgynghoriad allanol ar unrhyw ddiwygiadau arfaethedig i’n hamcanion cydraddoldeb ar gyfer y cyfnod 2026-2030.
- 81 Mae ein Hadroddiad Cydraddoldeb diweddaraf yn crynhoi’r cynnydd a wnaed tuag at gyflawni ein hamcanion cydraddoldeb yn 2023-24 ac mae’n cyd-fynd ag offeryn data rhyngweithiol sy’n cyflwyno data amrywiaeth ein gweithlu a bylchau cyflog. Byddwn yn cyhoeddi ein hadroddiad cynnydd ar gyfer 2024-25 yn ddiweddarach yn 2025.
- 82 Darperir crynodeb o ymatebion gan weithwyr ym mis Hydref 2024 i ddatganiadau arolwg staff sy’n ymwneud â chydraddoldeb isod.

Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg

- 83 Rydym yn ymfalchïo mewn darparu gwasanaeth archwilio dwyieithog ac rydym wedi ymrwmo i weithredu a chynnal Safonau'r Gymraeg, yr ydym yn eu gweld fel lefel sylfaenol gwasanaeth dwyieithog, nid targed. Mae ein dogfennau cyhoeddus ar gael yn Gymraeg a Saesneg, mae gennym wefan gwbl ddwyieithog, a drwy gydol 2024-25 fe wnaethom gyfathrebu â'r cyhoedd, cyrff archwiliedig, a'r cyfryngau yn y ddwy iaith.
- 84 O fewn ein hymgyrchoedd recriwtio prentisiaid a graddedigion, ac ar gyfer pob ymgyrch arall sy'n recriwtio ar gyfer tair swydd neu fwy, mae gennym ymrwymiad y bydd o leiaf 20% o'n swyddi yn cael eu hysbysebu fel rhai hanfodol o ran y Gymraeg.
- 85 Yn ystod 2024-25 fe wnaethom gynnal sawl menter i hyrwyddo'r Gymraeg, yn fewnol a chyda phartneriaid. Rydym yn parhau i hyrwyddo a chefnogi diwrnodau sy'n dathlu'r Gymraeg yn fewnol i staff, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i Ddydd Miwsig Cymru a Diwrnod Shwmae, Defnyddia dy Gymraeg Comisiynydd y Gymraeg. Rydym yn parhau i annog staff i ddefnyddio a datblygu eu sgiliau Gymraeg a'u cefnogi ar eu taith.
- 86 Mae ein Hysbysiadau Cydymffurfio i'w gweld ar ein gwefan ac ym mis Medi 2024 cyhoeddwyd ein Hadroddiad Cymraeg blynyddol diweddaraf.

Cefnogi gwaith cymunedol ac elusennol

- 87 Rydym yn cydnabod y manteision y gall gwaith cymunedol ac elusennol gan staff eu rhoi i'r gymuned ehangach ac yn cymeradwyo ein staff am eu hymdrechion unigol. Gall staff gymhwyso'r sgiliau y maent wedi'u datblygu yn y gweithle a gallant ddatblygu sgiliau newydd, tra'n gwella eu morâl, eu hiechyd corfforol a'u cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith.
- 88 Yn amodol ar ofynion gweithredol, rydym yn cefnogi gweithwyr sy'n dymuno ymgymryd â gweithgareddau cymunedol neu elusennol fel gwaith gofal cymunedol, cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth a gweinyddu digwyddiadau cyhoeddus.
- 89 Yn ystod y cyfnod adrodd cynhaliodd ein staff nifer o ddigwyddiadau codi arian a rhoddion, gan gynnwys gwerthu cacennau a'n cyngerdd carolau blynyddol yn cefnogi oedolion ag anawsterau dysgu.

Lleihau ein heffaith amgylcheddol

- 90 Mae Archwilio Cymru yn cydnabod yr angen i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd a chwarae ein rhan wrth fynd i'r afael â bygythiad newid yn yr hinsawdd a'r bygythiadau a achosir i fywyd gwyllt a chynefinoedd naturiol gan weithgareddau dynol.
- 91 Yn 2024-25, gwnaethom gynnal ein hachrediad ar Lefel 5 (y lefel uchaf) o Safon Amgylcheddol y Ddraig Werdd, gan ddangos ein hymrwymiad parhaus i reoli amgylcheddol effeithiol. Cwblhawyd archwiliad allanol diweddaraf y Ddraig Werdd ym mis Mehefin 2024.
- 92 Rydym wedi cyhoeddi offeryn data rhyngweithiol sy'n caniatáu i'r darllenydd archwilio sut rydym wedi perfformio dros y blynyddoedd diwethaf yn erbyn ein mesurau cynaliadwyedd amgylcheddol ar allyriadau nwyon tŷ gwydr, defnydd adnoddau cyfyngedig, a rheoli gwastraff. Mae paratoi'r offeryn hwn wedi'i lywio gan y Trysorlys EM diweddaraf canllawiau i gyrrff cyhoeddus ar adrodd cynaliadwyedd a'r Canllaw adrodd sero net sector cyhoeddus Cymru.
- 93 Yn gyffredinol, cynyddodd cyfanswm ein hallyriadau cyfwerth â CO₂ (DPA 17) o 280 tonnall yn 2023-24 i 370 tonnall yn 2024-25. Roedd hyn yn bennaf oherwydd lefelau cynyddol o bresenoldeb staff yn ein swyddfeydd a'n safleoedd cyrff archwiledig, fel rhan o'n gwaith ar symud i fodel gweithio hybrid gorau posibl gyda chymysgedd priodol o weithio wyneb yn wyneb ac ar-lein.
- 94 Drwy gydol y cyfnod adrodd, gyda mewnbwn gan Weithgor Lleihau Carbon mewnol a rhwydweithio allanol, fe wnaethom barhau â'n gwaith cynllunio ar gyfer sut y byddwn yn cyfrannu at gyflawni nodau carbon sero net tymor hwy Cymru. Roedd hyn yn cynnwys mireinio ein prosesau adrodd, cyhoeddi Cynllun Teithio Cynaliadwy newydd, a datblygu Cynllun Lleihau Carbon cyffredinol.
- 95 Yn ogystal, rydym wedi ymrwymo i geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth i'r graddau y mae'n gyson â'n swyddogaethau. Ym mis Awst 2023, gwnaethom gyhoeddi Cynllun Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau ar gyfer y cyfnod 2023-2027, sy'n nodi pedwar amcan penodol i'n helpu i berfformio'n well Dyletswydd Bioamrywiaeth a Gwydnwch Ecosystemau Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. Trwy gydol 2024-25, cynhaliwyd ystod o weithgareddau i gefnogi cyflawni'r amcanion hyn. Byddwn yn cyhoeddi ein pedwerydd adroddiad ar gydymffurfio â'r Ddyletswydd ym mis Rhagfyr 2025, sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Ionawr 2023 a 31 Rhagfyr 2025.
- 96 Mae'r adrannau isod yn rhoi mwy o fanylion am y cynnydd yr ydym wedi'i wneud dros y flwyddyn ddiwethaf wrth leihau ein heffaith amgylcheddol mewn meysydd allweddol.

Teithio busnes

- 97 Mae Archwilio Cymru yn gweithredu model gweithio hybrid lle mae staff yn cael eu hannog i:
- a gwneud penderfyniadau gwybodus ynghylch ble maen nhw'n gweithio, gan ddewis yr amgylchedd gwaith mwyaf addas i gyflawni canlyniadau llwyddiannus, gan roi anghenion tîm a chyflenwi yn gyntaf; a
  - b chymbwysu manteision cydweithredu yn y swyddfa gyda'r hyblygrwydd o weithio gartref.
- 98 Mae'r mabwysiadu hwn o ffyrdd craffach a mwy hyblyg o weithio, gyda chefnogaeth ein llwyfannau TG a digidol, yn lleihau'r angen i staff deithio a'n hól troed amgylcheddol cyffredinol. Mae hyn yn cynnwys trwy ein peilot oriau cywasgedig a gyflwynwyd yn ddiweddar (gweler Astudiaeth Achos 6).
- 99 Fodd bynnag, mae rhywfaint o deithio busnes yn parhau i fod yn hanfodol i ni gyflawni ein swyddogaethau archwilio a swyddogaethau eraill yn effeithiol. Yn 2024-25, mynychodd staff Archwilio Cymru ein swyddfeydd ac archwilio safleoedd cyrff yn fwy rheolaidd nag o'r blaen yn y cyfnod ôl-COVID, sydd wedi effeithio ar gynnydd tuag at gyrraedd ein targed DPA o ostyngiad o 40% mewn allyriadau cyfwerth â CO₂ o waelodlin cyn COVID (gostyngiad o 35% ar hyn o bryd). Mae ein Llawlyfr Cynllun Teithio Cynaliadwy a'n Llawlyfr Teithio a Threuliau yn parhau i'n helpu i leihau effeithiau amgylcheddol ac ariannol teithio busnes a chymudo ac annog lefelau uwch o weithgarwch corfforol er buddion iechyd a lles.
- 100 Trwy gydol y cyfnod adrodd, cynigiwyd i'r holl staff gymryd rhan mewn cynllun beicio i'r gwaith a chynllun prydles aberthu cyflog i annog defnyddio cerbydau trydan a hybrid, ochr yn ochr â chael eu cyfeirio at gymhellion ac adnoddau eraill i hyrwyddo teithio llesol. Mae gan bob un o'n lleoliadau swyddfa orsafoedd gwefru EV, cyfleusterau beicio a chawodydd i hyrwyddo teithio llesol.

Ein hegwyddorion teithio busnes cynaliadwy

Dylid ystyried dewisiadau amgen i deithio er enghraifft galwad fideo cyn cytuno i gwrdd rhywun yn bersonol

Dylai lleiafswm nifer y cyflogeion y mae eu hangen deithio

Dylid defnyddio trafndiaeth gyhoeddus pan fo hynny'n bosibl

Rydym yn annog rhannu ceir pan nad yw trafndiaeth gyhoeddus yn ddewis dichonadwy

Dylai unigolion chwilio am y dewis mwyaf cynaliadwy posibl, gan bwysu a mesur yr holl ystyriaethau perthnasol er enghraifft iechyd a diogelwch, llesiant a gwerth am arian

Ystad

101 Dros y ddwy flynedd flaenorol, rydym wedi adleoli pob un o'n tair swyddfa i adeiladau llai, mwy modern gyda pherfformiad amgylcheddol llawer gwell:

- ym mis Mawrth 2023, fe wnaethom adleoli ein pencadlys yng Nghaerdydd i adeiladau llai yn agos at ddwy brif orsaf drenau a llwybrau beicio a cherdded di-draffig;
- ym mis Medi 2023, fe wnaethom adleoli ein swyddfa yng ngogledd Cymru i adeiladau llai a rennir, hefyd gydag ôl troed amgylcheddol a chyfleusterau gwell; ac
- ym mis Mawrth 2024 gwnaethom orffen sefydlu ein swyddfa ddiweddaraf yng ngorllewin Cymru, i adeiladau llai mwy effeithlon, gyda'r symud yn digwydd ym mis Ebrill 2025.

- 102 Gellir gweld effaith y symudiadau hyn trwy ostyngiad o 58% mewn allyriadau carbon a briodolir i ddefnydd ynni a defnydd o adnoddau naturiol ar draws ein hystad o'i gymharu â 2022-23. Yn ein holl adleoliadau ystad, fe wnaethom hefyd ddewis ailddefnyddio ein holl ddodrefn ac offer dros ben yn hytrach na'i fewnbynnu i'r llif gwastraff. Rhoddwyd eitemau i dros 15 o sefydliadau elusennol, cymunedol a sector cyhoeddus sy'n cefnogi'r gymuned leol.
- 103 Ym mis Ebrill 2024, cyflwynodd Llywodraeth Cymru reoliadau newydd sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob gweithle wahanu deunyddiau ailgylchadwy. Lleolwyd biniau ailgylchu newydd yn ein swyddfeydd i ddal y ffrydiau gwastraff ar wahân angenrheidiol a gwella ein prosesau ar gyfer casglu a gwahanu gwastraff ymhellach.
- 104 Trwy gydol y cyfnod adrodd, rydym wedi defnyddio cynlluniau ailddefnyddio yn rhagweithiol i leihau ein defnydd o adnoddau cyfyngedig, a chyfran ein gwastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi. Mae ein defnydd o blastigau untro defnyddwyr hefyd yn isel iawn, ac ar gyfer llawer o ddanfoniadau yn 2024-25 fe wnaethom optio allan o ddeunydd pacio yn gyfan gwbl.
- 105 Mae ein holl staff yn defnyddio gliniaduron a ffonau clyfar sy'n lleihau'r angen am argraffu papurau cyfarfod.

Caffael

- 106 Trwy gydol y cyfnod adrodd, mae ein gweithgareddau caffael wedi dilyn hierarchaeth sy'n blaenoriaethu osgoi, ailddefnyddio, adnewyddu ac ailgylchu cyn prynu newydd. Mae hyn yn cynnwys cymhwyso'r dull gweithredu i'n prosiectau symud swyddfa ac fel rhan o ddull 'economi gylchol' ar gyfer prynu cyflenwadau ac offer. Pan fo prynu yw'r opsiwn hyfyw, ein llwybr a ffefrir o gaffael cynaliadwy yw drwy fframweithiau Llywodraeth Cymru a'r DU sy'n dilyn Safonau Prynu'r Llywodraeth.
- 107 Yn benodol mewn perthynas â chaffael offer TG, rydym yn blaenoriaethu effeithlonrwydd ynni ac ailddefnyddio dyfeisiau, ochr yn ochr ag anghenion defnyddwyr.

Adroddiad Atebolrwydd

Datganiadau ac adroddiadau allweddol sy'n ein galluogi i fodloni gofynion atebolrwydd a dangos cydymffurfiaeth â llywodraethu corfforaethol da.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

26 Mehefin 2025

02

Adroddiad Ilywodraethu corfforaethol

Adroddiad y cyfarwyddwyr

Ein Bwrdd

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Alison Gerrard

Aelod
anweithredol

Anne Beegan

Aelod gweithiwr
etholedig

Chris Bolton

Aelod gweithiwr
etholedig

Darren Griffiths

Aelod gweithiwr
penodedig

David Francis

Aelod
anweithredol

Dr Ian Rees

Cadeirydd
anweithredol y Bwrdd

Mike Norman

Aelod
anweithredol

Richard Thurston

Aelod
anweithredol

Ein Tîm Arweinyddiaeth Weithredol

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru
a'r Prif Weithredwr

Anne-Louise Clark

Cyfarwyddwr
Gweithredol
Cyfathrebu a Newid

Ann-Marie Harkin

Cyfarwyddwr
Gweithredol y
Gwasanaethau
Archwilio

Kevin Thomas

Cyfarwyddwr
Gweithredol
Gwasanaethau
Corfforaethol

- 108 Mae'r arddangosion yn yr adran hon yn dangos cyfansoddiad y Bwrdd a'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol (ELT) ar 31 Mawrth 2025. Am y rhestr lawn o unigolion sydd wedi bod yn aelodau o'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn ystod 2024-25, gweler y Tabl Presenoldeb yn y Datganiad Llywodraethu.

Cofrestr o fuddiannau

- 109 Rhaid i aelodau'r Bwrdd ac ELT ddarparu manylion am unrhyw gyfarwyddwyr cwmni a buddiannau arwyddocaol eraill a allai wrthdaro â'u cyfrifoldebau ac yn cyflwyno risgiau i annibyniaeth yr Archwilydd Cyffredinol. Gellir cyrchu cofrestrau buddiannau ar gyfer aelodau unigol o'r Bwrdd ac ELT drwy'r dolenni 'Read More' ar dudalen [Pwy yw pwy](#) ar ein gwefan.

Archwilydd Swyddfa Archwilio Cymru

- 110 Mae RSM UK Audit LLP wedi ei benodi'n archwilydd allanol Swyddfa Archwilio Cymru gan Bwyllgor Cyllid y Senedd ers 1 Mawrth 2015, yn fwyaf diweddar am gyfnod o 48 mis sy'n dechrau ar 1 Tachwedd 2022.
- 111 Yn ogystal â'u gwaith i ffurfio barn ar y datganiadau ariannol a'r rheoleidd-dra, caiff yr archwilydd gynnal archwiliadau i'r economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y mae'r Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru wedi defnyddio adnoddau i gyflawni eu swyddogaethau a gosod adroddiad o ganlyniadau unrhyw arholiadau o'r fath gerbron y Senedd.
- 112 Datgelir manylion cost gwasanaethau archwilio allanol yn y Nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

- 113 O dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, Archwilydd Cyffredinol Cymru yw Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru a rhaid iddo, ar gyfer pob blwyddyn ariannol:
- cadw cyfrifon priodol a chofnodion priodol mewn perthynas â hwy; a
  - pharatoi datganiad o gyfrifon.
- 114 Mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi ar sail croniadau a rhaid iddynt roi darlun gwir a theg o sefyllfa Swyddfa Archwilio Cymru a'i incwm a'i gwariant, y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.
- 115 Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth, ac yn benodol i:
- cadw at Gyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisïau cyfrifyddu addas ar sail gyson;
  - rhoi barn ac amcangyfrifon ar sail resymol;
  - nodi a yw safonau cyfrifyddu cymwys fel y nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth wedi'u dilyn a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau perthnasol yn y cyfrifon; a
- ch pharatoi'r cyfrifon ar sail busnes parhaus.
- 116 Mae cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdano, am gadw cofnodion priodol ac am ddiogelu asedau Swyddfa Archwilio Cymru, wedi'u nodi yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru. Disgrifir cyfrifoldebau ychwanegol yn y Memorandwm ar gyfer Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru, a gyhoeddwyd gan y Senedd.
- 117 Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwy'n cadarnhau:
- mae'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon hwn yn ei gyfanrwydd yn deg, cytbwys a dealladwy ac rwy'n cymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r dyfarniadau sydd eu hangen i benderfynu ei fod yn deg, cytbwys a dealladwy;
  - rwyf wedi cymryd yr holl gamau y dylwn fod wedi'u cymryd i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sefydlu bod archwilwyr Swyddfa Archwilio Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth honno; a
  - chyn belled ag y gwn, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr Swyddfa Archwilio Cymru yn ymwybodol ohoni.

Datganiad Llywodraethu

- 118 Mae'r datganiad hwn yn nodi strwythur rheoli Swyddfa Archwilio Cymru ac yn darparu cyfrif o lywodraethu corfforaethol a rheoli risg. Mae'r systemau a'r fframwaith yn y datganiad hwn wedi bod ar waith ar gyfer y flwyddyn dan adolygiad a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.
- 119 Fel Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru, rhaid imi geisio sicrhau:
- cynhelir system gadarn o reolaeth fewnol yn Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys proses archwilio fewnol gadarn, i gefnogi'r gwaith o arfer swyddogaethau statudol yn briodol; ac
  - mae rheoli cyfleoedd a risg Swyddfa Archwilio Cymru yn cyflawni'r cydbwysedd cywir sy'n gymesur â busnes yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru.

Llywodraethu corfforaethol

Y fframwaith llywodraethu

- 120 Mae fframwaith llywodraethu Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys gwybodaeth am gwmpas gwaith y Bwrdd a'i bwyllgorau, wedi'i grynhoi yn yr arddangosfa uwchben.
- 121 Mae ein Bwrdd o naw aelod yn cynnwys mwyafrif o bum aelod anweithredol (gan gynnwys y Cadeirydd), yr Archwilydd Cyffredinol, aelod cyflogai a benodwyd ar argymhelliad yr Archwilydd Cyffredinol a dau aelod gweithiwr etholedig. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn ffurfiol o leiaf chwe gwaith y flwyddyn.
- 122 Mae yna Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol y mae ei gyfrifoldebau'n cynnwys: dirprwyo ar gyfer y Cadeirydd pan nad ydynt yn gallu gweithredu; gwerthuso perfformiad y Cadeirydd; derbyn datgeliadau gan chwythwyr chwiban y tu allan i'r gadwyn rheoli llinell arferol; a goruchwyllo ethol aelodau cyflogeion i'r Bwrdd.
- 123 Mae'r berthynas rhwng Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol yn cael ei llywodraethu gan Cod Ymarfer sy'n cael ei gymeradwyo gan y Senedd ac yn cael ei adolygu'n rheolaidd.
- 124 Mae'r Bwrdd wedi sefydlu dau bwyllgor sy'n gweithredu mewn capasiti cynghori.
- 125 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cynnwys tri aelod anweithredol o'r Bwrdd, aelod o'r Bwrdd a aelod allanol annibynnol.

- 126 Mae'r Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol yn cynnwys tri aelod anweithredol o'r Bwrdd a dau aelod gweithiwr o'r Bwrdd.
- 127 Yn dilyn adolygiad o ddogfennau llywodraethu ym mis Gorffennaf 2024, gwnaed newidiadau i aelodaeth y ddau bwyllgor i sicrhau bod modd cymhwyso rheolau cworwm yn gyson.
- 128 Nid yw aelodau'r gweithwyr Bwrdd yn aelodau o'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol nac yn ymwneud â gwneud penderfyniadau lefel uwch ac eithrio mewn rôl Bwrdd. Mae'r Bwrdd yn fodlon nad oes unrhyw wrthdaro buddiannau yn eu haelodaeth pwyllgor a bod, lle mae gwrthdaro yn codi, maent yn cael eu rheoli a'u lliniaru'n effeithiol.
- 129 Rwy'n cadeirio Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol (ELT) i gyfarwyddo, goruchwyllo a monitro gweithredu'r blaenoriaethau a nodir yn ein Cynllun Blynyddol. Mae'n cyfarfod o leiaf unwaith y mis ac yn cynnwys fi a thri Chyfarwyddwr Gweithredol. Mae aelodau o Banel Staff hefyd yn mynychu cyfarfodydd ELT ar sail cylchdro i ddod â phersbectif gweithiwr i'r trafodaethau.
- 130 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn cael eu cefnogi gan Ysgrifennydd y Bwrdd. Mae gan y Bwrdd flaenraglen o fusnes sy'n helpu i lywio agendâu ac mae wedi'i chynllunio i sicrhau bod busnes yn cael ei gynnal mor effeithlon ac effeithiol â phosibl.
- 131 Mae rhagor o wybodaeth am aelodaeth y Bwrdd ac ELT ar gael yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr.

Pwyllgor Cyllid y Senedd

Yn craffu ar ddefnydd adnoddau Swyddfa Archwilio Cymru, yn argymhell penodiad yr Archwilydd Cyffredinol ac aelodau anweithredol o Swyddfa Archwilio Cymru, ac yn gyfrifol am benodi archwilydd allanol Swyddfa Archwilio Cymru.

Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

Yn monitro'r broses o arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol.
Yn cynghori'r Archwilydd Cyffredinol.
Yn cyflogi staff ac yn darparu adnoddau fel bod modd arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol.
Yn codi tâl am waith sydd wedi'i wneud gan yr Archwilydd Cyffredinol.
Yn cydweithio â'r Archwilydd Cyffredinol i amcangyfrif incwm a threuliau, y cynllun ffioedd, y cynllun blynyddol, adroddiad/adroddiadau interim ac adroddiad blynyddol.

Pwyllgor Taliadau Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol

Yn cynghori'r Bwrdd trwy herio a chraffu ar dri maes cyffredinol o'r gwaith rheoli a datblygu adnoddau dynol:

- a llywodraethu;
- b perfformiad; a
- c pholisi a thaliadau cydnabyddiaeth.

Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

Yn cynghori'r Bwrdd trwy:

- a adolygu pa mor gynhwysfawr a dibynadwy yw ffynonellau sicrwydd corfforaethol;
- b adolygu uniondeb yr adroddiad blynyddol a chyfrifon; a
- c chyflwyno barn ar y cymorth sydd ar gael fel bod y Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu yn gallu cyflawni eu dyletswyddau perthnasol.

Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol

Yn cyfarwyddo ac yn goruchwyllo gweithrediad yr amcanion strategol a'r rhaglenni gwaith a ddisgrifir yng Nghynllun Blynyddol Archwilio Cymru.
Yn gweithredu fel bwrdd rhaglen rheoli newid, gan osod cyfeiriad y rhaglen a darparu adnoddau ar gyfer ei gweithredu.

Presenoldeb yng nghyfaryddydd y Bwrdd a'r Pwyllgor 2024-25

Tabl yn dangos nifer y cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgorau a gynhaliwyd yn 2024-25 a phresenoldeb aelodau (a phresenoldeb aelodau o'r ELT nad ydynt yn aelodau'r Bwrdd).

	Bwrdd ¹⁴	ARAC	RHRC	ELT
Nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd	9	5	5	21
Aelodau'r Bwrdd a'i bwyllgorau				
Adrian Crompton, Archwilydd Cyffredinol a Phrif Weithredwr ¹⁵	8	5	4	19
Alison Gerrard, Aelod Anweithredol a Chadeirydd y Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol (RHRC)	9		5	
Andrew Clark, cyn aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC) ¹⁶		1		
Anne Beegan, Aelod etholedig o weithwyr	6	5		
Chris Bolton, Aelod etholedig o'r gweithiwr ¹⁷	8		3	
Darren Griffiths, Aelod gweithiwr penodedig ¹⁸	7		4	
David Francis, Aelod Anweithredol, Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol a Chadeirydd ARAC ¹⁹	9	5		
Elinor Gwynn, cyn aelod anweithredol ²⁰	2		1	
Dr Ian Rees, Aelod Anweithredol a Chadeirydd y Bwrdd ²¹	8	3	4	

14 Ar 4-5 Rhagfyr 2024, cynhaliodd y Bwrdd ac ELT weithdy datblygu hefyd i ystyried canlyniadau'r arolwg staff blynyddol, canlyniadau hunanasesiad y Bwrdd o'i effeithiolrwydd a sganio'r gorwel gyda ffocws ar ddatblygiadau digidol.

15 Mynychodd Adrian Crompton gyfarfodydd ARAC ac RHRC yn rhinwedd ei swydd fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu.

16 Daeth tymor swydd Andrew Clark fel Aelod Annibynnol o ARAC i ben ar 30 Mehefin 2024.

17 Mynychodd Chris Bolton un cyfarfod RHRC fel sylwedydd yn ei rhinwedd fel aelod gweithiwr etholedig o'r Bwrdd. Ar gyfer gweddill cyfarfodydd yr RHRC, yn dilyn newid mewn aelodaeth ar 31 Gorffennaf 2024, mynychodd fel aelod o'r pwyllgor.

18 Ni fynychodd Darren Griffiths un cyfarfod ar gais y Cadeirydd yn unol â Thelerau Gorchwyl y Bwrdd er mwyn sicrhau bod cworwm ar gyfer y cyfarfod, gyda mwyafrif yr aelodau anweithredol yn bresennol.

19 Cymerodd David Francis rôl Cadeirydd ARAC ar 13 Mehefin 2024, ar ôl mynychu cyfarfodydd fel aelod o'r pwyllgor yn flaenorol.

20 Daeth tymor swydd Elinor Gwynn fel aelod anweithredol i ben ar 31 Mai 2024.

21 Penodwyd Ian Rees gan y Senedd yn Gadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru am gyfnod o bedair blynedd o 12 Mehefin 2024 ymlaen. Yn flaenorol, roedd Ian wedi cael ei benodi yn aelod anweithredol o'r Bwrdd o 17 Hydref 2020 ac roedd wedi cyflawni rôl Cadeirydd ARAC nes iddo gael ei benodi yn Gadeirydd y Bwrdd. Ar ôl ei benodi yn Gadeirydd y Bwrdd, mynychodd Ian gyfarfodydd ARAC fel aelod o'r pwyllgor. Ar ôl adolygu Telerau Gorchwyl RHRC i gynyddu ei aelodaeth, mynychodd Ian gyfarfodydd RHRC o 13 Mehefin 2024 fel aelod o'r pwyllgor.

	Bwrdd ¹⁴	ARAC	RHRC	ELT
Aelodau'r Bwrdd a'i bwyllgorau				
Dr Kathryn Chamberlain, cyn aelod anweithredol a Chadeirydd y Bwrdd ²²	1			
Mike Norman, Aelod Anweithredol ²³	7	5	1	1
Owen Purcell, Aelod Annibynnol o ARAC ²⁴	1	3		
Richard Thurston, Aelod anweithredol ²⁵	7	2	3	
Aelodau o'r Tîm Arweinyddiaeth Weithredol (nad ydynt yn aelodau o'r Bwrdd)²⁶				
Anne-Louise Clark	6	3		18
Ann-Marie Harkin	7	3		18
Kevin Thomas	7	5	5	20

22 Penodwyd Kathryn Chamberlain gan y Senedd yn Gadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru am gyfnod o bedair blynedd o 16 Mawrth 2023 ymlaen. Ar 15 Ebrill 2024, hysbysodd Pwyllgor Cyllid y Senedd iddi ei bod o'r farn ei bod wedi'i gwahardd rhag bod yn aelod a chadeirydd y Bwrdd, o 1 Ionawr 2024 ymlaen. Roedd hyn yn rhinwedd ei bod yn dal rôl arall yr oedd y Pwyllgor yn ystyried ei bod yn swydd anghymhwys o dan baragraff 26 o Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

23 Penodwyd Mike Norman gan y Senedd yn aelod anweithredol o'r Bwrdd ar 01 Mehefin 2024. Mynychodd ddau gyfarfod ARAC, un cyfarfod RHRC ac un cyfarfod ELT fel arsylwr yn ei rôl fel aelod anweithredol o'r Bwrdd. Ar gyfer gweddill cyfarfodydd ARAC, yn dilyn newid i'w Cylch Gorchwyl i gynyddu ei aelodaeth ar 30 Gorffennaf 2024, mynychodd fel aelod o'r pwyllgor.

24 Penodwyd Owen Purcell yn Aelod Annibynnol o ARAC ar 01 Medi 2024. Mynychodd un cyfarfod o'r Bwrdd fel arsylwr.

25 Penodwyd Richard Thurston gan y Senedd yn aelod anweithredol o'r Bwrdd ar 01 Mehefin 2024. Yn dilyn newid mewn aelodaeth ar 30 Gorffennaf 2024, mynychodd gyfarfodydd RHRC fel aelod o'r pwyllgor. Mynychodd Richard un cyfarfod ARAC fel aelod, gan gymryd lle Ian Rees, ac un cyfarfod ARAC fel arsylwr.

26 Mynychodd y Cyfarwyddwyr Gweithredol gyfarfodydd yr ARAC a'r RHRC fel y bo'n briodol i roi sesiynau briffio, cymryd rhan mewn trafodaethau neu i gymryd eu cyngor. Mae ganddynt wahoddiad sefydlog i fynychu cyfarfodydd y Bwrdd.

Cyfrif llywodraethu corfforaethol

132 Mae'r Bwrdd yn derbyn sicrwydd bod ei amcanion yn cael eu cyflawni drwy:

- a adroddiadau rheoli mewnol, adroddiadau perfformiad a sesiynau briffio cyfoes;
- b adroddiadau mewnol annibynnol, gan gynnwys adroddiadau archwilio mewnol ac adroddiadau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol; ac
- c adroddiadau archwilio allanol.

133 Mae'r Bwrdd yn fodlon bod lefel y sicrwydd a geisir ac a ddarperir yn gymesur â'r lefelau cysylltiedig o risg a aseswyd. Mae'r Bwrdd hefyd yn fodlon ar ansawdd y wybodaeth y mae'n ei dderbyn, sy'n cael ei ategu gan ddata a gyflwynir mewn Dangosfwrdd Gwybodaeth Rheoli a ddatblygwyd yn ddiweddar, er ei fod o'r farn bod lle i wella ffocws a fformat rhai elfennau o adrodd ariannol. Mae aelodau'r Bwrdd anweithredol a Chyfarwyddwyr Gweithredol yn cwrdd yn rheolaidd i sicrhau bod gwaith y Bwrdd, ei Bwyllgorau a'r ELT yn cael ei alinio.

134 Mae gan y Bwrdd God Ymddygiad lle mae Ysgrifennydd y Bwrdd yn cadw cofrestrau buddiannau aelodau sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol a'u diweddarau yn ystod y flwyddyn i gofnodi unrhyw newidiadau a hysbyswyd gan aelodau.

135 Mae gan Gadeirydd y Bwrdd a chadeiryddion ei bwyllgorau hawl i fynediad, a gallant adrodd unrhyw faterion sy'n peri pryder, yn uniongyrchol i Gadeirydd Pwyllgor Cyllid y Senedd.

136 Mae gan y Pennaeth Archwilio Mewnol a'r Archwilydd Allanol fynediad agored a chyfrinachol i Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor yn cynnal sesiwn breifat gyda'r archwilydwr mewnol ac allanol cyn pob cyfarfod pwyllgor.

137 Ar sail wirfoddol, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn asesu ei threfniadau yn erbyn gofynion y Cod Arfer Da ar gyfer Llywodraethu Corfforaethol mewn adrannau'r llywodraeth ganolog. Mae'r Bwrdd yn fodlon ei fod yn cydymffurfio â'r gofynion hynny i'r graddau y maent yn berthnasol ac yn ymarferol o ystyried yr angen i gadw annibyniaeth yr Archwilydd Cyffredinol. Nid yw'r trefniadau yn cydymffurfio â holl ofynion y Cod oherwydd:

- a nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn adran weinidogol, ac nid yw'n adrodd nac yn derbyn cyfarwyddiadau gan weinidogion na'u swyddogion; ac
- b mae rôl a chyfrifoldebau'r Bwrdd a'i aelodaeth wedi'u gosod mewn statud.

- 138 Yn ogystal, nid yw'r Bwrdd wedi sefydlu pwyllgor enwebu, ond mae'r swyddogaethau a ddisgrifir yn y Cod yn cael eu cyflawni gan y Bwrdd a'r Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol.

Adolygiad o berfformiad ac effeithiolrwydd y bwrdd

- 139 Yn 2024-25, cynhaliodd y Bwrdd hunanasesiad o'i effeithiolrwydd yn unol â'r arfer da a nodir yn y Cod Llywodraethu Corfforaethol. Ystyriodd y Bwrdd y canlyniadau ym mis Rhagfyr 2024. Daeth yr asesiad i'r casgliad bod y Bwrdd yn gweithredu'n effeithiol gyda rhai meysydd i'w gwella wedi'u nodi. Datblygodd y Bwrdd gynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r meysydd allweddol a nodwyd i'w gwella a chytunodd i gomisiynu gwerthusiad annibynnol o'i effeithiolrwydd yn 2025-26.
- 140 Fel rhan o'u gofynion adrodd blynyddol, mae pwyllgorau'r Bwrdd yn cwblhau hunanasesiad o'u heffeithiolrwydd. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn asesu ei hun yn erbyn yr egwyddorion arfer da a ddisgrifir yn [Llawlyfr Pwyllgor Archwilio](#) Trysorlys EF. Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol ac AD wedi addasu'r asesiad hwnnw i sicrhau ei fod yn berthnasol ac yn gymesur â'i sefyllfa. Mae'r Bwrdd yn fodlon â chadernid yr asesiadau a'r cynnwys nad oes unrhyw faterion o bryder.
- 141 Mae gan y Bwrdd broses ar waith ar gyfer cynnal arfarniadau perfformiad aelodau sy'n gweithredu ar gylch 12 i 18 mis. Fe'u cwblhawyd ddiwethaf ym mis Hydref 2024.
- 142 Mae gan y Bwrdd gynllun dysgu a datblygu sy'n cael ei ddiweddarau'n flynyddol. Mae'r cynllun yn nodi'r trefniadau ar gyfer hyfforddiant sefydlu ac ar gyfer diwallu anghenion dysgu a datblygu parhaus a nodwyd yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys y rhai a nodwyd drwy'r prosesau hunanasesu a gwerthuso perfformiad.

Adroddiad y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

- 143 Cyflwynodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ei adroddiad blynyddol i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu ym mis Mehefin 2025, gan grynhoi ei gasgliadau o'r gwaith yr oedd wedi'i wneud yn ystod 2024-25.
- 144 Rhoddodd y Pwyllgor sicrwydd:
- a mae adrodd ariannol yn gyson â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth ac mae adroddiadau'n cael eu paratoi yn unol â pholisïau cyfrifyddu priodol;
  - b mae'n ymddangos bod y trefniadau asesu risg a rheoli risg yn gadarn ac yn gweithredu'n effeithiol o fewn fframwaith rheoli mewnol clir;
  - c mae'r trefniadau ar gyfer adnabod ac adrodd am gamymddwyn fel twyll, llwgrwobrwy, llygredd a gwyngalchu arian yn gadarn ac yn unol ag arfer da;
  - ch mae trefniadau gwrth-dwyll SAC yn gadarn, mae polisïau a chanllawiau yn gyfredol ac mae risgiau twyll yn cael eu cofnodi o fewn fframwaith risg a sicrwydd SAC ac maent yn destun craffu rheolaidd; ac
  - d mae trefniadau seiberddiogelwch ymarferol SAC yn gadarn, ac mae sicrwydd pellach wedi'i ddarparu trwy achrediad allanol gyda Cyber Essentials Plus yn gynnar yn 2025.
- 145 Roedd y Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r gefnogaeth a'r ymgysylltiad agored a gonest y mae wedi'i dderbyn gan reolwyr a chan yr archwilwyr mewnol ac allanol yn ystod y cyfnod adrodd.
- 146 Parhaodd y Pwyllgor i adolygu perfformiad yr archwilwyr mewnol ac allanol yn ystod y flwyddyn, ac mae'n fodlon nad yw'r adolygiad hunanasesu o'i effeithiolrwydd ei hun a gynhaliwyd yng Ngwanwyn 2025 wedi datgelu unrhyw feysydd sylweddol sy'n peri pryder.

Adroddiad y Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol ac Adnoddau Dynol

- 147 Yn 2024-25, craffodd y Pwyllgor ar ystod eang o faterion yn unol â'i gylch gorchwyl. Roedd y rhain yn cynnwys:
- a adolygu a monitro systemau a phrosesau rheoli perfformiad;
  - b ystyried ac argymhell strategaeth gyflog;
  - c adolygu datblygiad y Cynllun Gweithlu Strategol²⁷ a chyflawni blaenoriaethau blwyddyn un;
  - ch monitro gweithrediad y peilot oriau cywasgedig a gyflwynwyd i gynnig mwy o hyblygrwydd mewn trefniadau gwaith;
  - d cynnal adolygiadau o bolisïau a phrosesau allweddol sy'n ymwneud â thâl, prawf a gallu, ac urddas a pharch; ac
  - dd adolygu'r dull ar gyfer bodloni gofynion y ddyletswydd ataliol newydd ar aflonyddu rhywiol a gyflwynwyd o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
- 148 Roedd y Pwyllgor yn gwerthfawrogi bod rheolwyr wedi ymgysylltu'n agored â'r Pwyllgor ac wedi ymateb yn gadarnhaol i adborth ac awgrymiadau'r Pwyllgor.
- 149 Ar y cyfan, dywedodd y Pwyllgor ei fod yn fodlon bod trefniadau cydnabyddiaeth ariannol ac AD Swyddfa Archwilio Cymru:
- a cefnogi nodau strategol y Bwrdd;
  - b galluogi cynnal busnes effeithlon, effeithiol ac economaidd gan gynnwys recriwtio, cymhelliant a chadw staff; a
  - c chydymffurfio â gofynion rheoleiddio, gan gynnwys sicrhau bod y datgeliadau yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol blynyddol yn unol â gofynion cyfreithiol.
- 150 Mae'r Pwyllgor yn fodlon nad yw'r adolygiad hunanasesu o'i effeithiolrwydd a gynhaliwyd yng Ngwanwyn 2025 wedi datgelu unrhyw feysydd sylweddol sy'n peri pryder.

---

²⁷ Mae'r Cynllun Gweithlu Strategol wedi disodli'r Strategaeth Datblygu Pobl a Sefydliadol fel Strategaeth Pobl Swyddfa Archwilio Cymru.

Adroddiad yr Archwilydd Mewnol

- 151 Yn dilyn ymarfer tendr a gynhaliwyd o dan gytundeb Gwasanaethau Archwilio a Sicrwydd Gwasanaethau Masnachol y Goron, penodwyd TIAA yn archwilydd mewnol Swyddfa Archwilio Cymru am gyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2026.
- 152 Paratowyd strategaeth a chynllun archwilio mewnol ar gyfer 2024-25 gan y Pennaeth Archwilio Mewnol a ystyriwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn ei gyfarfod ar 28 Chwefror 2024.
- 153 Yn ystod y cyfnod adrodd, cyhoeddwyd naw adroddiad archwilio mewnol. Cynhaliodd y Pennaeth Archwilio Mewnol olrhain i ddilyn argymhellion archwilio a gweithredoedd y cytunwyd arno.
- 154 Yn y datganiad sicrwydd blynyddol ar gyfer 2024-25, adroddodd y Pennaeth Archwilio Mewnol:

‘Mae TIAA yn fodlon, ar gyfer y meysydd a adolygwyd yn ystod y flwyddyn, bod gan Archwilio Cymru brosesau rheoli, rheoli a llywodraethu risg rhesymol ac effeithiol. Mae'r farn hon yn seiliedig yn unig ar y materion a ddaeth i sylw TIAA yn ystod yr adolygiadau archwilio mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn ac nid yw'n farn ar bob elfen o'r prosesau rheoli, rheoli a llywodraethu risg na'r hyfywedd ariannol barhaus na'ch gallu i fodloni rhwymedigaethau ariannol y mae'n rhaid i Archwilio Cymru eu cael o'i wahanol ffynonellau sicrwydd.’

Tabl yn rhestru’r adolygiadau archwilio mewnol a gynhaliwyd yn 2024-25 ac yn darparu’r asesiad cyffredinol a chrynodeb o’r canfyddiadau allweddol

Adolygiad archwilio mewnol	Dyddiad cyhoeddi	Asesiad cyffredinol	Canfyddiadau allweddol
Llywodraethu Corfforaethol – Rheolaeth Strategol	Awst 2024	Sicrwydd sylweddol	Mae gan Archwilio Cymru drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ar gyfer rheoli’r sefydliad yn strategol. Mae gan Archwilio Cymru Strategaeth sefydliadol 2022-27 ar waith a gefnogir gan Gynllun Blynyddol sy’n cael ei fonitro’n rheolaidd gan y Bwrdd. Mae dogfennau llywodraethu bwrdd yn cael eu hadolygu’n flynyddol, er bod y Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau’r Bwrdd yn hwyr ar hyn o bryd yn cael ei adolygu.
Trefniadau Gwrth-dwyll Rhagweithiol - Goramser	Rhagfyr 2024	Sicrwydd sylweddol	Canfuwyd bod rheolaethau priodol ar waith ar reoli’r cynllun peilot goramser. Cadarnhaodd profion fod goramser wedi’i gymeradwyo yn unol â’r gweithdrefnau. Roedd y terfyn goramser â thâl wedi’i gyfyngu i 5 awr ar ben yr wythnos 35 awr i gefnogi lles gweithwyr.
Seilwaith TGCh	Rhagfyr 2024	Sicrwydd rhesymol	Ni nodwyd unrhyw faterion rheoli sylfaenol.

Adolygiad archwilio mewnol	Dyddiad cyhoeddi	Asesiad cyffredinol	Canfyddiadau allweddol
Rheolaethau Ariannol Allweddol – Cyflogres, Treuliau ac Asedau Sefydlog	Rhagfyr 2024	Sicrwydd sylweddol	Mae Llawlyfr Rheoli Ariannol yn darparu arweiniad i staff ar reoli adnoddau ariannol, gan gynnwys cyflogres, treuliau ac asedau sefydlog. Mae'r Llawlyfr yn destun adolygiad blynyddol. Mae rheolaethau priodol ar waith dros gyflogres, treuliau ac asedau sefydlog. Cwblhawyd profion cydymffurfio ar gyfer dechreuwyr, ymadawyr, dyrchafiadau, hawliadau treuliau, ychwanegiadau asedau sefydlog a gwarediadau heb unrhyw eithriadau wedi'u nodi. Mae prosesau monitro ac adrodd priodol ar waith gydag adrodd misol i'r ELT ac adrodd chwarterol i'r Bwrdd. Mae gweithredu porth sefydlu newydd wedi gwella effeithlonrwydd a lleihau'r risg o wall mewnbyn â llaw ar gyfer cyflogres.
Dysgu a Datblygu	Chwefror 2025	Sicrwydd rhesymol	Mae strategaeth a dogfennau polisi allweddol ar waith, gan gynnwys Polisi Dysgu a Datblygu cynhwysfawr. Mae'r diweddariad chwarterol i'r Tîm Gweithredol yn darparu gwybodaeth a mewnwleidiad helaeth mewn perthynas â Dysgu a Datblygu yn Archwilio Cymru. Mae lle i wella'r rhyngwyneb rhwng y Timau Datblygu a Chanllawiau Archwilio a'r Timau AD.
Adolygiad Gweithredu Ôl-TRM	Chwefror 2025	Sicrwydd sylweddol	Mae system Rheoli Amser ac Adnoddau (TRM) newydd wedi'i gweithredu yn Archwilio Cymru. Nododd trafodaethau gyda staff ganfyddiad efallai nad oedd y cwmpas gwreiddiol a baratowyd yn 2020 wedi cael ei ymchwilio mor llawn ag y dymunol, ond cafodd hyn ei gywiro yn ystod y cyflwyno. Mae'r prosiect bellach wedi cyrraedd cam cau gyda'r amcanion a gyflawnwyd ac ymarferoldeb llawn ar waith. Dilynodd y cam gweithredu ar ôl y prosiect a adolygwyd yn ystod yr archwiliad arfer da.

Adolygiad archwilio mewnol	Dyddiad cyhoeddi	Asesiad cyffredinol	Canfyddiadau allweddol
Rheoli Perfformiad Staff	Ebrill 2025	Cynghorol	Mae proses sefydledig ar waith ar gyfer rheoli perfformiad staff, wedi'i ddogfennu'n ffurfiol trwy bolisiâu a gweithdrefnau. Mae'r Pecyn Cymorth Eich Perfformiad yn ddogfen gynhwysfawr sy'n cynnwys ystod o ganllawiau ac adnoddau i unigolion a rheolwyr wella eu perfformiad eu hunain yn ogystal â pherfformiad eu tîm. Mae peilot yn mynd rhagddo gyda'r bwriad o wella sut mae sgysiau yn cael eu recordio. Unwaith y bydd yn fyw, bydd angen ymgorffori'r dull newydd ar draws y sefydliad o fewn cyfnod byr i sicrhau yr eir i'r afael â'r materion presennol yn y systemau rheoli perfformiad staff.
Cyfrifoldebau Rheolwr Staff	Ebrill 2025	Sicrwydd rhesymol	Mae'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol a'r Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol yn cael eu diweddarau ar ddatblygiadau allweddol o fewn y busnes mewn perthynas â sesiynau datblygu rheolwyr ac unrhyw adborth a dderbyniwyd. Mae rhaglen hyfforddi ffurfiol yn cael ei sefydlu ar gyfer rheolwyr llinell newydd i sicrhau ymwybyddiaeth o ddisgwyliadau rheoli staff ac ymagwedd gyson tuag ato wrth iddynt bontio i'w swydd newydd. Ymgorfforwyd mwy o bwyslais yn ddiweddar ar asesu gallu rheolwr yn y broses recriwtio a dethol.
Defnydd Microsoft Copilot	Mai 2025	Sicrwydd rhesymol	Mae Archwilio Cymru ar ddechrau eu teithiau o ran Deallusrwydd Artiffisial (DA), sy'n golygu bod agweddau penodol ar eu prosesau sy'n hanfodol heb eu gweithredu eto. Fodd bynnag, mae sylwadau cynnar yn awgrymu'r potensial ar gyfer seilwaith defnydd DA Cynhyrchiol a reolir yn dda. Rydym wedi codi rhai argymhellion i helpu gyda'r camau nesaf.

Rheoli risg

155 Wrth redeg ein busnes, rydym wedi ymrwymo i gymhwyso'r egwyddorion a nodir yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru a Llyfr Oren Llywodraeth y DU ar gyfer rheoli risgiau.

Parodrwydd i dderbyn risg

156 Mae'r meysydd allweddol lle gall risgiau godi a bygwth y gallu i gyflawni ein gwaith yn llwyddiannus, a chrynodeb lefel uchel o'n parodrwydd i dderbyn risg ym mhob un o'r meysydd hyn, wedi'u nodi yn ein Cynllun Blynyddol. Mae hyn yn darparu'r pwynt cyfeirio yr ydym yn meincnodi gweithgarwch rheoli risg a lliniaru yn ei erbyn o fewn y sefydliad.

Fframwaith rheoli risg

157 Mae'r Bwrdd yn goruchwyllo rheoli risg yn Archwilio Cymru. Mae'r Bwrdd yn cael ei gefnogi gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, y mae ei gyfrifoldebau'n cynnwys adolygu a chynghori'r Bwrdd ar:

- a strategaeth risg, gan gynnwys y dull o osod archwaeth risg;
- b y prosesau asesu risg cyffredinol sy'n llywio gwneud penderfyniadau gweithredol; ac
- c ymateb y rheolwyr i asesu risg.

158 Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwy'n cynghori'r Bwrdd a'i bwyllgorau ar y system o reolaeth fewnol ac rwy'n cael fy nghefnogi wrth wneud hynny gan yr ELT.

159 Mae'r ELT yn gyfrifol am gynnal polisïau a systemau rheoli risg cadarn a rheoli mewnol, ac am reoli risgiau strategol o ddydd i ddydd sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a/neu Swyddfa Archwilio Cymru.

Asesu risg

160 Ym mhob un o'i gyfarfodydd yn y cyfnod adrodd, ystyriodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg grynodeb ELT o'r risgiau strategol allweddol sy'n wynebu'r sefydliad, ochr yn ochr ag adroddiad cofrestr risg manylach.

161 Roedd nifer o risgiau strategol allweddol yn amrywio yn ystod y cyfnod adrodd ac yn arbennig yn ymwneud ag amser yr ELT a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Roedd y rhain yn cynnwys y risgiau a'r mesurai lliniaru cysylltiedig a nodir yn y tabl isod.

Maes risg	Mesurau lliniaru cysylltiedig
Effaith y newid annisgwyl yng Nghadeirydd y Bwrdd.	• Ceisiwyd cyngor cyfreithiol i egluro'r sefyllfa gytundebol, ochr yn ochr â deialog reolaidd gyda swyddogion y Senedd mewn perthynas â'r prosesau anghymhwyso a phenodi. • Roedd rheolau gweithdrefnol yn darparu i'r Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol weithredu fel Cadeirydd nes bod Cadeirydd newydd yn cael ei benodi. • Anfonwyd cyfathrebiadau esboniadol gan yr Archwilydd Cyffredinol at staff a rhanddeiliaid allweddol i ddarparu sicrwydd a sicrhau negeseuon cyson.
Methiant i sicrhau cynaliadwyedd ariannol tymor canolig yn ddigonol.	• Datblygwyd Strategaeth Ariannol Tymor Canolig pum mlynedd a'i hystyried ochr yn ochr â'r Cynllun Ffioedd fel rhan o baratoi'r Amcangyfrif. • Nodwyd agweddau ar wariant yn ôl disgrisiwn y gellid eu dargyfeirio i flaenoriaethau eraill pe bai mater cyllido difrifol. • Nodwyd arbedion cyllideb nad ydynt yn staff ar gyfer 2024-25 (a thu hwnt) trwy sefydlu Grŵp Llywio Cynaliadwyedd Ariannol.
Prosesau adnoddau gwasanaethau archwilio aneffeithiol.	Dechreuwyd cyfres o ymyriadau i sicrhau: • Mae'r dechnoleg Hub Planner wedi'i ffurfweddu i weddu orau i weithrediadau Archwilio Cymru. • Mae'r prosesau, y gweithdrefnau a'r protocolau sy'n cefnogi gweithrediad Hub Planner yn addas i'r diben. • Mae gan ddefnyddwyr allweddol y model adnoddau hyfforddiant addas ac maent yn glir ar eu rolau a'u cyfrifoldebau. • Mae'r wybodaeth rheoli a gynhyrchir gan Hub Planner yn addas at y diben, yn hygyrch ac yn cael ei defnyddio gan ddefnyddwyr allweddol y model adnoddau.
Newidiadau mewn uwch arweinyddiaeth a chynllunio olyniaeth.	• Mae adolygiad o bortffolios rôl uwch a rhychwantau rheolaeth wedi'i gynnal, ochr yn ochr â chynllunio senarios yn seiliedig ar amserlenni hyd at a chan gynnwys penodi'r Archwilydd Cyffredinol newydd yn 2026. • Cyhoeddwyd cynllun gweithlu strategol newydd ym mis Awst 2024 sy'n cynnwys mwy o ffocws ar gynllunio olyniaeth ar draws y busnes. • Adolygiad parhaus o uwch swyddi gwag tebygol a'r amseroedd posibl o ymadael i ganiatáu cyfnod hir i helpu i darfu ar y busnes.

- 163 Cafodd nifer o risgiau eu rheoli'n llwyddiannus a'u tynnu o'r gofrestr risg strategol yn ystod y cyfnod adrodd. Cafodd y risgiau eu cau'n llwyr neu eu hail-fframio a'u dad-ddwysáu i'r gofrestr risg weithredol i'w rheoli yn barhaus gan yr arweinydd risg perthnasol.
- 164 Rydym hefyd yn wynebu nifer o risgiau sydd newydd eu nodi ac yn barhaus yn 2025-26, sydd wedi'u cynnwys yn ein cofrestr risg strategol. Mae'r rhain yn cynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â:
- a pwysau llwyth gwaith a gwytnwch;
  - b cydbwysu'r cyflenwad a'r galw am adnoddau dros y tymor canolig; a
  - c seilwaith TG a seiberddiogelwch
- 165 Byddaf yn parhau i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n dda yn gyffredinol, bod rheolaethau mewnol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn effeithiol, a lle mae gwendidau, mae camau priodol ar waith i fynd i'r afael â nhw.

Llywodraethu gwybodaeth

- 166 Fel Archwilydd Cyffredinol, mae gen i fynediad eang at wybodaeth ar gyfer cyflawni fy swyddogaethau archwilio. Ochr yn ochr â'r hawliau mynediad statudol hyn, mae gen i gyfrifoldeb i sicrhau bod y wybodaeth a gafwyd yn cael ei diogelu'n briodol.
- 167 Yn fy rôl fel Prif Weithredwr, rwy'n atebol i'r Bwrdd am lywodraethu gwybodaeth y sefydliad, yn ogystal â bod yn rheolwr data fy hun fel Archwilydd Cyffredinol. Rwyf wedi dirprwyo'r ddwy swyddogaeth i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Gwasanaethau Corfforaethol.
- 168 Er mwyn helpu i sicrhau ein bod yn bodloni gofynion diogelu data a chyfrifoldebau eraill ar gyfer diogelu gwybodaeth, mae gan Swyddfa Archwilio Cymru Bolisi Llywodraethu Gwybodaeth a Pholisi Diogelwch Gwybodaeth. Mae'r polisïau hyn yn nodi cyfrifoldebau staff, gofynion prosesu, trefniadau monitro ac adrodd, a gwybodaeth am sut y gall staff gael arweiniad pellach.

- 169 Daeth adroddiad blynyddol yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth ar gyfer 2024-25 i'r casgliad bod ein trefniadau llywodraethu gwybodaeth cyffredinol yn effeithiol. Fodd bynnag, gwnaed rhai argymhellion ar gyfer gwella ein dull ymhellach mewn perthynas â:
- a diweddarau'r Polisi Llywodraethu Gwybodaeth a'r canllaw cysylltiedig;
  - b diweddarau'r tudalennau mewnrhwyd sy'n ymwneud â staff i wneud y polisiau a'r gweithdrefnau perthnasol yn haws i'w canfod a chyfeirio atynt;
  - c adolygu a diweddarau'r gyfres o Hysbysiadau Prosesu Teg, gan gynnwys defnydd posib DA a mentrau digidol; a
  - ch gweithio i drefnu sesiynau hyfforddiant amddiffyn data ar effeithiau technolegau newydd a deddfwriaeth amddiffyn data diwygiedig.

Diogelu data

- 170 Yn ystod 2024-25, mae'r sefydliad wedi parhau i wneud gwaith i hyrwyddo cydymffurfiaeth â deddfwriaeth diogelu data – Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y DU a Deddf Diogelu Data 2018. Mae'r gwaith hwn wedi cynnwys:
- a darparu hyfforddiant diogelu data ac arweiniad i staff ar draws y sefydliad;
  - b sicrhau bod cofnodion priodol yn cael eu cadw am y wybodaeth bersonol sy'n cael ei phrosesu gan Swyddfa Archwilio Cymru, y diben a'r sail gyfreithiol ar gyfer prosesu, cadw data a manylion mesurau diogelwch technegol a sefydliadol;
  - c mynd i'r afael â materion cydymffurfio a nodwyd gan raglen fonitro'r Swyddog Diogelu Data; a
  - ch chynnal asesiadau effaith diogelu data.
- 171 Rydym wedi cadw cofnodion o ddigwyddiadau diogelwch gwybodaeth, fel colli gwybodaeth yn ddamweiniol. Mae pob digwyddiad yn y flwyddyn wedi bod yn risg isel, felly nid oes unrhyw un wedi'i adrodd i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.
- 172 Rydym yn parhau i annog staff i adrodd cyn gynted ag y byddant yn ymwybodol o doriad ac rydym wedi ymrwymo i wella ein prosesau mewnol a diogelwch technegol yn barhaus.

- 173 Roedd y meysydd risg parhaus a nodwyd yn diweddariad blynyddol 2024-25 y Swyddog Diogelu Data i'r Bwrdd yn cynnwys:
- mabwysiadu technolegau newydd, gan gynnwys AI, lle mae data personol i'w brosesu;
  - dealltwriaeth o gyfrifoldebau unigol ar gyfer cydymffurfio â diogelu data; a
  - sicrhau bod asesiadau effaith diogelu data yn cael eu cynnal ar gamau cynharaf y cynllunio.

Agored a thryloywder

- 174 Rydym wedi ymrwymo i fod yn agored a thryloywder yn y ffordd rydym yn gweithredu fel busnes. Trwy ein Cynllun Cyhoeddiadau rydym yn sicrhau bod gwybodaeth benodol, fel cofnodion y Bwrdd, ar gael i'r cyhoedd yn rheolaidd.
- 175 Ym mlwyddyn ariannol 2024-25, cawsom 36 o geisiadau am wybodaeth. O'r ceisiadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn a'r tri eisoes wrth law a oedd yn ymwneud â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, fe wnaethom fodloni'r dyddiad cau statudol o 20 diwrnod gwaith mewn 32 o achosion trwy ddarparu'r deunydd y gofynnwyd amdano, cymhwyso eithriadau perthnasol neu gadarnhau nad oedd y deunydd yn cael ei gynnal. Roedd un cais yn destun amser ychwanegol mewn perthynas â chymhwyso'r prawf budd cyhoeddus. Cafodd pedwar cais eu gohirio y tu hwnt i'r amserlen statudol oherwydd anawsterau wrth goladu deunydd perthnasol, a chafodd dau eu gohirio gan fesurau diogelwch TG.
- 176 Nid oeddem yn destun unrhyw adolygiadau gan y Comisiynydd Gwybodaeth yn 2024-25 mewn perthynas â'n trin ceisiadau.

Chwythu'r chwiban

- 177 Mae'r Bwrdd yn ystyried nodi camwedd yn fewnol yn gyfraniad pwysig at reoli risg gorfforaethol a sicrhau llywodraethu da. Anogir staff Swyddfa Archwilio Cymru Gyfan i godi materion sy'n peri pryder am gamymddwyn sy'n dod i'w sylw tra yn y gwaith.
- 178 Mae ein Polisi Chwythu'r Chwiban yn adlewyrchu darpariaethau Deddf Datgelu Budd y Cyhoedd 1998 a gofynion y Safon Moesegol ar gyfer Archwilwyr. Mae'r Polisi yn nodi'r mecanwaith ar gyfer codi pryderon am foeseg a pholisi, yn ogystal ag ynghylch camwedd yn y gwaith.
- 179 Yn ystod y cyfnod adrodd cawsom un datgeliad o faterion sy'n peri pryder, a ymchwiliwyd yn briodol.
- 180 Er mwyn asesu effeithiolrwydd ein trefniadau chwythu'r chwiban, rydym yn ystyried yr hyn yr ydym wedi'i ddysgu o ddatgeliadau blaenorol, ac yn arolygu staff am eu hymwybyddiaeth o'u trefniadau a'u hyder yn y trefniadau bob blwyddyn.

- 181 Gofynnnon ni i staff yn ein harolwg staff ym mis Hydref 2024 (yr ymatebodd 80% o staff iddo), raddio eu hymateb i'r datganiadau canlynol ar raddfa cytuno'n gryf i anghytuno'n gryf:
- a rwy'n ymwybodol o sut i godi pryder am gamymddwyn (neu bryderon ynghylch ansawdd archwilio, barn broffesiynol neu werthoedd) o dan drefniadau chwythu'r chwiban Archwilio Cymru; ac
  - b rwy'n hyderus y byddai'n cael ei ymchwilio'n briodol pe bawn i'n codi pryder o dan drefniadau chwythu'r chwiban fy sefydliad.
- 182 Atebodd 91% o'r rhai a gwblhaodd yr arolwg 'yn cytuno'n gryf' neu'n 'cytuno' i'r cwestiwn ar ymwybyddiaeth, ac 84% i'r cwestiwn ar hyder.
- 183 Er bod y canlyniad hwn yn dangos ymwybyddiaeth a hyder helaeth yn y trefniadau, mae angen gwaith parhaus i sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o'r trefniadau hynny ac yn hyder ynddynt.

Atal twyll, llwgrwobrwyo a llygredd

- 184 Mae Archwilio Cymru wedi ymrwymo i greu diwylliant dim goddefgarwch o dwyll, llwgrwobrwyo a llygredd, a chynnal safonau moesegol uchel wrth ddefnyddio'r arian cyhoeddus.
- 185 Mae Strategaeth Atal Twyll, Llwgrwobrwyo a Llygredd a'r Cynllun Ymateb cysylltiedig yn cefnogi Archwilydd Cyffredinol Cymru fel Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru i weithredu trefniadau effeithiol ar gyfer mynd i'r afael â thwyll, llwgrwobrwyo a llygredd yn erbyn ac o fewn Archwilio Cymru.
- 186 Mae cynnwys y Strategaeth a'r Cynllun Ymateb yn cydymffurfio â Chod ymarfer CIPFA ar reoli'r risg o dwyll a llygredd ac yn ystyried yr egwyddorion a nodir yn Safon Swyddogaethol Atal Twyll Llywodraeth y DU.
- 187 Yn dilyn diweddariadau i'r strategaeth a'r cynllun ymateb yn ystod ail hanner 2023-24, fe wnaethom gyflwyno ymarfer hyfforddi byr, gorfodol yn gynnar yn 2024-25 i hyrwyddo ymwybyddiaeth o ymgysylltiad a dealltwriaeth cydweithwyr â'r ddwy ddogfen a phrofi. Mae'r ymarfer hwn hefyd bellach wedi'i ymgorffori yn ein hyfforddiant sefydlu ar gyfer staff newydd.
- 188 Ar sail wirfoddol, mae Swyddfa Archwilio Cymru hefyd yn cymryd rhan yn y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI) - ymarfer bob dwy flynedd sy'n paru data ar draws sefydliadau a systemau i helpu cyrff cyhoeddus i nodi twyll a gordaliadau. Ni nodwyd unrhyw achosion o dwyll na gordaliad trwy ein cyfranogiad yn ymarfer NFI 2024-25.

Adroddiad cydnabyddiaeth ariannol a staff

Adroddiad cydnabyddiaeth ariannol

Archwilydd Cyffredinol Cymru

- 189 Mae cydnabyddiaeth ariannol yr Archwilydd Cyffredinol yn cael ei bennu gan y Senedd ac, yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, caiff ei dalu'n uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru (WCF) yn hytrach na chael ei dalu gan Swyddfa Archwilio Cymru. Er mwyn tryloywder, datgelir cydnabyddiaeth ariannol yr Archwilydd Cyffredinol yn yr adroddiad cydnabyddiaeth ariannol hwn. Yr Archwilydd Cyffredinol hefyd yw Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru.
- 190 Penodwyd yr Archwilydd Cyffredinol presennol, Adrian Crompton, gan Ei Diweddar Fawrhydi y Frenhines Elizabeth II a dechreuodd ei swydd ar 21 Gorffennaf 2018 am gyfnod o wyth mlynedd na ellir ei adnewyddu.

Cyflog a chostau pensiwn yr Archwilydd Cyffredinol

	2024-25		2023-24	
	Cyflog gros	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr	Cyflog gros	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr
	£	£	£	£
Adrian Crompton	158,022	45,779	151,393	45,872

Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

- 191 Mae Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnwys pum aelod anweithredol a benodir gan y Senedd, dau aelod cyflogai etholedig, Archwilydd Cyffredinol Cymru, a'i aelod cyflogai enwebedig (yr aelod penodedig o'r Bwrdd).
- 192 Nid yw tâl aelodau anweithredol Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn bensiynadwy ac mae'n cael ei bennu gan y Senedd. Yn achos y Cadeirydd, mae'r gost yn cael ei dalu'n uniongyrchol gan WCF, yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Er mwyn darparu gwell tryloywder, datgelir cydnabyddiaeth ariannol y Cadeirydd yn yr adroddiad hwn.
- 193 Mae'r ddau aelod cyflogai etholedig yn cael eu penodi gan aelodau anweithredol y Bwrdd, yn dilyn pleidlais staff. Mae'r lwfans y maent yn ei dderbyn ar gyfer eu dyletswyddau sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd yn cael ei bennu gan aelodau anweithredol y Bwrdd, nid yw'n bensiynadwy ac fe'i datgelir yn yr adroddiad hwn.
- 194 Mae'r aelod penodedig o'r Bwrdd yn derbyn lwfans yn unol â'r hyn a dderbynnir gan yr aelodau cyflogai etholedig.
- 195 Ni dderbyniodd yr Archwilydd Cyffredinol a Chyfarwyddwr Gweithredol y Gwasanaethau Corfforaethol²⁸ unrhyw lwfansau ychwanegol ar gyfer eu dyletswyddau sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd.

Mae'r wybodaeth ar dudalennau 82 i 90 yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff yn destun archwiliad.

Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth ariannol aelodau Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

	Cydnabyddiaeth/ Lwfans		Treuliau sy'n cynnwys treth ²⁹		Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth	
	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24
	£	£	£	£	£	£
Aelodau'r Bwrdd ar 31 Mawrth 2025						
Ian Rees (Cadeirydd) ³⁰	24,722	12,500	4,246	3,087	28,968	15,587
David Francis	12,500	12,500	95	126	12,595	12,626
Alison Gerrard	12,500	12,500	360	892	12,860	13,392
Michael Norman ³¹	10,417	-	2,870	-	13,287	-
Richard Thurston ³¹	10,417	-	191	-	10,608	-
Anne Beegan ³²	4,167	4,167	-	-	4,167	4,167
Chris Bolton ³²	4,167	1,893	-	-	4,167	1,893
Darren Griffiths ³³	4,167	4,167	-	-	4,167	4,167
Aelodau blaenorol y Bwrdd						
Kathryn Chamberlain (Cadeirydd) ³⁴	-	25,000	-	5,806	-	30,806
Elinor Gwynn ³⁵	2,083	12,500	413	2,136	2,496	14,636
Adam Marshall ³⁶	-	1,736	-	-	-	1,736
Cyfanswm	85,140	86,963	8,175	12,047	93,315	99,010

29 Gall aelodau'r bwrdd a'r pwyllgor anweithredol hawlio am deithio a threuliau ar gyfer busnes sy'n gysylltiedig ag Archwilio Cymru. Mae atebolrwydd treth personol y treuliau hyn yn cael ei setlo gan Swyddfa Archwilio Cymru.

30 Penodwyd Ian Rees yn Gadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru ar 12 Mehefin 2024 ac o'r pwynt hwnnw cafodd ei gydnabyddiaeth ei dalu'n uniongyrchol gan WCFG. Cyn y dyddiad hwnnw roedd Ian Rees yn aelod o'r Bwrdd.

31 Penodwyd Michael Norman a Richard Thurston i'r Bwrdd ar 1 Mehefin 2024.

32 Mae Anne Beegan a Chris Bolton yn aelodau etholedig o'r Bwrdd. Mae'r lwfansau a ddatgelir uchod yn ymwneud â dyletswyddau aelod o'r Bwrdd yn unig.

33 Mae Darren Griffiths yn aelod penodedig o'r Bwrdd. Mae'r lwfans a ddatgelir uchod yn ymwneud â dyletswyddau aelodau'r bwrdd yn unig.

34 Penodwyd Kathryn Chamberlain yn Gadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru ar 16 Mawrth 2023. Daeth ei phenodiad i ben ym mis Ebrill 2024. Cafodd ei thâl ei dalu'n uniongyrchol gan WCF.

35 Daeth tymor penodiad Elinor Gwynn i ben ar 31 Mai 2024.

36 Roedd Adam Marshall yn aelod etholedig o'r Bwrdd tan 31 Awst 2023. Mae'r lwfansau a ddatgelir uchod yn ymwneud â dyletswyddau aelod o'r Bwrdd yn unig.

Aelodau pwyllgor anweithredol

196 Mae Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru wedi penodi aelod annibynnol i wasanaethu ar ei Bwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC).

Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth ar gyfer aelodau ARAC

	Cydnabyddiaeth/ Lwfans		Treuliau sy'n cynnwys treth		Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth	
	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24
	£	£	£	£	£	£
Andrew Clark ³⁷	1,333	5,000	-	-	1,333	5,000
Owen Purcell ³⁸	2,917	-	318	-	3,235	-
Cyfanswm	4,250	5,000	318	-	4,568	5,000

Staff Swyddfa Archwilio Cymru

197 Mae polisi cyflog Swyddfa Archwilio Cymru a manylion yr ystodau cyflog ar gyfer yr holl staff ar gael ar ein [gwefan](#).

198 Mae pob aelod o staff yn cael ei gyflogi gan Swyddfa Archwilio Cymru ar y telerau ac amodau y mae'r Bwrdd yn eu pennu. Mae cydnabyddiaeth ariannol pob aelod o staff yn destun adolygiad cyfnodol o dan strategaethau a osodir gan y Bwrdd ac mewn ymgynghoriad ag undebau llafur o dan gytundeb ar y cyd. Mae cydnabyddiaeth ariannol yn bensiynadwy o dan Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Gellir dod o hyd i fanylion am y cynllun hwn yn www.civilservicepensionscheme.org.uk.

199 Fel arfer, mae staff Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnal penodiadau pen agored, oni bai eu bod ar gontractau tymor penodol. Byddai terfynu'n gynnar, heblaw am gamymddygiad, yn arwain at yr unigolyn yn derbyn iawndal fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

200 Nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn talu taliadau bonws sy'n gysylltiedig â pherfformiad i unrhyw aelod o staff ond mae trefniadau gwerthuso perfformiad ar waith sy'n atal cynnydd cyflog cynyddrannol os yw perfformiad yn llai na boddhaol.

201 Yn ystod 2024-25, ni wnaed unrhyw daliadau i aelodau blaenorol o staff y byddai eu cydnabyddiaeth ariannol wedi bod yn ddatgeladwy (2023-24: Dim).

37 Penodwyd Andrew Clark yn aelod annibynnol o ARAC o 1 Gorffennaf 2021 tan 30 Mehefin 2024.

38 Penodwyd Owen Purcell yn aelod annibynnol o ARAC ar 1 Medi 2024.

Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth ariannol uwch reolwyr

202 Darperir manylion cydnabyddiaeth ariannol a buddion pensiwn y Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol yn y tabl canlynol.

Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025			
	Cyflog	Buddion Pensiwn ³⁹	Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth
	Bandiau o £5,000	I'r £1,000 agosaf	Bandiau o £5,000
Kevin Thomas	140-145	131	270-275
Ann-Marie Harkin	135-140	175	310-315
Anne-Louise Clark	130-135	51	180-185

Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024			
	Cyflog	Buddion Pensiwn	Un ffigwr cyfanswm cydnabyddiaeth
	Bandiau o £5,000	I'r £1,000 agosaf	Bandiau o £5,000
Kevin Thomas	130-135	98	225-230
Ann-Marie Harkin	120-125	65	185-190
Anne-Louise Clark	115-120	46	160-165

203 Cyhoeddir gwybodaeth am dreuliau aelodau'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol ar ein gwefan.

39 Mae gwerth buddion pensiwn a gronnwyd yn ystod y flwyddyn yn cael ei gyfrifo fel y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi â 20. Mae'r cynnydd real yn eithrio cynnydd oherwydd chwyddiant neu unrhyw gynnydd neu ostyngiadau oherwydd trosglwyddiad hawliau pensiwn.

Hawliau pensiwn aelodau’r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol

204 Fel pob staff, mae gan aelodau o’r Tîm Arweinyddiaeth Weithredol fynediad i Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil hefyd.

	Pensiwn cronedig ar oedran pensiwn ar 31 Mawrth 2025	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn ar oedran pensiwn	CETV ar 31 Mawrth 2025	CETV ar 31 Mawrth 2024	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV
	£’000	£’000	£’000	£’000	£’000
Kevin Thomas	90-95	5-7.5	1,864	1,678	113
Ann-Marie Harkin	60-65 a chyfandaliad o 155-160	7.5-10 a chyfandaliad o 15-17.5	1,424	1,248	167
Anne-Louise Clark	10-15	2.5-5	177	119	35

Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV)

- 205 Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Cyfwerth (CETV) yw gwerth cyfalafu a asesir yn actiwaraid buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion sy’n cael eu prisio yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn priod annisgwyl sy’n daladwy o’r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo’r buddion a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae’r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â’r buddion y mae’r unigolyn wedi’u cronni o ganlyniad i gyfanswm ei aelodaeth o’r cynllun pensiwn, nid dim ond eu gwasanaeth mewn rôl uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddo.
- 206 Mae’r ffigurau’n cynnwys gwerth unrhyw fudd pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae’r aelod wedi’i drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd i’r aelod o ganlyniad i brynu buddion pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Mae CETVs yn cael eu cyfrifo yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion sy’n deillio o Dreth Lwfans Oes a allai fod yn ddyledus pan gymerir buddion pensiwn.

207 Mae'r buddion pensiwn cronedig a gynhwysir yn y tabl hwn ar gyfer unrhyw unigolyn yr effeithir arno gan Unioni Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus wedi'u cyfrifo yn seiliedig ar eu cynnwys yn y cynllun etifeddiaeth ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022, yn dilyn dyfarniad McCloud. Mae Unioni Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus yn berthnasol i unigolion a oedd yn aelodau, neu'n gymwys i fod yn aelodau, o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus ar 31 Mawrth 2012 ac a oedd yn aelodau o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Mae'r sail ar gyfer y cyfrifiad yn adlewyrchu'r sefyllfa gyfreithiol bod aelodau yr effeithir arnynt wedi'u cyflwyno'n ôl i'r cynllun etifeddiaeth perthnasol ar gyfer y cyfnod unioni ac y bydd hyn yn berthnasol oni bai bod yr aelod yn arfer ei hawl ar ôl ymddeol i benderfynu yn lle hynny i dderbyn buddion a gyfrifwyd o dan delerau'r cynllun Alpha ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022.

Cynnydd gwirioneddol mewn CETV

208 Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV sy'n cael ei ariannu gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddir o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio marchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Datgelu cyflog teg

- 209 Mae'n ofynnol i ni ddatgelu'r berthynas rhwng y cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf yn Archwilio Cymru a chydabyddiaeth ariannol cyfartalog ein gweithlu.
- 210 Mae cyfanswm y gydnabyddiaeth ariannol yn cynnwys cyflog a lwfans teithio⁴⁰. Nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwr, taliadau diswyddo na CETV pensiynau. Roedd y cyflog cyfartalog ar gyfer 2023-24 yn cynnwys taliad costau byw untro i'r rhan fwyaf o'n staff⁴¹.

	2024-25	2023-24	% newid
Canolbwynt cyfanswm tâl y cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf (£'000)	£132,360	£121,722	8.7%
Cyfanswm tâl cyfartalog yn seiliedig ar staff cyfwerth ag amser llawn	£54,651	£52,755	3.6% ⁴²

40 Lwfans teithio ar gyfer nifer fach o staff yn 2023-24 yn unig.

41 Ni dderbyniodd Cyfarwyddwyr Gweithredol y taliad hwn.

42 Roedd cydnabyddiaeth ariannol 2023-24 i staff heblaw y Cyfarwyddwyr Gweithredol yn cynnwys taliad costau byw untro sy'n esbonio'r cynnydd is.

211 Mae'r tabl canlynol yn nodi'r berthynas rhwng canolbwynt tâl⁴³ y cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf a thâl canolrif, 25ain a 75ain canradd ein gweithlu.

		2024-25	2023-24 ⁴⁴
75ain canradd	Cyfanswm tâl a buddion	£68,268	£62,378
	Cyfran tâl	1.94	1.95
Canolrif	Cyfanswm tâl a buddion	£54,037	£49,201
	Cyfran tâl	2.45	2.47
25ain canradd	Cyfanswm tâl a buddion	£37,673	£34,611
	Cyfran tâl	3.52	3.51
Amrediad tâl		£23,743- £143,285	£21,151- £131,838

212 Yn 2024-25, ni dderbyniodd unrhyw weithwyr gydnabyddiaeth ariannol uwch na'r cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf (2023-24: dim).

213 Er mwyn tryloywder, roedd cyfanswm cydnabyddiaeth ariannol yr Archwilydd Cyffredinol sef £158,022 (ac eithrio cyfraniadau pensiwn) yn cynrychioli 2.92 gwaith cyfanswm y gydnabyddiaeth ariannol ganolrifol ar gyfer Archwilio Cymru (2023-24: £151,393: cymhareb: 2.99).

Ymrwymïadau oddi ar y gyflogres

214 Nid oedd gennym unrhyw gontractau yn ystod 2024-25 a oedd yn bodloni diffiniad Trysorlys EM o ymrwymïadau oddi ar y gyflogres (2023-24: dim)⁴⁵.

Dileu swyddi, ymddeoliadau cynnar, a diswyddiadau

215 Mae trefniadau diswyddo (gan gynnwys ymadael gwirfoddol) yn cael eu gweithredu yn unol â Chynllun lawndal y Gwasanaeth Sifil a gofynion cynllunio gweithlu.

216 Cost taliadau diswyddo yn 2024-25 oedd £13,665, (2023-24: £31,643).

217 Yn ystod 2024-25, derbyniodd 1 gweithiwr (2023-24: 1) daliad diswyddo fel y nodir isod.

43 Nid oedd y cyfarwyddwr sydd â'r cyflog uchaf nac unrhyw weithwyr eraill wedi derbyn tâl perfformiad nac ychwanegiadau yn ystod 2024-25 (2023-24: dim). Nid cheir elfennau nad ydynt yn ymwneud â chyflog yng nghyfanswm y tâl a buddion a ddatgelwyd ar gyfer ffigurau'r canolrif a ffigurau'r 25ain a 75ain canradd.

44 Cyfartalion tâl wedi'u hailddatgan ar gyfer 2023-24 i adlewyrchu canolrif cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr sydd â'r cyflog uchaf.

45 Ddim yn destun archwiliad

218 Ni chafwyd unrhyw ddiswyddiadau gorfodol yn 2024-25 (2023-24: dim).

Nifer y pecynnau ymadael yn ôl band costau		
	2024-25	2023-24
<£15,000	1	-
£25,001-£50,000	-	1
Cyfanswm	1	1

Adroddiad staff

Uwch arweinyddiaeth

219 Mae'r tabl canlynol yn manylu ar nifer yr uwch staff yn ôl band cyflog ar 31 Mawrth 2025.

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
Band A (£115,970-£143,285)	3	3
Band C (£89,023-£110,447)	8	8
Cyfanswm	11	11

Niferoedd staff

220 Cynyddodd nifer cyfartalog y staff a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn o 19 wrth i ni recriwtio staff ychwanegol i fynd i'r afael â'r ôl-groniad o waith archwilio. Fe wnaethom hefyd ehangu ein rhaglen hyfforddeion a phrentisiaid gyda chyllid ychwanegol y cytunwyd arno yn ein Amcangyfrif ar gyfer 2024-25.

221 Mae Archwilio Cymru yn cyflogi nifer fach o staff ar gcontractau tymor byr i gyflawni adegau prysur o ran llwyth gwaith yn ystod y flwyddyn.

	2024-25	2023-24
Nifer cyfartalog y staff parhaol cyfwerth ag amser llawn, yn y DU, a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn	224	215
Nifer cyfartalog y staff cyfwerth ag amser llawn, yn y DU, ar gcontractau tymor penodol a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn	62	53
Contractwyr archwilio ac arolygu (nifer cyfartalog cyfwerth ag amser llawn yn ystod y flwyddyn)	2	1
Cyfanswm	288	269

Staff a chostau cysylltiedig

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Cyflogau staff	15,220	13,864
Staff ar secondiad	-	24
Staff contract tymor byr	364	198
Tâl pwyllgor anweithredol	67	67
Costau nawdd cymdeithasol	1,734	1,568
Costau pensiwn (PCSPS)	4,397	3,630
Costau pensiwn (pensiynau rhanddeiliaid)	22	31
	21,804	19,382
Lwfans teithio	-	115
Tanysgrifiadau ⁴⁶	145	127
	21,949	19,624
Contractwyr archwilio ac arolygu	87	16
	22,036	19,640
Costau dileu swydd, ymddeoliad cynnar, a diswyddo	36	33
Namyn yr arian a dderbyniwyd mewn perthynas â secondiadau allanol	-	(63)
	22,072	19,610

46 Ffioedd ar gyfer aelodaeth o gyrff proffesiynol (£56,000), yswiriant bywyd (£23,000) a sgrinio iechyd (£66,000).

Costau pensiwn

- 222 Mae'r rhan fwyaf o weithwyr blaenorol neu bresennol wedi'u cwmpasu gan ddarpariaethau trefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil, sy'n gynlluniau buddion diffiniedig sy'n agored i gyrff sector cyhoeddus sy'n cymryd rhan lle mae'r buddion y mae'r cyflogai yn ei dderbyn yn ystod ei ymddeoliad yn dibynnu ar ffactorau fel oedran, hyd gwasanaeth a chyflog. Mae'r cynlluniau hyn yn cael eu gweinyddu gan MyCSP ar ran Swyddfa'r Cabinet.
- 223 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn talu cyfraniadau i'r cynlluniau hyn ar gyfradd y cytunwyd arno. Fel un o nifer o sefydliadau sy'n cymryd rhan, nid yw SAC yn gallu nodi ei gyfran o unrhyw atebolrwydd am wneud taliadau pensiwn i aelodau yn y dyfodol ac, yn unol â hynny, mae'n cyfrif am hyn fel pe bai'n gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio ac yn cydnabod costau'r cyfraniadau hyn yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr pan fyddant yn ddyledus.

Gwasanaethau wedi'u prynu i mewn⁴⁷

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Costau ymchwil ac ymgynghori eraill	364	222
	364	222

- 224 Mae'r costau hyn yn ymwneud â gwasanaethau sy'n ymwneud yn uniongyrchol â swyddogaethau archwilio, arolygu, cyngor neu ymchwil. Yn 2024-25, fe wnaethant hefyd gynnwys costau dwy flynedd sy'n gysylltiedig â'r Fenter Twyll Genedlaethol.⁴⁸
- 225 Mae costau ymgynghori ar gyfer 2024-25 yn cynnwys⁴⁹:
- Taliadau o £160,000 i Swyddfa'r Cabinet ar gyfer NFI
  - £91,000 ar gyfer Sicrhau Ansawdd
  - £40,000 ar gyfer paru data NFI
  - £38,000 ar gyfer cymorth ymgynghori ysgrifennu adroddiadau
  - £25,000 ar gyfer gwasanaethau arbenigol mewn perthynas â'n harchwiliadau cyfrifon
- 226 Ni wnaed unrhyw daliadau i'n archwilwyr allanol am wasanaethau ychwanegol yn 2024-25 (2023-24: £dim).

Nid yw'r wybodaeth ganlynol ar dudalennau 91 i 94 yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff yn destun archwiliad.

47 Nid yw'n cynnwys TAW.

48 Nid yw'n destun archwiliad.

49 Nid yw'n destun archwiliad.

Polisiâu staff, cydraddoldeb ac amrywiaeth

- 227 Mae'n ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru ddilyn y fframwaith amddiffyn rhag gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth, a dyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus yn Neddf Cydraddoldeb 2010.
- 228 Mae gennym hefyd gyfrifoldeb i gynnal y confensiynau a nodir yn Neddf Hawliau Dynol 1998. Rydym wedi ymrwmo i ddarparu amgylchedd gwaith sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth pawb, ein staff ein hunain a'r rhai yr ydym yn dod i gysylltiad â nhw yn ystod ein gwaith, ac rydym yn cefnogi hawliau pobl i gael eu trin ag urddas a pharch.
- 229 Mae ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn amlinellu ein hymrwymiad parhaus i gydraddoldeb a'n hamcanion cysylltiedig. Mae ein Hadroddiad Cydraddoldeb blynyddol yn darparu gwybodaeth am faterion cyflogaeth fel materion amrywiaeth a thriniaeth gyfartal mewn cyflogaeth. Bydd ein hadroddiad ar gyfer 2024-25 yn cael ei gyhoeddi yn ddiweddarach yn 2025 a bydd hyn yn cynnwys manylion y bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar gyfer y flwyddyn.
- 230 Mae ein Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn amlinellu ein hymrwymiad i sicrhau triniaeth deg a chyfartal i bob aelod o staff sydd â nodweddion gwarchodedig (gan gynnwys nam) ym mhob agwedd ar gyflogaeth. Mae'r polisi yn darparu ar gyfer cydraddoldeb wrth ddewis ar gyfer cyflogaeth, recriwtio, dyrchafu, dysgu a datblygu a/neu unrhyw fudd arall, yn seiliedig ar fedrusrwydd a gallu yn unig yn unol â'n dyletswyddau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a deddfwriaeth gysylltiedig.

Cyfansoddiad y staff (nifer y bobl a gyflogwyd ar 31 Mawrth 2025)

	Gwryw	Benyw	Gwell ganddynt beidio â dweud	Cyfanswm
Uwch arweinyddiaeth	9	2	-	11
Cyflogeion eraill	128	161	8	297
Cyfanswm	137	163	8	308

Absenoldeb salwch

	2024-25	2023-24
	Dyddiau	Dyddiau
Diwrnodau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul aelod o staff	8.7	7.1
• Oherwydd absenoldeb tymor byr	2.9	3.1
• Oherwydd absenoldeb hirdymor (cyfnodau > 21 diwrnod)	5.8	4.0

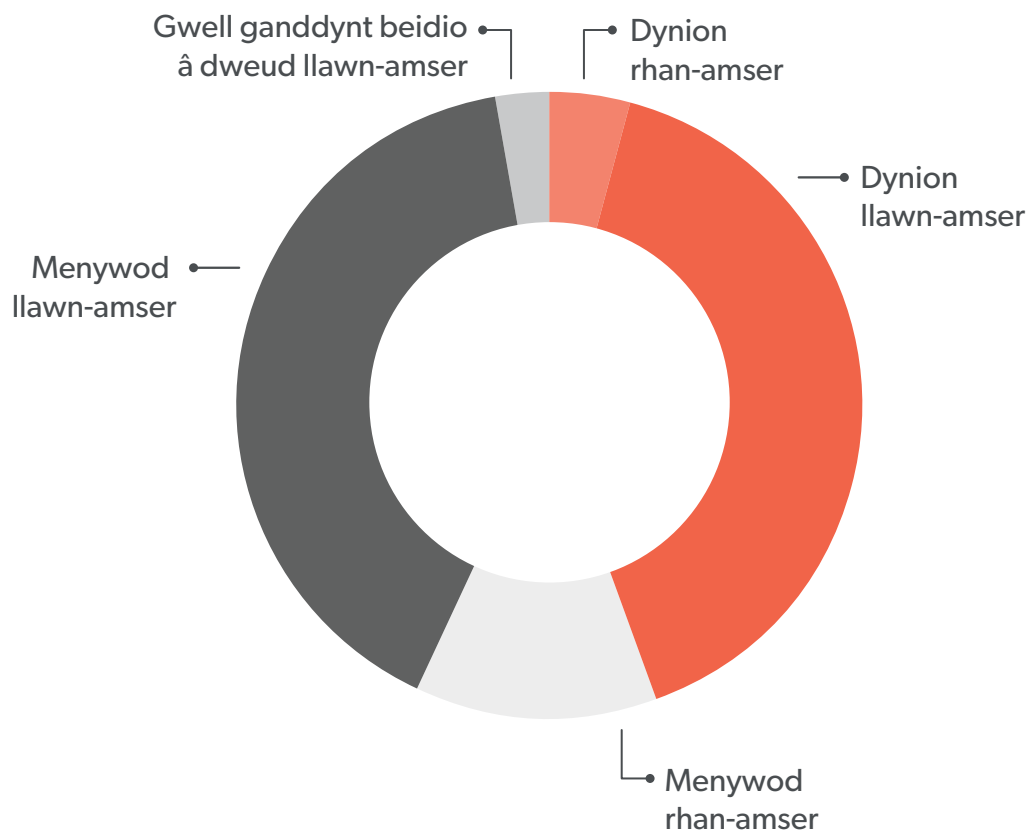
- 231 Cynyddodd lefelau salwch staff yn 2024-25 1.7 diwrnod o'i gymharu â 2023-24. Roedd cyfran yr amser a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch yn cyfateb i 3.9% (DPA 14) – ychydig yn is na'n targed o 4%. Gostyngodd absenoldeb tymor byr cyfartalog 0.2 diwrnod fesul aelod o staff, ond cynyddodd absenoldeb hirdymor 1.6 diwrnod fesul aelod o staff.
- 232 Bu cynnydd yn nifer y staff sydd wedi bod ag absenoldeb hirdymor yn ogystal ag ychydig o'r rhai a oedd yn absennol am gyfnod sylweddol (mwy na 6 mis). Fodd bynnag, erbyn diwedd y flwyddyn ariannol roedd rhai o'r rhai hynny a oedd wedi bod ar absenoldeb hirdymor wedi dychwelyd i'r gwaith, gan gwblhau dychwelyd bob yn dipyn gyda chynllun gweithredu llesiant. Gwnaeth un arall adael y sefydliad ddiwedd mis Mawrth.
- 233 Er bod nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch tymor byr ychydig yn llai na'r flwyddyn flaenorol, mae'r nifer gwirioneddol o ddiwrnodau a gollwyd yn uwch. Mae nifer y staff yn y sefydliad wedi cynyddu ers adroddiad y llynedd a dyna pam mae'r ffigwr cyfartalog yn is. Mae absenoldeb tymor byr yn cael ei fonitro gan AD a dywedir wrth reolwyr i wyllo am batrymau a thueddiadau. Mae'r tîm AD yn rhedeg adroddiad sbardun bob mis i annog rheolwyr i weithredu lle mae staff wedi cyrraedd y lefel sbarduno.
- 234 Er mwyn helpu ein gweithwyr i reoli eu hiechyd, mae gennym Sgrinio Iechyd, brechiadau fflw blynyddol, Rhaglen Cymorth i Weithwyr, Hyrwyddwyr Iechyd Meddwl, a rhaglen o ddigwyddiadau llesiant gyda 17 o hyrwyddwyr Llesiant ar draws y sefydliad yn darparu cymorth o ddydd i ddydd i weithwyr.

Ein gweithlu

	2024-25	2023-24
	%	%
Patrymau gweithio		
Gweithwyr rhan-amser fel canran o'r cyfanswm yn ôl rhywedd	16.9	16.6
• ar gyfer dynion	9.5	8.6
• ar gyfer menywod	23.9	23.4
• ar gyfer y rhai sy'n well ganddynt beidio â dweud	-	-
Math o gontract cyflogaeth		
Canran y staff ar gontractau parhaol	74.7	80.2
Trosiant		
Canran cyfradd trosiant staff blynyddol ⁵⁰	10.7	17.53

50 Dyma gyfanswm y trosiant ac mae'n cynnwys staff a adawodd ar ddiwedd contractau cyfnod penodol a diswyddiadau. Trosiant gwirfoddol yn unig.yw'r trosiant a adroddir fel DPA 13 ar dudalen 19.

Mae'r siart canlynol yn dangos cyfrannau perthnasol gweithwyr rhan-amser a llawn-amser yn ôl rhywedd ar draws y gweithlu cyfan.

235 Bu cynnydd bach yng nghyfran y gweithwyr rhan-amser – dynion a menywod – o'i gymharu â 2023-24.

236 Gostyngodd cyfran y staff ar gcontractau cyflogaeth parhaol yn 2024-25 yn dilyn cynnydd yn 2023-24 pan lwyddodd nifer o'n hyfforddeion blwyddyn olaf i gael contractau parhaol. Mae cyfran y staff sydd â chontractau nad ydynt yn rhai parhaol yn cynnwys hyfforddeion a phrentisiaid graddedig ar gcontractau hyfforddi tymor penodol a'n staff archwilio tymhorol yn bennaf.

237 Gostyngodd ein cyfradd trosiant staff blynyddol yn 2024-25 i 10.7% yn dilyn cyfradd trosiant anarferol o uchel yn 2023-24.

Alldro adnoddau ac adroddiad yr archwilydd

Crynodeb o'r alldro adnoddau 2024-25

Mae'r wybodaeth ar dudalennau 95 i 99 yn destun archwiliad.

238 Mae'r datganiad hwn yn darparu cymhariaeth o'r Amcangyfrif ar gyfer 2024-25, fel y'i pleidleisiwyd gan y Senedd, gydag incwm a gwariant gwirioneddol ar gyfer y flwyddyn.

Crynodeb o'r alldro adnoddau 2024-25

		Amcangyfrif 2024-25			Alldro 2024-25			Alldro 2023-24	
				Cyfanswm Net			Cyfanswm Net	Alldro net o'i gymharu â'r Amcangyfrif	Cyfanswm Net
Nodyn		Gwariant Gros	Incwm		Gwariant Gros	Incwm			
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000		£'000
SORO1 a 2	Cyfanswm Adnoddau	26,935	(17,476)	9,459	26,071	(17,476)	8,595	(864)	8,220
SORO3 a 4	Gofyniad arian parod net	9,127	-	9,127			7,125	(2,002)	8,348

239 Yn deillio o weithrediadau Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2024-25:

- roedd cyfanswm yr alldro net ar adnoddau refeniw £857,000 yn llai na'r adnoddau net a gymeradwywyd sef £9,149,000.
- roedd yr alldro ar wariant cyfalaf £7,000 yn llai na'r gyllideb gyfalaf a gymeradwy sef £310,000.
- cyflawnwyd £961,000 o incwm yn fwy nag a ganiatawyd ar ei gyfer yn yr Amcangyfrif yn ystod y flwyddyn.
- roedd yr arian parod a dynnwyd o Gronfa Gyfuno Cymru (WCF) £1,483,000 yn llai na'r hyn a ganiatawyd ar ei gyfer yn yr Amcangyfrif. Dangosir bod balans yr arian parod a ddelir gan Swyddfa Archwilio Cymru (£519,000) yn ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru (WCF) a bydd yn cael ei ddychwelyd drwy addasiad gweinyddol yn 2025-26. (Gweler Nodyn SORO 4).

240 Darperir esboniad o gost-effeithlonrwydd yn Swyddfa Archwilio Cymru yn y crynodeb rheolaeth ariannol ar dudalen 48.

241 Mae incwm ffioedd archwilio yn cael ei lywodraethu gan y Cynllun Ffioedd a gymeradwywyd gan y Senedd. Mae dadansoddiad o'r incwm hwn wedi'i gynnwys yn Nodyn 1 i'r Datganiadau Ariannol.

Nodiadau i'r crynodeb o'r alldro adnoddau

Nodyn SORO1: dadansoddiad o alldro adnoddau net 2024-25

Alldro 2023-24		Amcangyfrif 2024-25	Alldro 2024-25	Amrywiant	Rheswm dros amrywiant sylweddol o'i gymharu â'r Amcangyfrif
£'000		£'000	£'000	£'000	
Treuliau					
18,961	Costau staff	22,312	21,301	(1,011)	Swyddi gwag sylweddol mewn rolau nad ydynt yn ennill ffioedd yn hanner cyntaf y flwyddyn
378	Teithio a chynhaliaeth	303	241	(62)	Llai o deithio na'r disgwyl
306	Llety	731	710	(21)	Effeithlonrwydd parhaus mewn gwariant ystadau
454	TAW na ellir ei adennill	500	444	(56)	Yn adlewyrchu llai o wariant
572	TGCH	664	630	(34)	Arbedion a nodwyd yn ystod y flwyddyn
320	Llywodraethu Archwilio Cymru	320	320	-	
352	Hyfforddiant allanol	326	395	69	Buddsoddiad wedi'i gynllunio o arbedion mewn cyllidebau eraill
80	Costau NFI	225	161	(64)	Defnyddiwyd elfen o'r cyllid hwn i ariannu rôl newydd yn ein tîm Dadansoddeg Data
1,268	Cyflenwadau a gwasanaethau eraill	1,244	1,566	322	Buddsoddiad wedi'i gynllunio o arbedion mewn cyllidebau eraill
22,691	Cyfanswm Treuliau	26,625	25,768	(857)	

Alldro 2023-24		Amcangyfrif 2024-25	Alldro 2024-25	Amrywiant	Rheswm dros amrywiant sylweddol o'i gymharu â'r Amcangyfrif
£'000		£'000	£'000	£'000	
	Incwm				
(13,895)	Ffioedd archwilio	(16,494)	(17,092)	(598)	Cynnydd ar ôl-groniad archwilio yn well na'r rhagolwg
(847)	Ffioedd ardystio grant	(982)	(1,331)	(349)	Mwy o waith wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn
(76)	Incwm arall	-	(14)	(14)	
-	Incwm sy'n fwy na'r amcangyfrif	-	961	961	Incwm uwchlaw'r hyn a ragwelwyd yn yr Amcangyfrif
(14,818)	Cyfanswm yr incwm	(17,476)	(17,476)	-	
7,873	Adnoddau refeniw net	9,149	8,292	(857)	
347	Adnoddau cyfalaf	310	303	(7)	

Nodyn SORO 2 – Cysoni alldro adnoddau â gwariant net

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Cyfanswm adnoddau refeniw	8,292	7,873
Incwm sy'n fwy na'r amcangyfrif	(961)	-
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr	7,331	7,873

Sylwer SORO3: Cysoni alldro adnoddau net â gofyniad arian parod net

	2024-25		2023-24	
	Amcangyfrif	Alldro	Amrywiant	Alldro
	£'000	£'000	£'000	£'000
Adnoddau refeniw	9,149	8,292	(857)	7,873
Adnoddau cyfalaf	310	303	(7)	347
Addasiadau				
Eitemau nad ydynt yn arian parod (dibrisiant)	(280)	(223)	57	(286)
Eitemau nad ydynt yn arian parod (IFRS 16 dibrisiant a llog)	(356)	(316)	40	(243)
Taliadau rhent prydles	104	108	4	37
Cyfalafu ased ROU	-	-	-	(93)
Symudiadau mewn cyfalaf gweithio ac eithrio arian parod:				
• Cynnydd/(gostyngiad) mewn symiau derbyniadwy a gwaith ar y gweill	100	(914)	(1,014)	2,142
• (Cynnydd)/gostyngiad mewn symiau taladwy ac incwm gohiriedig	100	885	785	(2,201)
• Cynnydd mewn darpariaethau	-	(49)	(49)	772
• Incwm sy'n fwy na'r Amcangyfrif	-	(961)	(961)	-
Cyfanswm y gofyniad arian parod net	9,127	7,125	(2,002)	8,348

Nodyn SORO 4 – Cysoni gofyniad arian parod net â chynnydd mewn arian parod

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Gofyniad arian parod net	(7,125)	(8,348)
Arian parod sy'n ddyledus gan WCF (cyflenwad)	9,127	8,642
Symiau sy'n ddyledus gan WCF heb eu tynnu	(1,483)	-
Symiau a ddychwelwyd i WCF	(294)	(509)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn arian parod	225	(215)

Nodyn SORO 5 – Cysoni â'r datganiad o lif arian parod

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Arian parod sy'n ddyledus gan WCF (cyflenwad)	9,127	8,642
Symiau sy'n ddyledus gan WCF heb eu tynnu	(1,483)	-
Swm a gydnabyddir yn y datganiad o lif arian parod	7,644	8,642

- 242 Pleidleisir ar wariant ac incwm Swyddfa Archwilio Cymru yn y dyfodol yn flynyddol gan y Senedd.
- 243 Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol yn ymwybodol o unrhyw rwymedigaethau annisgwyl o bell a fydd yn effeithio ar gynlluniau gwariant tymor hir.
- 244 Mae unrhyw daliadau arbennig a cholledion datgeladwy yn cael eu datgelu yn Nodyn 14 i'r Datganiadau Ariannol.

Adroddiad archwilwyr annibynnol i'r Senedd

Barn ar y datganiadau ariannol

- 245 Rydym yn ardystio ein bod wedi archwilio datganiadau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 o dan Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Mae'r datganiadau ariannol hyn yn cynnwys y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, y Datganiad o Lif Arian Parod, y Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr, a nodiadau cysylltiedig gan gynnwys polisïau cyfrifyddu sylweddol. Rydym hefyd wedi archwilio'r Crynodeb o Alldro Adnoddau a'r nodiadau cysylltiedig a'r Adroddiad Tâl a Staff a ddisgrifir yn yr adroddiad fel un sydd wedi'i archwilio.
- 246 Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw cyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- 247 Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:
- rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion Swyddfa Archwilio Cymru ar 31 Mawrth 2025 a'i chostau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
  - wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Barn ar reoleidd-dra'r datganiadau ariannol

- 248 Rydym wedi ymgymryd â gwaith, fel sy'n ofynnol o dan Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, i gael sicrwydd rhesymol bod gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef wedi'i wneud yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu a'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben penodol neu ddibenion penodol, heb ei wario heblaw at y diben neu'r dibenion hwnnw.
- 249 Yn ein barn ni, ym mhob agwedd berthnasol:
- mae'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef wedi'i dynnu'n gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu; ac
  - nid yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben penodol neu ddibenion penodol, wedi'i wario heblaw at y diben neu'r dibenion hwnnw.

Sail y farn ar y datganiadau ariannol

- 250 Fe wnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) (ISAs (DU)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng ngyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio'r adran datganiadau ariannol o'n hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar Swyddfa Archwilio Cymru yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.
- 251 Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gafwyd gennym yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'n barn.

Sail ar gyfer y farn ar reoleidd-dra'r datganiadau ariannol

- 252 Mae'n ofynnol i ni gael tystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef wedi'i wneud yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian hwnnw y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben penodol neu ddibenion penodol, wedi'i wario heblaw at y diben neu'r dibenion hwnnw. Rydym wedi cynnal ein gwaith yn unol â'r Datganiad o Arfer a Argymhellir, Nodyn Ymarfer 10 archwiliad o ddatganiadau ariannol cyrff sector cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig yn hyn o beth.

Casgliadau yn ymwneud â busnes parhaus

- 253 Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru o'r sail gyfrifyddu busnes parhaus wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.
- 254 Yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i wneud, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Swyddfa Archwilio Cymru i barhau fel busnes parhaus am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.
- 255 Disgrifir ein cyfrifoldebau a chyfrifoldebau Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru mewn perthynas â gweithredu parhaus yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

- 256 Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol, ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad ein harchwilydd arnynt. Mae Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru yn gyfrifol am y wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad perfformiad a'r adroddiad atebolrwydd. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir yn benodol yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno.
- 257 Ein cyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad neu fel arall ei bod yn ymddangos ei bod yn wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os ydym yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os, yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i wneud, rydym yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol yn y wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno.
- 258 Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

- 259 Yn ein barn ni:
- mae'r Crynodeb o Alldro Adnoddau a'r rhan o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013; ac
  - mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol

Cyfrifoldebau Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

- 260 Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a nodir ar dudalen 60, mae Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg wir a theg, ac am reolaeth fewnol o'r fath y mae Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru yn pennu ei bod yn angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad materol, boed oherwydd twyll neu gamgymeriad.

- 261 Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru yn gyfrifol am asesu gallu Swyddfa Archwilio Cymru i barhau fel busnes parhaus, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes parhaus a defnyddio'r sail cyfrifyddu parhad busnes oni bai bod y Senedd yn bwriadu diddymu Swyddfa Archwilio Cymru heb barhau â'i gweithrediadau neu nad oes ganddi ddewis arall realistig ond gwneud hynny.
- 262 Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn gyfrifol am sicrhau bod gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef wedi'i dynnu'n gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian hwnnw y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben penodol neu ddibenion penodol, wedi'i wario heblaw at y diben neu'r dibenion hwnnw.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

- 263 Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu yn eu cyfanrwydd, y gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

I ba raddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll

- 264 Mae afreoleidd-dra yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Amcanion ein harchwiliad yw cael digon o dystiolaeth archwilio briodol ynghylch cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau sy'n cael effaith uniongyrchol ar benderfynu symiau a datgeliadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, i gynnal gweithdrefnau archwilio i helpu i nodi achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau eraill a allai gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol, ac i ymateb yn briodol i ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a nodwyd yn ystod yr archwiliad.

- 265 Mewn perthynas â thwylllo, amcanion ein harchwiliad yw nodi ac asesu'r risg o gamddatganiad perthnasol o'r datganiadau ariannol oherwydd twyll, cael tystiolaeth archwilio briodol ddigonol ynghylch y risgiau a aseswyd o gamddatganiad perthnasol oherwydd twyll trwy ddylunio a gweithredu ymatebion priodol ac ymateb yn briodol i dwyll neu amheuaeth o dwyll a nodwyd yn ystod yr archwiliad.
- 266 Fodd bynnag, prif gyfrifoldeb y rheolwyr, gyda goruchwyliaeth y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, yw sicrhau bod gweithrediadau'r endid yn cael eu cynnal yn unol â darpariaethau deddfau a rheoliadau ac ar gyfer atal a chanfod twyll.
- 267 Wrth nodi ac asesu risgiau camddatganiad materol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, gwnaeth tîm ymgysylltu'r archwiliad y canlynol:
- cael dealltwriaeth o rôl Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys y fframwaith cyfreithiol a rheoleiddiol y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gweithredu ynddo a sut mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cydymffurfio â'r fframwaith cyfreithiol a rheoleiddio;
  - holi i'r rheolwyr, a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, sut y maen nhw yn nodi ac yn asesu risgiau afreoleidd-dra, gan gynnwys unrhyw achosion gwirioneddol, a amheuir neu honedig hysbys o dwyllo; a
  - thrafodwyd materion ynghylch diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a sut y gallai twyll ddigwydd, gan gynnwys asesiad o sut a ble y gallai'r datganiadau ariannol fod yn agored i dwyllo.
- 268 O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, rydym o'r farn mai'r cyfreithiau a'r rheoliadau mwyaf arwyddocaol sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol yw cyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 sy'n cwmpasu Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM 2024-25) sy'n gymhwyso Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU. Fe wnaethom gynnal gweithdrefnau archwilio i ganfod diffygion cydymffurfio a allai gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol, gan gynnwys adolygu datgeliadau datganiadau ariannol.
- 269 Y deddfau a'r rheoliadau mwyaf arwyddocaol sy'n cael effaith anuniongyrchol ar y datganiadau ariannol yw Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 a Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol a Deddf Diogelu Data 2018. Gwnaethom gynnal gweithdrefnau archwilio i holi rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a yw Swyddfa Archwilio Cymru yn cydymffurfio â'r gyfraith a'r rheoliadau hyn, arolygu cofnodion pwyllgorau ac adolygu datgeliadau datganiadau ariannol ar gyfer unrhyw doriadau posibl.

- 270 Nododd y tîm ymgysylltu â'r archwiliad y risg o ddiystyru rheolaethau rheoli a chydabod refeniw fel y meysydd lle roedd y datganiadau ariannol yn fwyaf agored i gamddatganiad materol oherwydd twyll. Roedd y gweithdrefnau archwilio a gynhaliwyd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, brofi cofnodion dyddlyfr â llaw ac addasiadau eraill a gwerthuso'r rhesymeg busnes mewn perthynas ag unrhyw drafodiadau a thrafodiadau arwyddocaol, anarferol a wnaed y tu allan i gwrs arferol busnes, gan gytuno bod refeniw yn cael ei gydnabod yn unol ag IFRS15 ac IAS37, asesu a herio'r amcangyfrifon a wnaed gan reolwyr o ran eu hasesiad a digonolrwydd darpariaethau ar gyfer symiau na ellir eu hadfer, sy'n cynnwys adolygu a yw digwyddiadau sy'n digwydd hyd at ddyddiad adroddiad yr archwilwyr yn cefnogi'r meini prawf cysoni diwedd blwyddyn a phrofi cywirdeb a dibynadwyedd data y mae'r rheolwyr wedi dibynnu arno.
- 271 Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol i'w weld ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: <http://www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities>. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer barn rheoleidd-dra ar y datganiadau ariannol

- 272 Rydym hefyd yn gyfrifol am roi barn sicrwydd rhesymol bod gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef wedi'i wneud yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian hwnnw y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben penodol neu ddibenion penodol, wedi'i wario heblaw at y diben neu'r dibenion hwnnw.

Defnydd o'n hadroddiad

- 273 Gwneir yr adroddiad hwn ar gyfer Senedd Cymru yn unig y mae wedi'i gyfeirio ati yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac at ddim diben arall. Mae ein gwaith archwilio wedi'i wneud er mwyn i ni ddatgan i'r Senedd y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan mewn adroddiad archwilydd ac at unrhyw bwrpas arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw Swyddfa Archwilio Cymru na'r Senedd am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Mae RSM UK Audit LLP wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn eu ffurf wreiddiol. Mae'r fersiwn hon yn gyfieithiad o'r fersiwn Saesneg wreiddiol. Cyfrifoldeb Swyddfa Archwilio Cymru, ac nid RSM UK Audit LLP yw cywirdeb y cyfieithiad hwn.

RSM UK Audit LLP
Archwilwyr Statudol
2il Lawr
1 The Square
Temple Quay
Bryste
BS1 6DG

Datganiadau Ariannol

Y datganiadau ariannol ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru,
ynghyd â nodiadau ategol ac eglurhaol.

03

Datganiad o wariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025

		2024-25	2023-24
		£'000	£'000
Nodyn			
Gwariant			
Staff a chostau cysylltiedig	Adroddiad staff ⁵¹	22,072	19,610
Gwasanaethau wedi'u prynu i mewn	Adroddiad staff	364	222
Costau gweithredu eraill	3	3,252	2,791
		25,688	22,623
Incwm			
Incwm ffioedd archwilio	1	(18,423)	(14,742)
Incwm gweithredol arall	2	(14)	(76)
		(18,437)	(14,818)
Llog sy'n daladwy	12	80	68
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		7,331	7,873

Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 112 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

274 Ni chafwyd unrhyw weithrediadau, caffaeliadau na gwarediadau a ddaeth i ben yn ystod y cyfnod nac unrhyw enillion neu golledion heb eu cydnabod.

51 Nodyn costau staff ar dudalen 89 o'r Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff.

Datganiad o'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2025

		31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	Nodyn	£'000	£'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, cyfarpar ac offer	4	2,254	2,402
Asedau anniriaethol	5	293	301
		2,547	2,703
Asedau cyfredol			
Symiau masnach derbyniadwy a gwaith ar y gweill	6	4,923	5,902
Symiau derbyniadwy eraill	7	752	687
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	8	519	294
		6,194	6,883
Cyfanswm asedau		8,741	9,586
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	9	(1,615)	(1,296)
Incwm gohiriedig	10	(5,286)	(6,490)
Darpariaethau	11	(47)	(46)
Rhwymedigaethau prydles	12	(195)	(43)
Cronfa Gyfunol Cymru (WCF)	SORO	(519)	(294)
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol		(7,662)	(8,169)
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		1,079	1,417
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Darpariaethau	11	(329)	(281)
Rhwymedigaethau prydles	12	(1,658)	(1,838)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		(1,987)	(2,119)
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau		(908)	(702)
Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa gyffredinol		(908)	(702)
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr		(908)	(702)

Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 112 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 107 i 131 gan Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru a'u hawdurdodi i'w cyhoeddi ar 26 Mehefin 2025 ac maent wedi'u llofnodi ar ei ran gan:

A handwritten signature in black ink, reading 'Adrian Crompton', with a long horizontal flourish underneath.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

26 Mehefin 2025

Datganiad o lif arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben
31 Mawrth 2025

	Nodyn	31 Mawrth 2025 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Gwariant net cynhwysfawr		(7,331)	(7,873)
Addasiadau ar gyfer trafodiadau nad ydynt yn arian parod: dibrisiant, amorteiddio, llog a cholled wrth waredu asedau	3	539	529
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn darpariaethau	11	49	(772)
Newidiadau mewn cyfalaf gweithio			
(Cynnydd)/gostyngiad mewn symiau masnach derbyniol, gwaith ar y gweill a symiau derbyniadwy eraill	6,7	914	(2,142)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn masnach a symiau taladwy eraill	9	319	(199)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn incwm gohiriedig	10	(1,204)	2,400
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(6,714)	(8,057)
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer	4	(242)	(146)
Prynu asedau anniriaethol	5	(61)	(108)
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi		(303)	(254)
Llif arian o weithgareddau ariannu			
WCF	SORO 5	7,644	8,642
Ad-dalwyd WCF	SORO 4	(294)	(509)
Elfen gyfalaf ar daliadau rhwymedigaeth prydles	12	(106)	(36)
Elfen llog ar daliadau atebolrwydd prydles	12	(2)	(1)
Cyllid net		7,242	8,096
Symudiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		225	(215)

Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 112 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

Datganiad o newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025

	£'000
Balans ar 31 Mawrth 2023	(1,177)
Newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr 2023-24	
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr	(7,873)
Cyllid WCF	8,642
	(408)
Yn ddyledus i WCF	(294)
Balans ar 31 Mawrth 2024	(702)
Newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr 2024-25	
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr	(7,331)
Cyllid WCF	7,644
	(389)
Yn ddyledus i WCF	(519)
Balans ar 31 Mawrth 2025	(908)

Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 112 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

Nodiadau i'r datganiadau ariannol

275 Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u paratoi yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol 2024-25 (FReM), a gyhoeddwyd gan yr awdurdodau perthnasol.

Sail y paratoi

276 Mae'r polisiâu cyfrifyddu a gynhwysir yn y FReM yn cymhwyso Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u haddaswyd neu eu dehongli ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus.

277 Mae datganiadau ariannol yn cael eu paratoi o dan y confensiwn cost hanesyddol. Cyflwynir y ffigurau mewn punnoedd sterling, sef arian cyfred swyddogaethol Swyddfa Archwilio Cymru ac fe'u talgrynnir i'r £1,000 agosaf.

278 Mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes parhaus fel y nodir isod:

- mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gweithio i drefniadau ariannu blynyddol yn ôl statud. Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Archwilio Cymru ddarparu adnoddau ar gyfer arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol fel sy'n ofynnol gan yr Archwilydd Cyffredinol. Bydd yr adnoddau hyn ar gael gan y Senedd (cyllid y pleidleisiwyd arno).
- mae'r ddeddfwriaeth yn nodi ymhellach bod yn rhaid i'r Senedd ystyried Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru yn flynyddol a bod yn rhaid iddi ystyried unrhyw sylwadau y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn eu gwneud os yw am newid yr Amcangyfrif hwn.
- bydd unrhyw newidiadau heb eu cynllunio i incwm a gwariant mewn blwyddyn ariannol yn cael eu hystyried drwy Amcangyfrif Atodol y mae'n rhaid iddo gael ei ystyried gan y Senedd.
- er mai dim ond am naw mis ar ôl y dyddiad llofnodi'r datganiadau hyn y cymeradwywyd cyllid y pleidleisiwyd arno, bydd Amcangyfrif ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol yn cael ei gyflwyno i Bwyllgor Cyllid y Senedd yn hydref y flwyddyn gyfredol. Felly, disgwylir y bydd gan Swyddfa Archwilio Cymru ddigon o arian i barhau i weithredu am y dyfodol rhagweladwy.

279 Ni chafodd Swyddfa Archwilio Cymru unrhyw incwm a fyddai wedi bod yn atebol am dreth gorfforaeth yn 2024-25.

Amcangyfrifon cyfrifyddu allweddol a meysydd barn

Amcangyfrif rheolaeth Mae cydnabyddiaeth refeniw yn seiliedig ar amser a godir amdano ar brosiectau hyd at y gyllideb y cytunwyd arno ar gyfer pob prosiect. Cynhelir asesiad ar ddiwedd y flwyddyn i ystyried rhesymolrwydd incwm a gydnabyddir gan ystyried cost cwblhau prosiectau archwilio. Mae incwm yn cael ei gydnabod yn raddol wrth i'r rhwymedigaethau perfformiad sy'n gysylltiedig ag ymrwymïadau archwilio gael eu bodloni dros amser. Maes barn Mae cyfrifo cost cwblhau prosiectau archwilio yn cynnwys amcangyfrif a barn. Mae'r polisi cyfrifyddu hwn yn effeithio'n uniongyrchol ar brisiad incwm ffioedd archwilio (Nodyn 1), gwaith ar y gweill (Nodyn 6) ac incwm gohiriedig (Nodyn 10) yn y datganiadau ariannol hyn.	Amcangyfrif rheolaeth Gwneir darpariaethau lle, ym marn y Swyddog Cyfrifyddu, mae'n fwy tebygol na pheidio bod rhwymedigaeth ariannol yn bodoli na ellir ei amcangyfrif yn gywir ar hyn o bryd. Sefydlwyd darpariaethau ar gyfer: • dadfeiliadau lle mae'r ddarpariaeth yn cynrychioli amcangyfrif o'r costau y gall Swyddfa Archwilio Cymru eu hwynebu wrth wneud iawn am ei heiddo ar brydles ar ddiwedd y prydles. Mae cyfrifo'r ddarpariaeth hon yn seiliedig ar amcangyfrif o gost y gwaith. Gweler Nodyn 11 am ragor o wybodaeth.

Safonau cyfrifyddu newydd

- 280 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn datgelu safonau cyfrifyddu nad ydynt wedi'u cymhwyso eto ac yn asesu'r effaith bosibl y byddai'r cais cychwynnol yn ei chael ar y datganiadau ariannol.
- 281 Ni fydd IFRS17 (Contractau Yswiriant) sy'n berthnasol o 1 Ebrill 2025 yn cael unrhyw effaith ar y datganiadau ariannol hyn.
- 282 Nid yw disgwyl i IFRS 18 (Cyflwyno a Datgelu mewn Datganiadau Ariannol) sy'n berthnasol o fis Ionawr 2027 gael unrhyw effaith ar y niferoedd a adroddwyd yn y datganiadau ariannol hyn ond efallai y bydd angen newid fformat os yw'n ofynnol gan y FreM.
- 283 Ni fydd IFRS 19 (Is-gwmnïau heb Atebolrwydd Cyhoeddus: Datgeliadau) sy'n berthnasol o 1 Ionawr 2027 yn cael unrhyw effaith ar y datganiadau ariannol hyn.

Nodyn 1 (a): Segmentau gweithredu

- 284 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn adrodd ar gostau ac incwm ar draws ei thri segment gweithredol yn seiliedig ar wariant uniongyrchol heb unrhyw ddosraniad gorbenion. Mae'r gost net sy'n deillio o hynny yn cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Gronfa Gyfunol Cymru (WCF).
- 285 Oherwydd natur integredig gweithgareddau Swyddfa Archwilio Cymru, nid yw'n bosibl gwahaniaethu'n ystyrlon rhwng asedau a rhwymedigaethau y gellir eu priodoli i'r gwahanol segmentau gweithredol ac felly nid yw'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol yn derbyn gwybodaeth am asedau a rhwymedigaethau yn ôl segment gweithredu. Am y rheswm hwn, yn unol ag IFRS 8 (Segmentau Gweithredu), nid oes dadansoddiad o'r fath yn cael ei gyflwyno yma.
- 286 Mae Gwasanaethau Archwilio yn cynnwys y costau uniongyrchol sy'n gysylltiedig â gwasanaethau Archwilio Ariannol ac Archwilio Perfformiad ynghyd â swyddogaethau cymorth uniongyrchol fel Datblygu Archwilio a Chanllawiau a Dadansoddeg Data.
- 287 Mae Gwasanaethau Corfforaethol yn cynnwys ein timau Gwasanaethau Busnes, y Gyfraith a Moeseg, AD, Cyllid a TGCh. Mae hefyd yn cynnwys costau llety swyddfa a darpariaeth TGCh.
- 288 Mae Cyfathrebu a Newid yn cynnwys y timau Cyfathrebu a GPX, Cynllunio ac Adrodd a Newid.

2024-25

	Gwasanaethau Archwilio	Gwasanaethau Corfforaethol	Cyfathrebu a Newid	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd archwilio ⁵²	(18,423)	-	-	(18,423)
Incwm arall	-	(14)	-	(14)
Cyfanswm yr incwm	(18,423)	(14)	-	(18,437)
Costau staff	17,568	2,672	1,832	22,072
Costau nad ydynt yn staff	953	2,388	355	3,696
Cyfanswm Gwariant	18,521	5,060	2,187	25,768
Gwariant Net	98	5,046	2,187	7,331

52 Gweler nodyn 1(b). Mae'r holl refeniw yn cael ei gynhyrchu yn y DU.

2023-24

	Gwasanaethau Archwilio	Gwasanaethau Corfforaethol	Cyfathrebu a Newid	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd archwilio	(14,742)	-	-	(14,742)
Incwm arall	-	(76)	-	(76)
Cyfanswm yr incwm	(14,742)	(76)	-	(14,818)
Costau staff	15,659	2,382	1,569	19,610
Costau nad ydynt yn staff	780	2,035	266	3,081
Cyfanswm Gwariant	16,439	4,417	1,835	22,691
Gwariant Net	1,697	4,341	1,835	7,873

Nodyn 1 (b): Dadansoddiad o incwm ffioedd archwilio

	2024-25			2023-24		
	Archwiliad Ariannol	Archwiliad Perfformiad	Cyfanswm	Archwiliad Ariannol	Archwiliad Perfformiad	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Archwiliad Llywodraeth Leol	(7,736)	(2,632)	(10,368)	(6,172)	(1,927)	(8,099)
Ardystiad Grant Llywodraeth Leol	(1,331)	-	(1,331)	(847)	-	(847)
Archwiliad y GIG	(3,081)	(1,728)	(4,809)	(2,176)	(1,386)	(3,562)
Archwiliad Llywodraeth Ganolog	(1,915)	-	(1,915)	(2,234)	-	(2,234)
	(14,063)	(4,360)	(18,423)	(11,429)	(3,313)	(14,742)

289 Mae'r ffioedd a godir am waith archwilio yn cael eu pennu yn unol â Chynllun Ffioedd y cytunwyd arno gan Bwyllgor Cyllid y Senedd.

- 290 Mae incwm ffioedd gros ac incwm gweithredu arall yn cael eu cydnabod ar werth y gwaith trethadwy heb gynnwys TAW. Mae'r gwerth hwn yn cael ei asesu drwy gyfeirio at ffioedd amser a chwblhau cam prosiectau.
- 291 Mae incwm gweithredu yn cael ei gredydu i'r flwyddyn gyfrif lle mae'r gwaith yn cael ei wneud. Mae anfonebau a godir cyn i'r gwaith gael ei wneud yn cael eu dosbarthu fel incwm gohiriedig (gweler **Nodyn 10**). Mae gwaith a wneir cyn incwm a dderbynnir yn cael ei ddosbarthu fel gwaith ar y gweill (gweler **Nodyn 6**).
- 292 Mae'r holl refeniw yn cael ei gynhyrchu yn y DU.
- 293 Nid yw cyllid gan y WCF yn grant uniongyrchol gan y llywodraeth ac mae'n cael ei gredydu'n uniongyrchol i ecwiti trethdalwyr.
- 294 Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi cymhwyso gofynion IFRS 15 i incwm a enillir o archwiliadau sy'n talu ffioedd a gwasanaethau eraill.
- 295 Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi penderfynu bod un rhwymedigaeth berfformiad ar gyfer pob ymrwymiad a nodir fel amcan yr aseiniadau hyn mewn Llythyr Ymgysylltu. Yn achos archwiliadau, cynhyrchir allbynnau eraill, megis adroddiadau interim ac adroddiadau i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu'r corff archwilio, yn ystod aseiniadau archwilio, ond mae'r allbynnau eraill hyn yn rhan annatod o'r farn archwilio: maent yn rhyng-gysylltiedig iawn â chyflwyno'r dystysgrif neu'r adroddiad archwilio, felly nid ydynt yn gymwys fel rhwymedigaethau perfformiad gwahanol.
- 296 Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi penderfynu bod y rhwymedigaethau perfformiad a ddisgrifir uchod yn cael eu bodloni dros amser yn hytrach nag ar adeg benodol. Mae hyn oherwydd nad yw perfformiad yr ymgysylltiad yn creu ased sydd â defnydd amgen i Swyddfa Archwilio Cymru ac mae gan Swyddfa Archwilio Cymru hawl orfodadwy i dalu am berfformiad a gwblhawyd hyd yma. Mae'r mwyafrif o archwiliadau ar gylch blynyddol. Cytunir ar y ffi (sy'n seiliedig ar gostau amcangyfrifedig) a'r amserlen anfonebu rhwng y timau aseiniadau unigol a'r cleient. Mae gan Swyddfa Archwilio Cymru hawl i adennill costau mewn perthynas â'r gwaith a gwblhawyd hyd yma ar unrhyw gam o'r archwiliad.
- 297 Mae refeniw yn cael ei gydnabod mewn perthynas â chwblhau canran yn erbyn costau cyllidebol. Mae incwm yn cael ei gydnabod wrth i'r gwasanaethau gael eu darparu, a bennir drwy gyfeirio at gyfran y costau y cyllidebwyd ar eu cyfer sydd wedi'u gwario hyd yma ar gyfer pob ymgysylltiad, llai darpariaeth ar gyfer unrhyw symiau na ellir eu hadfer. Mae hyn yn darparu darlun ffyddlon o drosglwyddo gwasanaethau oherwydd natur y gwaith yw bod costau amser staff yn cynrychioli cynnydd tuag at fodloni'r rhwymedigaeth perfformiad. Mae perthynas uniongyrchol rhwng y mewnbynnau hyn a throsglwyddo gwasanaethau i'r cleient archwilio.

Nodyn 2: Incwm gweithredu arall

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Incwm gweithredol arall ⁵³	(14) ⁵⁴	(76) ⁵⁵
	(14)	(76)

Nodyn 3: Costau gweithredu eraill

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Llety		
• costau prydles rhent	56	(344) ⁵⁶
• costau llety eraill	417	406
Cyflenwadau a gwasanaethau	1,489	1,477
Recriwtio	40	40
Dibrisiant ac amorteiddiad	455	461
Ffioedd proffesiynol		
• gwasanaethau archwilio mewnol	32	41
• gwasanaethau archwilio allanol	58	58
• ffioedd proffesiynol eraill	69	37
Teithio a chynhaliaeth staff	241	263
Dysgu a datblygu staff	395	352
	3,252	2,791

298 Mae'r costau a ddatgelwyd uchod yn ymwneud â nwyddau a gwasanaethau a dderbyniwyd yn ystod 2024-25. Datgelir costau ar ôl TAW, y mae ei gost wedi'i chynnwys mewn cyflenwadau a gwasanaethau eraill.

53 Yn bennaf, adennill ffioedd archwilio ar gyfer hyfforddeion sydd wedi gadael yn wirfoddol cyn diwedd eu contractau hyfforddi.

54 Yn bennaf, adennill ffioedd archwilio ar gyfer hyfforddeion sydd wedi gadael yn wirfoddol cyn diwedd eu contractau hyfforddi.

55 Yn bennaf ail-daliadau am deithio a chynhaliaeth ar gyfer staff ar secondiad.

56 Net o ryddhau darpariaeth adfeiliedig o £402,000 yn 2023-24.

Nodyn 4: Eiddo, cyfarpar ac offer

	Dodrefn a ffitiadau	Asedau Hawl i Ddefnyddio	Technoleg gwybodaeth	Offer swyddfa	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
2024-25					
Cost					
Ar 1 Ebrill 2024	528	2,288	497	21	3,334
Ychwanegiadau	136	-	106	-	242
Gwarediadau	-	-	(137)	-	(137)
Ar 31 Mawrth 2025	664	2,288	466	21	3,439
Dibrisiad					
Ar 1 Ebrill 2024	164	454	308	6 ⁵⁷	932
Codi tâl mewn cyfnod	43	235	102	5	385
Gwarediadau	-	-	(132)	-	(132)
Ar 31 Mawrth 2025	207	689	278	11	1,185
Gwerth llyfr net					
Ar 31 Mawrth 2025	457	1,599	188	10	2,254
Ar 1 Ebrill 2024	364	1,834	189	15	2,402
Ariannu asedau					
Berchen	457		188	10	655
Brydlesir	-	1,599	-	-	1,599

57 Addasiad talgrynnu gwerth £1k

	Dodrefn a ffitiadau	Asedau Hawl i Ddefnyddio	Technoleg gwybodaeth	Offer swyddfa	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
2023-24					
Cost					
Ar 1 Ebrill 2023	1,017	2,420	601	15	4,053
Ychwanegiadau	42	93	95	9	239
Gwarediadau	(531)	(225)	(199)	(3)	(958)
Ar 31 Mawrth 2024	528	2,288	497	21	3,334
Dibrisiad					
Ar 1 Ebrill 2023	641	435	411	6	1,493
Codwyd o fewn cyfnod	54	244	96	3	397
Gwarediadau	(531)	(225)	(199)	(3)	(958)
Ar 31 Mawrth 2024	164	454	308	6	932
Gwerth llyfr net					
Ar 31 Mawrth 2024	364	1,834	189	15	2,402
Ar 1 Ebrill 2023	376	1,985	190	9	2,560
Ariannu asedau					
Perchen	364	-	189	15	568
Prydlesu	-	1,834	-	-	1,834

Cysoni â'r datganiad o lif arian parod

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Ychwanegiadau diriaethol (Nodyn 4)	242	239
Ychwanegiadau ROUA wedi'u cyfalafu	-	(93)
Taliadau i gaffael asedau cyfalaf	242	146

- 299 Yn unol ag IFRS16, o fis Ebrill 2022 ymlaen, mae Cyfarpar Eiddo yn cynnwys asedau Hawl Defnyddio o £1.599 miliwn (31 Mawrth 2024: £1.834m) sy'n gysylltiedig ag eiddo ar brydles nad ydynt yn bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi. Am ragor o wybodaeth gweler Nodyn 12 – Prydlesi.
- 300 Mae gwariant o dros £5,000 ar offer a meddalwedd cyfrifiadurol, adnewyddu swyddfa ac offer arall yn cael ei gyfalafu. Mae gwariant dilynol ar asedau sy'n bodloni'r meini prawf hyn yn cael ei gyfalafu ymhellach. Mae gwariant ar eitemau nad ydynt yn bodloni'r meini prawf hyn yn cael ei drin fel gwariant refeniw yn y flwyddyn.
- 301 Mae PPE yn cael ei nodi ar gost hanesyddol namyn dibrisiant a nam cronedig ac nid yw'n cynnwys TAW.
- 302 Darperir dibrisiant ar yr holl asedau cyfalaf o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol. Mae hyn yn cael ei gyfrifo i ddileu'r gost mewn rhandaliadau blynyddol cyfartal dros ei oes economaidd ar gyfer pob ased fel a ganlyn:

Dodrefn, ffitiadau, a seilwaith TG	Deng mlynedd (neu fyrrach o oes asedau neu hyd prydles ar gyfer ffitiadau mewn adeiladau ar brydles)
Asedau hawl i ddefnyddio	Hyd y brydles
Offer cyfrifiadurol	Tair blynedd
Offer swyddfa	Pum mlynedd

- 303 Ym marn y Swyddog Cyfrifyddu, nid oes gwahaniaeth sylweddol rhwng gwerth llyfr net asedau ar werthoedd cyfredol a'u cost ddibrisiedig. Cynhelir asesiad blynyddol o leihad mewn gwerth i gadarnhau bod hyn yn parhau i fod yn wir.
- 304 Mae asedau PPE yn cael eu hadolygu ar gyfer lleihad mewn gwerth pryd bynnag y bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn dangos efallai na fydd y swm cario yn adferadwy. Mae colled lleihad mewn gwerth yn cael ei gydnabod am y swm y mae gwerth cario'r ased yn uwch na'i swm adferadwy. Y swm adferadwy yw'r uchaf o werth teg ased namyn costau gwaredu a gwerth mewn defnydd.

Nodyn 5: Asedau anniriaethol⁵⁸

	£'000
2024-25	
Cost	
Ar 1 Ebrill 2024	864
Ychwanegiadau	61
Gwarediadau	-
Ar 31 Mawrth 2025	925
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2024	563
Codwyd o fewn y cyfnod	69
Gwarediadau	-
Ar 31 Mawrth 2025	632
Gwerth llyfr net	
Ar 31 Mawrth 2025	293
Ar 1 Ebrill 2024	301
Ariannu asedau	
Perchen	293

58 Meddalwedd cyfrifiadurol yn bennaf.

	£'000
2023-24	
Cost	
Ar 1 Ebrill 2023	775
Ychwanegiadau	108
Gwarediadau	(19)
Ar 31 Mawrth 2024	864
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2023	518
Codwyd o fewn y cyfnod	64
Gwarediadau	(19)
Ar 31 Mawrth 2024	563
Gwerth llyfr net	
Ar 31 Mawrth 2024	301
Ar 1 Ebrill 2023	257
Ariannu asedau	
Perchen	301

- 305 Mae asedau anniriaethol yn cael eu nodi ar gost hanesyddol amorteiddig heb gynnwys TAW. Mae'r asedau yn cael eu amorteiddio ar sail llinell syth dros y byrraf o dymor y drwydded neu bum mlynedd neu oes ddefnyddiol ragweledig yr ased (hyd at ddeng mlynedd). Mae amorteiddiad yn cael ei gyfrifo o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol.
- 306 Ym marn y Swyddog Cyfrifyddu, nid oes gwahaniaeth sylweddol rhwng gwerth llyfr net asedau ar werthoedd cyfredol ac ar eu cost ddibrisiedig. Cynhelir asesiad blynyddol o leihad mewn gwerth i gadarnhau bod hyn yn parhau i fod yn wir.
- 307 Mae asedau anniriaethol yn cael eu hadolygu ar gyfer nam pryd bynnag y bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn dangos na ellir adennill y swm cario. Mae colled lleihad mewn gwerth yn cael ei gydnabod am y swm y mae gwerth cario'r ased yn uwch na'i swm adferadwy. Swm adferadwy yw'r uchaf o werth teg ased llai costau gwaredu a gwerth mewn defnydd.

Nodyn 6: Symiau masnach derbyniadwy a gwaith ar y gweill

	31 March 2025	31 March 2024
	£'000	£'000
Symiau masnach derbyniadwy		
• Llywodraeth Ganolog	621	336
• Llywodraeth Leol	1,106	1,934
• GIG	425	597
• Allanol i'r llywodraeth	50	44
Gwaith ar y gweill		
• Llywodraeth Ganolog	372	1,069
• Llywodraeth Leol	2,162	1,526
• GIG	187	396
	4,923	5,902

Symiau masnach derbyniadwy

- 308 Mae symiau derbyniadwy yn cael eu prisio ar werth teg ar gydnabyddiaeth gychwynnol ac yn cael eu mesur wedyn ar gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, namyn unrhyw lwfans ar gyfer colledion credyd disgwyliedig. Ar gyfer 2024-25 ni roddwyd unrhyw lwfans ar gyfer colledion credyd disgwyliedig (2023-24: £143,000).
- 309 Mae cleientiaid Swyddfa Archwilio Cymru bron i gyd yn adrannau o'r llywodraeth neu gyrff cyhoeddus eraill sy'n cael eu hariannu gan y Senedd yn bennaf. – ffynhonnell ariannu ddibynadwy heb hanes o ddiffygion ar ffioedd archwilio. Felly, nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn agored i risgiau credyd sylweddol.
- 310 Nid oes unrhyw symiau sylweddol sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod.

Gwaith ar y gweill

- 311 Mae gwaith ar y gweill yn ymwneud â gwaith a gwblhawyd cyn i'r anfoneb gael ei chyhoeddi. Mae hyn yn cael ei nodi ar gost lawn llai darpariaeth ar gyfer colledion rhagweladwy a symiau a biliwyd ar gyfrif.

Nodyn 7: Symiau derbyniadwy eraill

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Rhagdaliadau ac incwm cronedig ⁵⁹	746	678
Benthyciadau i weithwyr ⁶⁰	6	9
	752	687

312 Nid oes unrhyw symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod.

Nodyn 8: Arian parod a chyfwerth ag arian parod

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	294	509
Newid net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod	225	(215)
Balans ar 31 Mawrth	519	294

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Cyfrif cyfredol (Gwasanaeth Bancio'r Llywodraeth)	519	294
	519	294

313 Mae arian parod a chyfwerth ag arian parod yn cynnwys yr holl gronfeydd a gedwir mewn cyfrifon y mae gan Swyddfa Archwilio Cymru fynediad ar unwaith iddynt.

314 Dangosir bod balansau arian parod ar ddiwedd y flwyddyn yn ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru.

59 Taliadau ymlaen llaw yn bennaf ar gyfer meddalwedd cyfrifiadurol a chostau sy'n gysylltiedig ag eiddo.

60 Cynllun beicio i'r gwaith.

Nodyn 9: Symiau masnach sy’n daladwy a rhwymedigaethau cyfredol eraill

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£’000	£’000
Symiau masnach sy’n daladwy (sy’n ddyledus o fewn blwyddyn)	236	100
TAW	45	77
Trethi a chostau nawdd cymdeithasol	1	2
Croniad ar gyfer hawl gwyliau heb ei gymryd eto	731	661
Croniadau eraill ⁶¹	602	456
	1,615	1,296

315 Mae’r symiau hyn yn cynrychioli rhwymedigaethau am nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd cyn diwedd y flwyddyn ariannol ac sydd heb eu talu. Oherwydd eu natur tymor byr, maent yn cael eu mesur ar gost amorteiddig ac nid ydynt yn cael eu disgowntio. Mae’r symiau heb eu gwarantu.

Nodyn 10: Incwm gohiriedig

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£’000	£’000
Incwm gohiriedig	5,286	6,490
	5,286	6,490

316 Mae’r incwm ffioedd a gydnabyddir yn ein cyfrifon yn cael ei asesu drwy gyfeirio at yr amser a godir ac adolygiad o’r gwaith a gwblhawyd. Mae llawer o’n hincwm yn cael ei anfonebu ar sail rhandaliadau trwy gydol y flwyddyn. Mae incwm gohiriedig yn cynrychioli incwm sydd wedi’i bilio ond heb ei gydnabod eto.

61 Yn cynnwys £407,000 mewn perthynas ag anfonebau a dalwyd ar ôl diwedd y flwyddyn, a £133,000 ar gyfer ardrethi busnes sy’n ddyledus yn 2025-26.

Nodyn 11: Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Dadfeiliadau ⁶²	Cyfanswm
	£'000	£'000
Ar 31 Mawrth 2024	327	327
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	49	49
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	-	-
Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	-	-
Ar 31 Mawrth 2025	376	376

Dadansoddiad o'r amseriad disgwyliedig

	Dadfeiliadau	Cyfanswm
	£'000	£'000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	47	47
Yn hwyrach na 5 mlynedd	329	329
	376	376

Cysoni â'r datganiad o lif arian parod

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	49	74
Wedi'i ddefnyddio/rhyddhau yn ystod y flwyddyn	-	(822)
Cyfalafu fel ROUA	-	(24)
Symudiad	49	(772)

- 317 Mae darpariaethau yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau o'r symiau sy'n ofynnol i setlo rhwymedigaeth bresennol (cyfreithiol neu adeiladol) o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol.
- 318 Pan fydd effaith gwerth amser arian yn sylweddol, mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar werth presennol y symiau hynny, wedi'i ddisgowntio ar y gyfradd ddisgownt cyn treth sy'n adlewyrchu'r risgiau sy'n benodol i'r rhwymedigaeth. Mae dad-ddirwyn y gostyngiad hwn yn cael ei gydnabod o fewn y gost berthnasol.

62 Gwnaethom ddefnyddio cyfradd ddisgownt Trysorlys EM fel y nodir yn PES(2024)09 ar gyfer balansau o sero i bum mlynedd o 4.03% ac ar gyfer balansau hyd at 10 mlynedd o 4.07% i gyfrifo'r balans hwn.

Dadfeiliadau

- 319 Mae'r ddarpariaeth dirywiad yn cynrychioli amcangyfrif o'r costau y gallwn eu hwynebu wrth wneud iawn i'w eiddo ar brydles ar ddiwedd y prydles.
- 320 Mae rhwymedigaethau adfeiliedig sy'n ymwneud â'r gost o adfer newidiadau a wnaed i adeiladau ar brydles yn cael eu cyfrif drwy ddarpariaeth a neilltuwyd yn y flwyddyn y nodwyd y gost.
- 321 Mae adfeiliadau strwythurol ar gyfer swyddfa Caerdydd a'r swyddfa newydd yng Nghyffordd Llandudno wedi'u cyfalafu fel rhan o'r gost hawl i ddefnyddio-asedau yn unol ag IFRS 16 paragraff 24(d).
- 322 Yn ogystal, mae tâl dirywiad blynyddol, yn seiliedig ar ganran o werth amcangyfrifedig dirywiadau strwythurol yn cael ei neilltuo i ganiatáu traul cyffredinol ar eiddo ar brydles.

Nodyn 12: Prydlesi

Asedau hawl defnyddio

- 323 Mae asedau hawl defnyddio yn ymwneud ag eiddo prydlesi nad ydynt yn bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi ac fe'u cyflwynir yn Nodyn 4 – Eiddo, Cyfarpar ac Offer.
- 324 Mae gan Archwilio Cymru brydlesi ar gyfer tair swyddfa weithredol yng Nghaerdydd, Abertawe a Chyffordd Llandudno. Mae'r prydlesi hyn yn destun adolygiadau rhent cyfnodol.
- 325 Ym mis Rhagfyr 2023, daeth Swyddfa Archwilio Cymru â'i phrydles swyddfa yn y gogledd i ben yn Abergele a chyrhaeddodd brydles 10 mlynedd newydd yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru yng Nghyffordd Llandudno. Mae disgwyl i'r brydles ar ei swyddfa ym Mhenllergaer, Abertawe ddod i ben ym mis Ebrill 2025. Mae'r brydles ar swyddfa Caerdydd yn ymestyn tan fis Mawrth 2033 – gyda chymal torri ym mis Mawrth 2028.
- 326 Mae Asedau Hawl Defnyddio wedi'u mesur ar werth presennol rhwymedigaeth y brydles, wedi'i ddisgowntio ar y gyfradd fenthycu cynyddol a gyhoeddir ym mhapurau PES y Trysorlys. Bydd y model cost yn cael ei ddefnyddio fel dirprwy ar gyfer y gwerth presennol yn y defnydd presennol yn y blynyddoedd dilynol.

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	1,881	1,781
Ychwanegiadau mewn blwyddyn	-	69
Taliad prydles	(108)	(37)
Tâl llog	80	68
Balans ar 31 Mawrth	1,853	1,881
Rhwymedigaethau prydles gyfredol	195	43
Rhwymedigaethau prydles anghyfredol	1,658	1,838
	1,853	1,881

Dadansoddiad Aeddfedrwydd – llif arian heb eu disgowntio cytundebol

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Llai nag 1 flwyddyn	195	43
1-5 oed	1,034	1,130
Dros 5 mlynedd	959	1,059
Cyfanswm rhwymedigaethau heb eu disgownt	2,188	2,232

Symiau a gydnabyddir yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr

	2024-25	2023-24
	£'000	£'000
Llog ar rwymedigaethau prydles	80	68
Dibrisiad	236	244

Newid mewn rhwymedigaethau sy’n deillio o weithgareddau ariannu

	Rhwymedigaethau prydles	WCF ⁶³
	£’000	£’000
Balans ar 31 Mawrth 2023	1,781	509
2023-24		
Arian parod net a ddefnyddir mewn gweithgareddau ariannu	(37)	(215)
Caffael prydlesi	69	-
Tâl llog cyfnod di-rent ⁶⁴	68	-
Balans ar 31 Mawrth 2024	1,881	294
2024-25		
Arian parod net o/ (a ddefnyddiwyd) mewn gweithgareddau ariannu	(108)	225
Llog a godwyd	80	
Balans ar 31 Mawrth 2025	1,853	519

Nodyn 13: Ymrwymïadau cyfalaf

327 Roedd ymrwymïadau cyfalaf heb eu talu o £1,086 ar 31 Mawrth 2025 (31 Mawrth 2024: dim).

Nodyn 14: Colledion a thaliadau arbennig

328 Nid oedd unrhyw golledion adroddadwy na thaliadau arbennig yn 2024-25.

329 Talwyd taliad arbennig o £21,140 yn 2023-24 i ddatrys anghydfod cyflogaeth.

63 Balans arian parod cau a ddychwelwyd i WCF yn y flwyddyn ariannol ddilynol.

64 Llog a godir yn ystod y cyfnod di-rent sy’n ymwneud â’r brydles Chwarter Cyfalaf.

Nodyn 15: Offerynnau ariannol

- 330 Mae IFRS 7 (Datgeliadau Offerynnau Ariannol) yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu gwybodaeth am arwyddocâd offerynnau ariannol i endid, a natur a maint y risgiau sy'n deillio o'r offerynnau ariannol hynny, mewn termau ansoddol a meintiol. Oherwydd natur gweithgareddau Swyddfa Archwilio Cymru a'r ffordd y mae'r gweithrediadau'n cael eu hariannu, nid yw'r Swyddfa yn agored i lefel sylweddol o risg ariannol ac ni chaiff unrhyw ddeilliadau eu cadw.
- 331 Er y gall Swyddfa Archwilio Cymru fenthycu arian at ddibenion ariannu tymor byr, nid yw'n ofynnol i'r Swyddfa wneud hynny yn y flwyddyn ariannol hon.
- 332 Gall Swyddfa Archwilio Cymru hefyd fuddsoddi cronfeydd dros ben. Gan fod balansau arian parod yn cael eu cadw yng Ngwasanaeth Bancio'r Llywodraeth, nid yw hyn wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn.

Risg hylifedd

- 333 O ystyried natur ein busnes a chyllid y cyrff yr ydym yn codi ffioedd iddynt, mae ein goddefgarwch o risg mewn meysydd rheoli ariannol yn isel.
- 334 Yng ngoleuni'r awydd risg hwn, a chefnogaeth WCF, nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn agored i risgiau hylifedd sylweddol.

Risg cyfradd llog

- 335 Nid yw asedau a rhwymedigaethau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru yn agored i risg cyfradd llog.

Risg arian tramor

- 336 Mae risg arian tramor Swyddfa Archwilio Cymru yn ddibwys gan mai dim ond pryniannau ymlaen llaw bach iawn sy'n gysylltiedig â theithio tramor fel gwestai a wneir. Hefyd, mae unrhyw ffioedd a gynhyrchir o waith tramor neu secondiadau yn cael eu trosi pan fyddant yn cael eu derbyn. Cofnodir unrhyw wahaniaethau cyfnewid yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn.

Risg credyd

337 Cleientiaid Swyddfa Archwilio Cymru yn bennaf yw Llywodraeth Cymru, ei chyrrff cyhoeddus noddedig a chysylltiedig, GIG Cymru a chyrrff llywodraeth leol yng Nghymru. Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn codi ffioedd o dan ddeddfwriaeth yn unol â Chynllun Ffioedd cymeradwy ac felly nid yw'n agored i unrhyw risgiau credyd materol.

Gwerthoedd teg

338 Nid oes gwahaniaeth sylweddol rhwng gwerthoedd llyfr a gwerthoedd teg asedau a rhwymedigaethau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru ar 31 Mawrth 2025 (31 Mawrth 2024: dim).

Nodyn 16: Trafodiadau partïon cysylltiedig

339 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gorff corfforaethol a sefydlwyd o dan statud ac mae wedi cael trafodiadau perthnasol gyda'r WCF a chyda chyrrff a archwiliwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol fel y datgelir yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol.

340 Yn ystod y flwyddyn, nid oedd unrhyw aelodau o'r Bwrdd, nac aelodau allweddol o staff na'u partïon cysylltiedig wedi ymgymryd ag unrhyw drafodiadau perthnasol naill ai'r Archwilydd Cyffredinol na Swyddfa Archwilio Cymru. Mae gwybodaeth am bersonél rheoli allweddol wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol (tudalen 80).

Nodyn 17: TAW

341 Dim ond cyfran fach o'r TAW y gall Swyddfa Archwilio Cymru adennill ar ei gwariant gros, sef cyfran yr incwm ffioedd anstatudol o'i gymharu â chyfanswm incwm y flwyddyn.

Geirfa Termau

Sail croniadau

Mae effeithiau trafodiadau a digwyddiadau eraill yn cael eu cydnabod pan fyddant yn digwydd (ac nid fel arian parod, neu ei gyfwerth, yn cael ei dderbyn neu ei dalu) ac fe'u cofnodir yn y cofnodion cyfrifyddu a'u hadrodd yn natganiadau ariannol y cyfnodau y maent yn ymwneud â hwy.

Amorteiddiad

Dosrannu cost ased sefydlog anniriaethol dros ei oes ddefnyddiol.

Asedau

Rhywbeth y mae'r sefydliad yn berchen arno neu yn ei ddefnyddio e.e. offer neu hawliau meddalwedd.

Gwariant cyfalaf

Gwariant ar asedau anghyfredol (sefydlog).

Asedau cyfredol

Ased y disgwylir iddo gael ei drosi'n arian parod o fewn y 12 mis nesaf.

Atebolrwydd cyfredol

Rhwymedigaeth y disgwylir iddo gael ei setlo o fewn y 12 mis nesaf.

Incwm gohiriedig

Yn cynrychioli incwm sydd wedi'i filio ond nad yw'n cael ei gydnabod eto yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Dibrisiad

Dosrannu cost ased sefydlog diriaethol dros ei oes ddefnyddiol.

Amcangyfrif

Mae'r Amcangyfrif blynyddol o Incwm a Threuliau yn cael ei gymeradwyo yn y cyfarfod llawn gan y Cynnig Cyllideb. Mae Pwyllgor Cyllid y Senedd yn darparu adroddiad i gefnogi hyn. Cyfeirir ati hefyd fel y gyllideb gymeradwy.

Asedau sefydlog

Ased sy'n cael ei ddal gan sefydliad i'w ddefnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ar sail barhaus yng ngweithgareddau'r endid sy'n adrodd. Enghreifftiau yw offer, cerbydau, tir ac adeiladau.

Sail busnes parhaus

Mae datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar y sail hon gan dybio y bydd y sefydliad yn parhau i weithredu yn y dyfodol rhagweladwy.

Ased sefydlog anniriaethol	Ased, fel hawl, nad oes ganddo sylwedd ffisegol.
Prydlesu	Caffael y defnydd o ased trwy gytundeb rhentu.
Rhagdaliadau	Swm a dalwyd amdano ymlaen llaw fel premiymau yswiriant neu rent ymlaen llaw. Cydnabyddir i ddechrau fel ased, yna trosglwyddwyd i dreuliau yn y cyfnod pan fo'r budd-dal yn cael ei fwynhau.
Darpariaeth	Atebolrwydd o amseriad neu swm ansicr.
Cydnabyddiaeth ariannol	Y tâl, neu iawndal arall, a ddarparwyd ar gyfer gwasanaethau cyflogai.
Ecwiti trethdalwyr	Asedau net y sefydliad.
Symiau masnach sy'n daladwy	Symiau sy'n ddyledus i'w talu i gyflenwyr nwyddau a gwasanaethau.
Symiau masnach derbyniadwy	Symiau sy'n ddyledus gan gleientiaid.
Ased sefydlog diriaethol	Ased sefydlog (a elwir hefyd yn ased anghyfredol) sydd â bodolaeth ffisegol. Defnyddir i'w wahaniaethu oddi wrth ased sefydlog anniriaethol.
Cronfa Gyfunol Cymru (WCF)	Y gronfa a ddefnyddir gan y Senedd i ddal symiau a bleidleisiwyd gan y Senedd ac yna'n cael eu dyrannu drwy Gynnig Cyllideb i Lywodraeth Cymru, Archwilydd Cyffredinol Cymru, Comisiwn y Senedd ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
Gwaith ar y gweill	Gwaith a wnaed ac a gydnabyddir fel incwm yn y cyfrifon sydd eto i'w anfonebu i gleientiaid.

Mae diffiniadau llawn ar gael yn y Llawlyfr Adrodd Ariannol (FReM).

Atodiadau

- 1 Adroddiad yr Archwilydd
Cyffredinol ar Ddatgelu
Gwybodaeth

1 Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol ar Ddatgelu Gwybodaeth

Cysylltodd 29 o unigolion â ni rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025 gan nodi eu bod yn dymuno gwneud datgeliad chwythu'r chwiban i'r Archwilydd Cyffredinol.

Fodd bynnag, mewn dim ond 20 achos oedd gan yr Archwilydd Cyffredinol sail resymol i gredu bod y datgeliad yn gymwys ac yn rhan o'r materion y mae wedi'i ragnodi mewn perthynas â hwy. Roedd hyn oherwydd nad oedd unigolion naill ai yn rhoi manylion am eu sefyllfa gyflogaeth, neu roedd yn amlwg nad oeddent yn gyflogeion neu'n weithwyr cymwys eraill.

O'r 20 datgeliad a oedd yn ymddangos yn gymwys, mewn 17 achos adolygodd y tîm archwilio perthnasol y materion a godwyd, ond ni chanfuwyd eu bod yn faterion sylweddol y byddai angen i'r Archwilydd Cyffredinol adrodd arnynt neu gymryd camau eraill. Ar gyfer y 3 achos sy'n weddill, mae'r tîm archwilio yn gwneud ymholiadau lefel uchel neu bydd yn ystyried y materion a godwyd yn ystod unrhyw waith archwilio yn y dyfodol.

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: gwybodaeth@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.